

WESTERN

DŽ. EJVZ

PATROLA NAREDNIKA BILA VEJLIJA

BROJ 233 • 27 DINARA

R
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

WESTERN

233

1991

S. Zek

**PATROLA
NAREDNIKA
BILA VEJLIJA**

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Lektor
J. STOJIĆEVIĆ

Recenzent
S. IVANOVIĆ

Izdaje i štampa Novinsko, izdavačko i štamparsko preduzeće u društvenoj svojini »Dnevnik« Novi Sad, Vojvodanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« Miodrag Karadžić ● Za izdavača: Ilija Vojnović ● Odgovorni urednik: Milorad Predojević ● Grafički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar redakcije: Zdenka Karabasil ● Korektor: Jovan Uglješin

YU ISSN 0353—1287

S. Zek

PATROLA NAREDNIKA BILA VEJLIJA

Zbor! — zaurla Bil Vejli zvani Glupan, štapski narednik garnizona Fort Kerni u državi Vajoming i tanka vrsta poče da se komeša.

Bez obzira na slonovski glas širitilije, stvar sa postrojavanjem ispade dozlaboga naopako. U tome su, kako se moglo i očekivati, prednjačile seljačine Henk Benton i Rod Stenli.

Ispalo je da su suviše revnosno potrčali vežbalištem i sudarili se baš pred ustobočenim narednikom kome je na ogromnoj glavi marševska kapa kvadratnog šilta stajala jedino zahvaljujući spušenom podbradniku.

— Kud juriš, govedo? — drao se Henk pokušavajući da iščupa stopalo ispod Rodove čizme. — Stojiš mi na nozi!

Obojica su bili iz Ajove i sve u životu radili su temeljito, seljački.

Sada su temeljito psovali:

— Je l' ti to meni, seljačino? — uređeno će Rod ni ne pomišljajući da mu s noge skloni tešku konjaničku čizmu.

Kolutajući očima Henk nekako iščupa nogu i poče da kopa džepove odakle izvuče nekakvo drvce i stavi ga na rame.

— De da vidim smeš li ovo da skinеш.

Obojica su bili plavokosi, srednjeg rasta i nekako kao prirasli za zemlju. Vratova gotovo nisu ni imali nego su im glave stajale kao nasadene na širokim ramenima. Mogli

su da rade za trojicu, jednu za petoricu, a psuju kao ceo vod pripadnika američke konjice.

Sad su kao deca zapodevali tuču.

— Ti to meni, Henk?

— Ja kome drugom. De, smakni drvo.

Na to se Stenli uzmuva i poče da zamuckuje:

— Nešto mi nezgodno. . . premesti na drugo rame.

Otkakao su se sreli u regrutnom centru u Omahi sa ostalim članovima regrutske grupe, držali su se skupa pa se i sad moglo očekivati da od međusobnog pesničenja neće biti ništa, ali da će zato nastradati neko drugi, pa ulje na vatru dodade plavokosi lepotan Čet Bejli koji otvori kladionicu:

— Dva prema jedan na Henka, momci.

— Prihvaćeno — smrsi ćutljivi Nil Morgan i žilavom Deksu Karpenteru pruži »dvoorlaš« — zlatnu kovanicu od dvadeset dolara. — De, stavi svoje bedne srebrnjake, Čete.

Na to se plećati Henk Benton isprsi i odvali kao potpuni idiot:

— Stavljam i ja na Roda. Evo. . . imam dva dolara i pet centi.

Takva glupost, naravno, morala je da pomeri s mesta čak i jednog Bila Glupana.

— Budalo! — poče da imitira jerihonske trube i grmljavinu letnje oluje. — Gde si video da se neko kladi na protivnika?

Na to izazivač napravi uvredeno lice.

— Ali, Bile. . . mi smo drugari. Imam pravo da se kladim na Roda. Taj može svakog da pobedi.

— Pa što onda hoćeš da se biješ s njim? — raspitivao se lepotan Čet brojeći dolare, posle čega Henk Benton počeo da prevrće očima i zapitkuje zemljaka:

— Šta ovaj brblja, Rode? Odakle mi da se tučemo.

— A ha, samo brblja. Reč je, naravno, o tom drvcetu na tvom rame-nu.

To kao da ih malo dozva pameti jer Henk počeo da krivi vrat čas na jednu, čas na drugu stranu, a onda se zapilji u narednika.

— Uze li ga ti, Glupane?

Sa jednim od njih narednik-planina mogao je nekako i da izađe na-kraj, ali sa dvojicom čvornovatih grmalja. . . nikako. Zato za trenu-tak prekide isterivanje kasarnske hijerarhije i uveliko spusti glas:

— Gde bih ja to, čoveče? Možda je samo spalo?

Stvarno, komadić drveta čuvan u džepu specijalno za te svrhe ugleda-še na zemlji pa Benton zaokruži po-gledom po ostalim ljudima.

— Da ga to nije neko od vas. . .

— Sačuvaj bože, čoveče — dočeka žilavi Deks Karpenter srećan što još malo može da produži gužvu oko postrojavanja i izvršenja Glupano-vog naređenja. — Gde bismo mi to?

— Pa kako onda pade? — raspiti-vao se i dalje grmalj iz Ajove što is-koristi njegov zemljak da nastavi sa testerisanjem:

— Ne mudruj nego ga podigni i stavi na drugo rame. Ljudi uložili pare, a ti se sada glupiraš.

Pominjanje para za Henka je bio takav izazov da se komadić drveta odmah nađe na desnom ramenu, a Rod steže pesnice i počeo da poska-kuje kao bokser u ringu. Pri tome je grmeo na zemljaka:

— Stoj mirno, budalo! Kako da ga smaknem?

Sem ćutljivog Nila Morgana svi počeo da se smeju jer je Henk sta-jao nepomičan kao stena što naiv-nog Vila Vilijemsona, regruta sa ne-žnim rukama i vratom večno nažu-ljenim grubom vojničkom unifor-mom, natera da se umeša:

— Ali Rode, Henk se ne miče. Ve-rovatno ne vidiš dobro.

ŠepRTLju Vila najpre je u zaštitu uzimao Karpenter koga su smatrali kovačem sve dok nije pokušao da konjima klince zakuca direktno u kopite posle čega je njegovo zani-manje za sve ostalo nepoznanica, pa ga i sada dohovati za rame i uk-loni sa mesta mogućeg okršaja.

— Pusti ljude da se malo šaketaju — šapnu mu kraj uva. — Bolje i to nego da slušam Bilova glupa izdira-nja.

Time je arsenal glupiranja moma-ka iz Ajove bio iscrpen i Rod iznena-da jurnu stisnutih pesnica prema ramenu protivnika.

Samo, šta je jedna seljčina znala o plemenitoj veštini pesničenja. Umesto da nasigurno pogodi ska-menjenog Henka, Rod ga promaši za celih pola metra i zabi se glavom i ramenima baš u gospodina štap-skog narednika Bila Vejlija zvanog Glupan. Bar dvesta funti teških kos-tiju povezanih snopovima mišića tresnu narednika-planinu i zajedno s njim nađe se u prašini, a onda proradiše i uspavani refleksi Henka Bentona koji se uz gromoglasno ur-lanje baci na svog dušmanina bez obzira što mu se proketo drvo više nije nalazilo na ramenima.

Iz oblaka prašine uzvitalnog snažnim telima učestaje-jauci i ste-njanje što naivnog Vilijemsona na-vede na relativno ispravan zaklju-čak:

— Svega mi, kuka samo gospodin štapski narednik.

Ovog puta bio je u pravu jer su se dvojica spadala uveliko pesničila preko glavatog štapskog narednika zbog čega trezveni Karpenter reši da se umeša i razdvoji zapenjene

borce pogotovo što na tremu pred štabom ugleda majora Donalda Ridžisa, glavnokomandujućeg tvrđave Fort Kerni koji je bio krvni protivnik budalaština toliko dragih proklesoj regrutskoj desetini skrpljenoj pre tri meseca u regrutskom centru u Omahi.

— Čete, Vile. . . drž'te Henka — podviknu i žilavim šakama dokopa okovratnik bluze koji je stezao bikovski vrat Roda Stenlija. — Razdvojte ih!

Začudo, seljačine su samo bez veze razmahivali šakama i prilično krotko se odmakli od narednika izvaljenog u prašini kome sada pristupi Nil Morgan i pomože mu da se dignu.

— Vaša kapa, ser — prenemagao se treskajući ga po širokim plećima kako bi mu skinuo prašinu sa uniforme.

Ser Bil Glupan jedva je udahnuo nešto vazduha kroz razjapljena usta i namerio da otpočne sa lekcijom prokletim regrutima, začinjenom celim spiskom probranih psovki, koji je kod njega dostizao najmanje pet stotina rednih brojeva, kada se od štaba začu majorov odrešiti glas:

— Kakve su to gluposti, naredniče?

Bili Glupan ništa nije znao o kameleonu, ali je, kao i ta životinja boju, umeo da u sekundi promeni ponašanje, pogotovo ukoliko se u blizini nalazio neki od starešina, pa mu i ovog puta takva nagla promena pođe za rukom.

Munjevitim pokretom istrže Nilu svoju marševsku kapu i nabi je na ogromnu glavu, a onda se ustoboči kao motka i po svim pravilima garnizonske službe u oružanim jedinicama Sjedinjenih Država razdra se kao da ga kolju:

— Četa B, patrola narednika Bila Vejlija spremna za pokret. A što se tiče gluposti, s vašim dopuštenjem, ser. . . mogu da izvestim da je reč o uobičajenim regrutskim nespretnostima koje će, uz moje dodatno

angažovanje, ubrzo biti prevaziđene.

Bil Vejli je bio ovejano spadalo iz Kentakija. Među brđanima gde je odrastao važno je jedno jedino pravilo; uspešnost u životu merila se veštinom da se neko što bolje namagarči. U tome je on bio najmanje sreski prvak, a što se tiče ispijanja čaša rakije mogao je dogurati i do takmičenja saveznog ranga.

Najbolji dokaz kvaliteta kentakijskog mangupa predstavljali su širiti na njegovoj uniformi. Zajedno sa ostalom šestoricom bednih regruta našao se u centru u Omahi odakle su zajedno dospeli u Fort Kerni na nemirnoj severozapadnoj indijanskoj granici. Ali, dok su Čet Bejli, Vili Vilijemson, Nil Morgan, dvojica Ajovljana i Deks Karpenter i dalje žuljali stražnjice na sedlima armijskih konja za trinaest dolara mesečne plate, glupi Bil je uspeo da se progura i toliko istakne da su blesavi oficiri Fort Kernija zaista poverovali u vanserijske sposobnosti spadala iz Kentakija i prilepili mu jedan za drugim čak tri širiti.

Sad se, međutim, dogodilo nešto što niko nije očekivao. Ili je major Donald Ridžis ustao na levu nogu ili su mu proradile moždane vijuge, tek. . . usledila je nova reska komanda:

— Naredniče, pristupi!

Istančanim instinktom čovek — planina je osetio da se približava smak sveta, ali je kataklizmu pokušao da dočeka što spremnije. Uz velike napore duha i tela uspeo mu je da se zategne kao motka i paradnim korakom zapraši preko vežbališta trupkajući iz sve snage debelim nogama. Po propisu, levicom je pridržavao sablju dok je desnom rukom toliko razmahivao da se naivčina Vilijemson ozbiljno zabrinu:

— Svega mi, otpašće mu.

O tome, naravno, nije moglo biti ni govora. Dosad je bilo prilike da se svi uvere od kakvog je materijala sazdan čovek iz Kentakija koji je

gromovitim udarcima obarao mnoge snagatore Fort Kernija i po tome izašao na zao glas.

Sad je samo paradno razmahivao desnicom debelom kao noga osrednjeg pripadnika američke konjice dok mu se debela stražnjica tresla u ritmu koraka.

Stigavši na propisno odstojanje zaustavi se i zaurla obaveštavajući starešinu o svom prispeću posle čega su bubne opne majora Ridžisa treperile bar tri dana:

— Bil Vejli, štapski narednik čete B javlja se po vašem naređenju, ser!

Ako je major imao nameru da ga samo malo izriba, posle ovolike dreke i očiglednog ataka na njegov slušni sistem, starešina Fort Kernija zauze zvaničan stav pokušavajući da bar donekle dostigne Bilov gromoviti glas:

— Samo narednik, čoveče — razjapi usta nameravajući da dostigne Bilove jerihonske trube, ali mu taj pokušaj neslavno propade i glas pređe u nemoćno kreštanje.

Glupan Vejli, međutim, nije menjao položaj čoveka—spomenika. Kao da se ne radi o degradaciji mirno je sačekao da major otkrekeće svoju iznenadnu odluku, kojoj su uveliko doprinele seljačine iz Ajove, pa grmnju kao da se ništa nije dogodilo:

— Razumem, ser... Bil Vejli narednik čete B. Dozvolite da patrolu prokl... ovaj, poverenih mi vojnika povedem na zadatak.

Opamećen malopredašnjim neuspehom, major Ridžis samo odmahnu rukom i krenu prema štabu, a Bil dotutnja do svog odeljenja i dvojicu Ajovljana saseče pogledom.

— Seljačine — prosikta što i nije izgledalo baš bezopasno — marš u štalu. Malo ćemo da porazgovaramo.

Sem za smeštaj konja i stočne hrane, pomenuta štala služila je za još neke veoma važne stvari u životu vojnika Fort Kernija. Tamo su se, na primer, najbezbednije osećali za

vreme odmora jer su starešine listom izbegavale da se muvaju na utrini između građevine i palisade od kolja kojom je tvrđava bila opasna; to je bio poligon za vojničko razračunavanje pesnicama, tu su se pričavali događaji posle patroliranja i okršaja sa Indijancima. Uopšte bez svoje štale pripadnici čete B ne bi nikako mogli.

Neretko im je služila za lečenje mamurluka, kao salon za kockanje, skladište prokrijumčarenih flaša viskija i, uopšte, mesto za izležavanje i ubijanje dosade.

Sada je trebalo da se na tom prostoru održi razgovor Bila Glupana i dvojice spadala koji su se za časnu službu u američkoj konjici odlučili pošto su na paši izgubili konje i zbog toga nisu smeli da se vrate kućama.

— Ama, koješta... bile su obične rage — imali su običaj da zataškavaju nedavni nemili događaj koji ih je opredelio za uzvišeni vojnički poziv, ali im ni ostali nisu ostajali dužni. Najpre glupi Bil:

— Ne lažite, odrali bi vas...

— Eh, odrali... koješta, stradali smo mi zbog druge nevolje. Je l' da, Henk?

Benton bi najpre malo počutao merkajući da li su ostali raspoloženi da čuju s kakvim su se to nevoljama sukobljavali, pa pošto vojska nije imala drugog posla nego da sluša njihova naklapanja, važno dopunjavao zemljaka:

— A—ha, baš smo stradali.

Naleteo bi najpre naivčina Vili Vilijemson:

— A zbog čega, ljudi?

Henk bi naprasno začutao, a Rod počeo da razvlači:

— Muve, proklete... eto šta nas je oteralo iz Ajove. Gde god da krenemo, eto ih za nama.

Većina je mrzovoljno zevala, a Nil Morgan obično nadoknađivao prethodnu noć neprospavanu uz kockarski sto u obližnjem Kasperu do kojeg je stizao uprkos stražarima

na kapiji Fort Kernija i svim indijanskim družinama koje su jurcale okolinom.

Seljačinama je naruku išao jedino navičina Vili:

— Pa šta... muve. Ima ih i ovde.

Bivši farmeri su ga merkali sa indignacijom.

— Šta ti, gospodiću, znaš o muvama, velikim zunzarama zelenih krila koje jurcaju prostranstvima Ajove? Hajde, reci... kad si bio u našem zavičaju?

Vili Vilijemson, naravno, nikad nije ni video Ajovu, a u školama gde je proveo detinjstvo i mladost ti insekti su se vidali samo u knjigama. Zato je prevrnuo očima i okrenuo se prema Karpenteru.

— Daj duvan, Dek. Ovi me udaviše.

— Tebe ćemo zaista da udavimo — kreveljio se Rod stežući čvornovate pesnice. — Kad kažemo da su muve u Ajovi najdosadnije u celoj Americi i da smo zbog toga rešili da malo strugnemo u svet, onda nam nikakav prokleti godpodičić sa istoka...

— Hej, prokletinje... lakše malo — mrzovoljno bi progundao Nil Morgan probuđen njihovim kreštanjem. — De, izjute mi čizme.

Ajovljani bi se istog časa pretvarali u pravu jagnjad i krotko prilazili da bi mu svukli čizme i jurnuli po pribor za čišćenje.

Time je rasprava o njihovom odlasku iz Ajove bila završena, a regruti odeljenja Bila Glupana otkrili tajnu njihove snishodljivosti. Nil Morgan je seljačinama usluge plaćao ne brojeći novčanice zbog čega su njih dvojica lomili noge jureći da ga smene na straži, istimare mu konja, očiste oružje ili izglancaju čizme.

Ali ta lepa vremena brbljanja i besposlice, odavno su prošla i sada ih je čekao neuporedivo teži protivnik od naivčine Vila Vilijemsona. Bil Glupan će im za svaki skinuti širit odrati po pedalj kože sa debelih leđa. Bar tako je izgledalo dok ne-

složna jedinica ne stiže do utrine iza štale gde ih narednik zaustavi i raskreći se pred strojem.

— Dakle, ovako ćemo — opasno zarezha kolutajući zakrvavljenim betonjačama, ali se Nilu Morganu sve popelo na vrh glave pa ga saseče kao lubenicu:

— Batali Bile, zakasniću u Kasper.

Dolari dobijeni za kockarskim stolovima stizali su, izgleda, i do Bilovih džepova, jer Glupan naprasno izgubi želju za isterivanjem sile nad nesrećnim Ajovljanima koji su stajali na kraju regrutske vrste i izigrali krotku jagnjad spremnu da na svoje nedužne glave prime sav bes svog neposrednog starešine u čijoj su degradaciji veoma aktivno učestvovali. Očas je prestao sa budalaštinama i pretvorio se u sasvim razumnog starešinu kojeg su isključivo krasile vojničke vrline.

— Življe malo, bogamu — navali sa narednjima. — Sedlaj, pa pred magacin. Treba da uzmemo hranu za tri dana i dvostruko sledovanje municije. Ovo je prokleti Vajoming a ne bostonsko šetalište kojim šetkaju gospodice sa suncobranima. Ovo — značajno pogleda lepotana Četa Bejlja — tebi govorim, vetrogonjo!

*

Posao patrole nije bio nimalo jednostavan, a ni bezopasan. Iz Forta su nestali dvojica nezamenjivih ljudi — izvidnici Dejv Čens i otpadnik iz plemena Dakota Slomljeno Pero.

Zbog toga je major Ridžis bio besan kao ris.

— Granica samo što nije planula, a oni nadoše za potrebno da nestanu bez traga. Naredniče Vejli, pronadite ih i dovedite.

To je, naravno, bilo mnogo lakše reći nego ostvariti. Bradati Čens je što—šta preturio preko glave da bi šaka skorojevića mogla da mu se

zalepi za trag, a sa druge strane... Slomljeno Pero ne bi zbog velike nevolje sam krenuo u pustoš gde su ga čekali njegovi dojučerašnji saplemenici spremni da ga raščereče, nabiju na kolac, skalpiraju ili nataknu golog na mravinjak.

Ali Bil Vejli zvani Glupan ponašao se kao da je dobio naređenje da organizuje takmičenje u brzom kusanju iz vojničkih porcija ili, kojim slučajem, iskretanju pivskih krigli. Važno je zakolutao očima na komandanta koji ga je primio u štabu i odvalio da su se zatresli svi prozori, a štapski pisar poskočio iza stola u susednoj prostoriji:

— Razumem ser, imaćete svoje proklete dezertere...

— Kakve dezertere, čoveče? — zaprepasti se Ridžis. — To su provereni ljudi.

— Naravno da su provereni, gospodine — vežbao se čovek iz Kentakija u imitiranju kameleonovih urođenih osobina. — Samo su nekud odlutali.

— Tako je već bolje, naredniče — odahnu major otpuštajući ga iz kancelarije. — Želim da za pola časa budete spremni za pokret.

Kako su bili spremni videlo se, i ko zna kad bi krenuli da se Nilu nije žurilo za kockarski sto u Kasperu, gde stigoše s prvim mrakom, pa Vejli odredi da se životinje smeste u gradsku štalu, a ostalima dozvoli kratki predah u salunu »Čejen«.

— Nemoj da ko slučajno napravi kakvu glupost i obruka nas pred prokletim civilima — savetovao je svoju junačku družinu nestrpljivu da mu se izmakne ispod komande. — Držite se na okupu i otvorite četvore oči. Neprijatelj nikad ne miruje...

Rasulo je nastalo istog časa. Nil Morgan je ćutke odmarširao u salun, a za njim i Deks Karpenter, koji je imao čudan običaj da mu se u kockarnici nade iza leđa, dok su Ajovljani smatrali da svog starešinu

moraju da prate u stopu i zbog toga mu pristali za petama.

Plavokosi lepotan zamakao je prema kantini koju je držala izvesna Sju Herli, lepotica sa kosom boje meda i zamamnim oblinama što su joj pomagale da delimično sakrije tri decenije svog burnog života.

Kasparski vazduh, izgleda, delovao je i na moždane vijuge smetnog vojnika Vila Vilijemsona koji, ko zna iz kakvih razloga, nestade u prostorijama gradske pošte odakle se ubrzo začu melodiozni zvuk telegrafskog tastera. Da nisu strgnuli za Bilom u krčmu, Ajovljani bi prevrnuli svet samo da doznaju kome to vojnik nažuljenog vrata šalje telegrafske poruke, ali su, eto, svi pripadnici njihove patrola imali neuporedivo prečeg posla od jurcanja za nestalim izvidnicima i proveravanja Vilijemsonovih poruka.

Bilova patrola, međutim, nije samo gubila vreme. Njen udarni deo zbijen oko šanka u »Čejenu«, razvio je veoma snažnu komunikaciju sa građanima uplašenim poslednjim događajima koji su se zbili na granici. Grupa prokletih Indijanaca po treći put je napala poštanska kola, masakrirala putnike i osoblje, a zatim poput dima nestala u vajominškim pustošima.

— Šta, do đavola, radi naša konjica? — raspitivao se gradski berberin, jedan žgoljavko čiji hitri jezik nikako nije bio u srazmeri sa telesnim rastom.

To je Bil Glupan, naravno, jedva dočekao.

— Konjica, »mister Britvo« — saseče ga — preduzima energične mere. Zar ne vidiš da smo u patroli i da se ne izležavamo iza ograde naše tvrđave?

Glupanove reči berberina sasvim izvedoše iz pameti.

— Ja vidim da žuljate laktove na tom šanku...

— Onda vidiš da su nam i čaše prazne. Deder, zovi piće.

Sačekao iz busije, berberin se ušeptrlja, ali kao lojalan građanin,

dužan da armiju pomaže u svakoj prilici, mrzovoljno dohvati novčanik i smrsi barmenu:

— Podaj im njihovo proketo piće, Hale...

— Proketo piće ne prihvatamo — uglas će Ajovljani opasno streljajući očima kržljivog berberina. — Samo duplo!

Tako je počela pijanka koja će u analima grada ostati zabeležena kao »pokolj u Kasperu«. Držeći vodene čaše pune viskija, trojica mangupa sačekajte da i ostali gosti dohvate svoja pića pa Bil nape glasne žice i održa zdravicu:

— Zahvaljujemo gospodinu gradskom berberinu i ovu čašu prihvatamo kao izraz poštovanja građana Vajominga prema svojoj hrabroj konjici uvek spremnoj da ih zaštiti od svake nevolje. Svi znate da se trupe Unije bore protiv prokete konfederacije izdajnika Džefersona Dejvsa...

— Proketo mu ime! — odvališe uglas Ajovljani što neke od već načefleisanih gostiju navede na ispoljavanje patriotskih osećanja i klicanje armiji Severa.

Sačekavši da se dernjava malo stiša, Bil nastavi sa vešto režiranom komedijom:

— Naše trupe, rekoh, krvare protiv pobunjenika prokletog generala Lija...

— Smrt prokletom generalu Robertu E. Liju! — razdra se berberin sasvim zaokupljen patriotskim osećanjima i potajnim nadanjima da će ga mimoći dalji troškovi oko napijanja uniformisanih badavadžija koje je predvodila glavata lopuža sa širitlima na bluzi.

Polupijana rulja razulareno mu je odgovarala:

— Smrt...

— Živeli! — nadvika ih Bil svečano tamaneći žestoki alkohol. — Sledeći!

Lokalni bankar Evans smatrao je da nipošto ne sme da izostane od čašćavanja hrabrih pripadnika konjice pa je usledila nova runda bes-

platnog pića uz Bilovo gromko komandovanje:

— Ispij! Iznesi!

Prve žrtve brzometnog iskretanja čaša žestokog alkohola već su se našle na podu pa Ajovljani jurnuše da izvrše naređenje svog pretpostavljenog i pijandure izbace iz saluna udarcima teških vojničkih čizama.

— Sledeći! — prozivao je Glupan dobrovoljce u drešenju kesa i pijanka je sve više uzimala maha.

Za to vreme, veštak u češljanju karata derao je u separeu lokalne kockarske veličine među kojima su se nalazila i dvojica ćutljivih ljudi odevenih u pohabana kaubojska odela.

— Vi delite — obrati se jednom od njih koji je ispred sebe imao lepu gomilu zlatnih dvadesetica i tutnu mu špil u šake.

Zanimljivo, kauboj je imao negovane ruke koje su odudarale od skromne odeće i poziva u kome su žuljevi od lasa bili neminovni pratilac. To kao da Nilu dade inspiraciju za razgovor:

— U prolazu ili se zadržavate u Kasperu, mister...?

Čovek je pažljivo mešao karte i škrtio odgovarao:

— Oldridž, Bert Oldridž — predstavi se. — Malo putujem svetom u nameri da pronađem pašnjake za svoju stoku.

— Oh — prijatno se iznenadi uvek ćutljivi Morgan — poznato južnjačko prezime. Ja sam iz Džordžije, možda smo i zemljaci?

Oldridžu očigledno nije bilo do brbljanja, ali je ipak učtivo održavao konverzaciju:

— Ja sam Teksašanin, sa Brazosa...

Nil je predstavljao otelovljenje ljubaznosti:

— Poznat mi je taj kraj. Miljama duž reke nalaze se nepregledne šikare u kojima pasu ladinosi.

Čovek je podelio prvu rundu i nezadovoljan skorom odbacio karte. Čekajući da se ostali igrači izjasne o

promeni, lagano je odgrizao vrh skupocene cigare i drugi kraj gurnuo u čašu s viskijem. Sačekavši da se listovi duvana natope, kresnuo je sumporaču i s uživanjem povukao prvi mirišljavi dim.

— U pravu ste, vojniče. Ladino — divlje goveče, osnova je našeg bogatstva. Zato sam angažovao grupu jahača pa smo malo pročešljali brasadu. Sad teramo hiljadu goveda i tražim mesto za novi ranč.

Ni Morganove karte nisu valjale pa ih je odbacio i prekrštenih ruku bludeo pogledom po zadimljenoj prostoriji.

— Da, da... brasada je baš đavolji kraj, a ljudi koji hvataju ladinose pravi su umetnici u svom poslu. Gledao sam, bogami... laso vitlaju nekako postrance, a kako u guštari nema mesta da se konj okrene i napeto uže vezano za rog sedla obori junca, sve rade rukama i ladinose savlađuju isključivo snagom vlastitih mišića.

Drugi Teksašanin zvao se Morgan Nejlz. Ispod oboda šešira izvirevala mu je kosa boje peska koja je na slepoočnicama počinjala da sedi, a ledene sive oči nisu propuštale nijedan detalj. Ma koliko on izgledao ležerno, Nil je znao da je napet kao struna i da mu desnica ni za trenutak ne odmiče od kundaka nisko pripasanog »frontijera« — velikokolibarskog revolvera »graničara«. Taj sigurno nije lomio vrat jureći za divljim ladinosima nego na neki drugi način pomagao gazdi Oldridžu da u ova teška ratna vremena poveća svoje bogatstvo. Sem »platio«, »dalje«, »tri puta« ili »meni dve karte, molim«, tokom igre nije izustio nijednu reč. Sad je iznenada pogledao Karpentera i razvukao nemogućim južnjačkim akcentom:

— Ti, vojniče... ne skidaš oka s mog oružja. Zar ti nije dosta tvoje gvozdurije?

— He, dosta — isceri se koštunjavu dugajlija — bolje da ste rekli da mi je oružja navrh glave. Za trinaest dolara mesečne plate...

— Ne bi morao baš toliko da se interesuješ za moj kolt — preseče ga čovek bledih očiju, ali se ni Karpenter nije dao. Nakljukan svakodnevnim Bilovim budalaštinama, nastavi da se krevelji i odvali kao poslednji idiot:

— Kako da me ne interesuje pokvareno oružje? K'o velim, zapeo čovek gotovo sa meksičke granice, a ovamo... oružje mu nema obaraču. Kako da pripucate ako nalete kradljivci stoke ili, sačuvaj bože, naši Indijanci?

Partija pokera bila je napola rasturena jer sad i Oldridž podiže oči i zagleda se u dugajliju čije je lice odavalo utisak potpunog odsustva inteligencije.

— Šta brbljaš, čoveče? — iskosi se i nervozno mrdnu prstima. — Samo smetaš...

— Meni ne smeta — odseče Morgan. — Ionako me ne ide karta.

Rančer se malo trgnu i pokuša da ispravi nervozni utisak svoje upadiće:

— Sreća može i da se okrene, mister Morgan.

— Jakako, ali do tada ću verovatno morati da se vratim u kasarnu. Zato... prestanimo sa natezanjem oko pokvarenog revolvera...

— Oružje je ispravno, čoveče — nasede i brzoruki momak vadeći »frontijer« iz korica. — Okidač mi nije potreban, pa je odsečen.

Dugajlija pruži ruku i uze kolt. Neko vreme prevrtao ga je i razgledao sa svih strana, a onda odmahnu glavom i promrmlja:

— Stvarno... odsečen je, ali da ovo vidi naš major... vi biste se, mister Nejlz, baš napožarčili. Na našim armijskim koltovima ne smemo da urežemo ni zarez na kundaku.

— A što biste ih urezivali? — pogleda ga bledooki jahač uzimajući oružje. — Za obeležavanje pobeda u dvobojima potrebno je da čovek bude revolveraš, a ne samo jedan iz gomile ljudi mobilisanih u nekom

regrutnom centru i odevenih u glupe plave uniforme. . .

— Polako, Džone — zaustavi ga rančer sa Brazosa i prostreli pogledom. — Pripadnici naše moćne armije s mukom odrađuju svoju platu i zalažu se koliko mogu. Njihova snaga je u odlučnosti disciplinovanih jedinica, a ne vrednosti pojedinca. Nadam se da uočavaš razliku.

Nejlz je uspeo da se savlada i opet zauzme ležerni stav onemele mumi-je, ali mu Krpenter baš nije dao mira.

— Čini mi se da se taj način puca-nja kada se dlanom leve ruke zateže okidač zove. . .

Zastao je usred rečenice mučeći se da se doseti pa revolveraš odmahnu rukom i smrsi gotovo ne mičući tanke usne:

— To je »fanning« naćin, ćoveće. I. . . sad je dosta prazne priće. Kibicuj ili izadi napolje, samo prestani da brbljaš.

Te večeri Nil Morgan je izgubio pedeset dolara i odustao od igre.

— Ostao sam bez ćetiri mesećne plate, gospodo — objavi razlog zbog kog se diće od stola. — Moćda se vidimo narednog meseca kad mi ćetni blagajnik isplati. . .

Zadovoljan što se rešio dosadnog igrača i još goreg kibicera, ranćer poće da se smeška:

— Sumnjam, ćoveće. U to vreme bićemo daleko od ovog kraja.

U salunu gde je vladala družina Bila Glupana zatekoše pravi urnebes. Polovina pijanih gostiju već je bila izbaćena na ulicu pošto su prethodno priloćili poneki dolar radi ispunjenja ćasnih obaveza prema pripadnicima slavne amerićke konjice, dok je ostatak ćekao da bude odran i najuren kućama.

— Ovamo vas dvojica — kreveljili su se Ajovljani traćeći da barmen pojaća kolićinu alkohola srazmerno broju degustatora, ali je narednik Vejli imao prećeg posla. Naprasno je odloćio ćašu i zarećao:

— Ko vas tako brzo najurić?

— Jedan ranćer iz Brasade bez oćiljaka od lasa i bledooki pistolero sa podsećenim okidaćem kolta. Navodno, teraju stado i traće teren za ranć.

— Pa, neće im biti mnogo teško. Bar u Vajomingu ima mnogo nezaćzete zemlje.

Nil je svoje rekao, pa sad Deksa reći da završi izveštaj:

— Verovatno si u pravu, ali u tom slućaju, naši poznanici su slepi kod oćiju pa tu zemlju ne vide. Rekoše da će kroz koji dan biti već miljama daleko od našeg kraja.

Na to Bil iskolaći oći i zaboravi na ćašu, koju mu je barmen baš doturao, napunjenu do vrha žestokim viskijem.

— Nešto se ne slaće. . .

— Ama, ništa se ne slaće. Ćovek reće da su goveda ladinosi iz brasade, a nijedan nema oćiljke od lasa na rukama. Nadalje — referisao je ćilavi Deksa Karpenter — rekoše da im se stado sastoji od poludivljih krava iz šikara koje, kako znamo, nisu nićije vlasništvo, a ovamo. . . pun je »dvoorlaša«. Odakle, bogamu, sirotinji tolike pare kad se zna da jućnjaci, uglavnom, imaju samo bezvredni novac Dejvisove Konfederacije.

Razjapljenih usta Ajovljani su pratili diskusiju i podgurkivali se:

— Ja mu ništa ne verujem — blebetao je Rod Stenli. — Kovać, a ne zna kako se potkivaju konji. Odakle onda da se razume u zlatnike?

I glupi Bil nekako je bio na njihovoj strani i ćkiljio ispod oka ćekajući da se preciznije izjasne.

Bezvrati Henk prevrnuo je zakrvavljenim oćima i nastavio sa mudrovanjem:

— Sasvim si u pravu, Nil i Deksa sve su pobrkali. Da bi neko imao pune bisage »dvoorlaša«, onda mora da je bogat ranćer i taj se ne bi lomatao po brasadi i lovio ladinose. Poterao bi svoju stoku ovamo na sever. »Maverike« — nećigosanu junad hvatala bi sirotinja kao što smo

ti i ja ili, sačuvaj bože, gospodin štapski narednik...

— Samo narednik, budalo. Zar ne ču šta reče major Ridžis?

Na to se Henk ozbiljno naljuti.

— Bogamu, Rode... samo se baviš nevažnim stvarima...

— Tebi su, znači, širiti jednog gospodina štapskog narednika... nevažne stvari?

— Ma, ne kažem da nisu, ali... sada je preče da se vidi da li je taj rančer s juga pravi gazda ili su mu zlatnici pali s neba. Samo, ja nešto ne verujem u te zlatne kiše. »Dvoorlaši« obično dolaze sa neke druge strane.

Bez obzira što su se stalno kreveljili, Ajovljani su, po običaju, udarali usred problema prepuštajući pametnijim od sebe da se opredele u oceni nije li čovek iz brasade obični varalica i, prema tome, veoma sumnjiv na uvek nemirnoj i opasnoj severozapadnoj granici oko čijeg identiteta bi trebalo da se propitaju. Nil i Deksa su izneli svoje sumnje, na njima je bilo da samo doliju malo ulja na vatru.

Odluku je morao da donese gospodin štapski narednik, kome je povereno vodstvo patrola, što on učini na najbudalastiji moguću način:

— Za vrat, pa da vidiš kako će propevati. Ko je video, na ovoj besparici razmetati se tolikom lovom? Za mnom u separe!

— Da rekviriramo novac sumnjivog porekla — zagrajaše Ajovljani uvereni da će deo zlatnika nestati i u njihovim, većito praznim, džepovima na što se dvojica, ćutljivih vojnika naprosto skameniše.

— Ne luduj Glupane — zareža Karpenter. — Zar želiš da ostaneš i bez jednog širita?

Morgan čak nije izustio ni reč, već seljačine zaustavi u mestu samo jednim pogledom hladnih kockarskih očiju, pa se i narednik — planina ušeptrljao kraj šanka i odustao od namere.

— Kako hoćete, ljudi — mrmljao je sevajući očima uraslim u mesna-

to lice — ali ja, k'o velim... kad bismo ih malo pritisnuli propevali bi i ono što nikad nisu nameravali da urade.

— O' kej Bile — odahnu kovač vajni — ne nameravam ni ja da ih olako pustim iz šaka. Pripazićemo na južnjake.

Naprečac otrežnjeni, sva trojica se ponovo prihvatiše čaša, ali im raspoloženje potpuno pokvari smetenjak Vili Vilijemson koji upade na vrata i uvijajući nažuljenim vratom počeo poverljivo da šapuće:

— Napolju su dva konja sa žigom usamljene zvezde sa stare teksaške zastave. Sigurno su neki prokleti konfederacionisti.

— Umukni! — jedva dočekaše Ajovljani da se i oni izderu na nekog. — To su dva rančera...

— A što se onda u skobardu za pušku nalazi zataknuta konjička sablja sa sivim temnjakom čije korice, prošarane zlatnim ornamentima, vrede celo bogatstvo?

Ispijanje čaša ponovo je odloženo za neki povoljniji trenutak i sva pectorica se zabuljiše u kržljivog regruta koji je jedva vukao glomazne vojničke čizme.

— Šta pričaš, kakva sablja...

— Oficirska, eto kakva. Na sečivu je ugraviran tekst: »Najboljem u klasi, Vest Point 1859.«

— Aaaa, to ti sve lažeš! — grmnuše seljačine unoseći mu se u lice. — Ne znaš da čitaš ni pola slova.

Bil Glupan je, naravno, blagovremeno primetio pojačano interesovanje naćefleisanih građana, jer njihovo domundavanje kraj šanka nije moglo da ne privuče pažnju, pa se iznenada razdra iz sveg glasa:

— Čaše u šake i... ispij!

Sledeći primer žustrih Ajovljana, koji prvi požuriše da izvrše komandu svog glavatog narednika, preostali učesnici »pokolja u Kasperu« nagoše svoje čaše i sipajući oštro piće niz brade, navaliliše da gutaju, posle čega usledi novo gromoglasno naređenje:

— Vas dvojica... iznesi!

Kao gladni kurjaci seljačine se rastrčase salom iz koje glavačke izlete nekoliko ispičutura najnesigurnijih na nogama, a uvežbani auditorijum počeo da se hvata za džepove i bez nove dreke čoveka sa širitima.

— Živela naša junačka konjica! — kreštali su promuklim glasovima i ljuljajući se gutali »staru vranu« postajući lak plen vukova iz Ajove koji su nepogrešivo pronalazili najpijanije i glavačke ih slali kroz pokretna vrata »Čejena« čija su krila cvilela i lomatala se kao u očerupanog petla.

Posle tri uzastopne runde broj pijanaca u salunu bio je sveden na kukavnu grupu, šćućurenu u najudaljenijem uglu, koja je iščekivala da svakog časa bude pozvana na ispoljavanje svojih patriotskih osećanja pa se zadihani Rod i Henk priključuše ostalim kraj šanka.

Naravno da nisu zaboravili na kukavnog Vila.

— Ti analtabeto...

— Kaže se analfabeto — ispravi ih momak nažuljenog vrata, a Rod iskolači oči i steže pesnice:

— Je l' to ti meni, gospodiću?

Henk je, naravno, već kopao po džepovima i užurbano mrmeljao:

— Gde mi nestade ono drvce...

Pošto je ludiranje pretilo da uzme neželjene tokove, Bil ih jednostavno odgurnu i dograbi nesrećenog vojnika Vila:

— Gucni malo — očinski ga je savetovao prinoseći mu kriglu do vrha punu žestokog alkohola — i pričaj. Sve po redu.

Zagrcnuvši se »starom vranom« vojnik nežnih ruku jedva dođe do daha i nekako prošišta kroz stegnuto grlo:

— Sablja je oficirska, a njen vlasnik je želeo da ne bude primećena...

— A ti je baš otkri, smetenjače — cepali su Ajovljani ne verujući mu ni reč. — Baš se našao veštak...

— Umuknite! — ozbiljno se iznervirao širitlija i Vilu ponovo tutnu kriglu u ruke. — Deder...

Opamećen ranijim neuspešnim gutanjem alkohola, Viljemson odgurnu piće i malo se okuraži:

— Konji su rasni, vrede bar hiljadu dolara svaki...

— Ma nemoj, ne umeš da se usekneš, a ovamo... ispade poznavalac plemenitih konja — nisu se smirivali bivši farmeri. — Hajde, kaži... gde si video kljuse pre nego su te popeli na ove naše vojničke rage?

— U Merilendu, gospodo — uvređeno će kržljavi vojnik pokušavajući da malo istegne večno iskošeni vrat. — Naša štala bila je čuvena po galoperima, a tek punokrvne engleske kasače što smo...

— Štala, kasači... ne laži, čoveče. To si negde samo pročitao — uzjoguni se Rod, ali ga Henk munu laktom i prosikta u pola glasa:

— Kako pročitao kad ne zna ni polovinu slova, idiote. Još ćemo mi ispasti budale.

Na hijerarhijskoj lestvici Bilovog odeljenja tačno se znalo na kojoj prečagi stoji svako od njih pa im je trud ispao prilično uzaludan. Sa poslednje, koju im je rezervisao glavati širitlija, svakako nisu imali gde da se strmeknu pa im novu budalaštinu niko nije ni brojao. Svi su upitno gledali vojničica Vilijemsona koji im se više nije činio pukom sirotinjom sa istoka zalutalom u redove američke konjice. Odjednom su se setili da je bio ponajbolji jahač u celoj četi i s lakoćom prošao obuku terenskog jahanja.

Ali Bil Glupan je očigledno imao prečeg posla od ispitivanja njegove prošlosti pa ga ponovo podstaje na referisanje:

— Nastavi, to... oko konja i sablje.

Na to Vili živnu i ozarenog lica započe:

— Ljudi, što je kobila, a tek punokrvni crveni alat... svega mi, ne bih žalio poslednjeg centa...

— Je l' od plate? — upadoše uglas Ajovljani s namerom da povrate poljuljani autoritet, ali Glupan reši stvar na najjednostavniji način.

— Pijanka je završena, marš u štalu i da ste istimarili sve konje...

Viliju je uspjelo da nekako srkne malo rakije pa se iznova raspriča:

— Gospodine štapski naredniče... zavirivao sam malo oko konja kad... ugledam temnjak. Pogledam bolje, kad ono u skobard zataknut kratkocevi vojnički »spenser« karabin i sablja. Onda malo odignem pokrovac i... ostalo sam već rekao. Čovek je bio najbolji pitomac Vest Pointa u klasi iz 1859. godine, a takav, bogami, ne žulja dupe jurčajući po ceo dan za kravama.

Izenađeni Vilovim iznenadnim prelaskom na uobičajeni kasarnski rečnik, Deks i Nil počеше da ga lupkaju po plećima, a Bil nekako tužno odmahnu glavom.

— Možda je sve i tačno kako govoriš, ali šta nam vredi...

— Kako... šta nam vredi? — uzjoguni se Vili, sad već ozbiljno, i gucnu iz krige. — Proverio sam...

— Da nisi pripitao kobilu ili alata? — počе i narednik da se glupira kao najureni Ajovljani. — K'o velim, takav poznavalac rasnih konja...

Sad ga Vilijem Vilijemson, prvi smetenjak njihovog odeljenja, saseče kao lubenicu i preskoči bar tri prečage hijerarhijske lestvice na čijem se dnu do malopre gurao zajedno sa farmerima:

— Koješta, Bile — grmnu s takvim autoritetom da naredniku-planini izvetri bar polovina mamurluka — telegrafisao sam. Znaš, već... u Kasperu ima pošta i službenik koji zna Morzeovu azbuku. E, malo sam se raspitao u akademiji odakle stiže dosta precizan odgovor. Momak koji je 1859. imao najbolje ocene zove se...

Tog trenutka iz separea se začu nekoliko hitaca, a na vrata pokuljaše unezvereni igrači i kibiceri s namerom da što pre nestanu iz lokala.

— Onaj ludi revolveraš... pobi sve oko sebe! — urlao je nekakav traper i rušeći sve pred sobom jurao prema vratima saluna.

Zbrku su, naravno, iskoristili i preostali građani koji su u uglu čekali red za plaćanje poslednjih rundi pa, pošto se salun isprazni, Bil Glupan poteže ogromni armijski kolt i razvika se kao da predvodi puk strelaca na pustopoljinama Bul Rana:

— U strelce, uhvatićemo mi te proklete južnjake...

— Umukni! — prosikta Karpenter podmećući mu nogu zbog čega se grdosija svali na patos dižući ceo oblak strugotina posutih po daskama saluna. — Zar moraju da saznaju da smo ih prozreli?

Pošto mu je izostala pomoć najurenih Ajovljana, a ni ostali nisu nameravali da mu se pridruže u jurišu na separe, dvojica južnjaka bezbedno su se pojavili na vratima, a rančer negovanih ruku počе čak i da mu se podsmeva:

— Najloskala se pijandura...

Obojica su u rukama držali spremne revolvare zbog čega ostatak Bilove junačke grupe ostade sleđen kraj šanka, a Teksašani baciše nekoliko dolara na šank i obavestiše barmena:

— Malo smo potprašili dvojicu varalica na kartama, mister. Pa... odosmo mi.

Zapenušani Bil psovao je pljujući strugotine iz usta.

— Još ćemo videti ko je pijandura. Zar tako jednom štapskom naredniku...

— Samo naredniku, ser — razvuče Deks Karpenter pošto južnjaci zamakoše na vrata. — Zar se ne sećate šta je rekao major Donald Ridžis?

*

Kad bi plavokosi lepotan Čet Bejli stupio u kantu lepotice Sju Herli,

gosti bi počeli brže da kusaju kašikama, a kuvar Kinez zapištao tankim glasićem:

— Vi mušterija, odmah napustiti kantina. Više ne jesti!

Kantinu je, naravno, prva napuštala plavokosa lepotica i sa Četom nestajala u prostorijama iza kantine koje su joj služile za stanovanje.

Tako se dogodilo i sada.

— Ljubavi — vatreno ga steže snažnim rukama od čega nežnom momku iz Bostona krcnuše rebra — toliko sam te čekala...

Čet je nekako uspeo da preživi prvi vatreni nalet lepotice sa kosom boje meda i bezbedno se spustio na stolicu.

— Čekaj, dok izujem čizme.

Izuvanje i nestanak ostatka odeće obavljeni su munjevito pa razgoličena žena na vitkog jahača navali grudima otežalim od bujnosti i pohote.

Da su kojim slučajem znali, Ajovljani bi ga proglasili najvećom budalom garnizona Fort Kerni izgubljenog u pustošima Vajominga, jer je lepota bio razmaženi sin najbogatijeg brodovlasnika iz Bostona i jedini naslednik ogromnog bogatstva koje je zamenio za vernost američkoj konjici nadahnutu bednom vojničkom platom. Još da su znali da je kao obični mornar na očevim jedrenjacima proputovao celi svet i sa svakog puta vraćao se sa pregršti ljubavnih uspomena, svisnuli bi od muke. Za njih, a i za mnoge druge iz garnizona Fort Kerni, Čet je bio obični vetrogonja o kome nije trebalo posebno voditi računa, ali se Sju Herli bolje razumela u ljude. Nepogrešivim instinktom osetila je kakav se muškarac krije u naoko nežnom telu i vešto ga domamila u svoje prostorije.

Trud joj se, naravno, isplatio jer je u milovanjima i momak bio uveliko obavešten pa su ljubavnici imali snažnu želju da se što pre vide.

— Čete, ljubavi — jeknu Sju osećajući vitke prste na grudima. — Tvoja sam.

Pri tome je vešto klizila dlanovima niz mladićev trbuh dok se nije sukobila sa nečim što je podsećalo na tvrdi granit.

— Oh, koliki je! — ponovo jeknu grabeći ga obema šakama. — Najbolji si...

Začudo, većina žena koje su se kraj njega našle u postelji, govore su slično, a jedna krhka kineska gejša čak ga je poredila sa kopljonosom carske kuće Čeng i prevrćući očima predkazala:

— S njim možeš da ubiješ svaku ženu.

Ipak, uspeo joj je nekako da preživi, što se redovno događalo i sa ostalim ljubavnicama koje je usrećivao budući pripadnik američke konjice pa su se krevetski okršaji, uglavnom, svodili na uzdisanja, stenjanja i krikove kojima su ga hrabrile da ih »ne štedi«, da se potruži i »rašćereći ih« i tako to, što je junosu, obdarenog vanserijskim alatom, uznosilo do nebeskih visina.

Godile su mu pohvale raspamećenih žena u čemu nije izostajala i iskusna Sju Herli koja je bila veoma kategorična:

— Bogami... k'o u pastuva!

Sada ga je spremno prihvatila među raširena bedra i junački mrdala moćnim bokovima.

— Samo tako, dragi — ječala je zabadajući mu nokte u leđa. — Još malo, oh... svršaaaavam!

Time, naravno, uveseljavanje hraniteljice kasperskih beskućnika apsolutno nije bilo završeno. Veštak za lomljenje ženskih srca samo bi dva-tri puta izveo neke pokrete svojim kopljem i devojka bi se ponovo zagrejala otpočinjući već odavno poznatu tiražu:

— Čete, ljubavi... najbolji si. Još samo malo.

To »malo« momak je umeo da ras tegne tokom celog sata posle čega bi Sju zaboravljala sve kuvarske recepte i prethodne ljubavnike. Sklupčana na njegovim prsima, jedva je

vraćala dah u pluća i ne razmišljajući odgovarala mu na pitanja:

— Nema nekih novih lica, ukoliko ne misliš da dvojicu južnjaka od kojih jedan ne otvara usta, a drugi priča za obojicu i razmeće se svojom sabljom.

Bez obzira na osvedočene mogućnosti nenadmašnog ljubavnika, Čet se ipak trže. Sju Herli nije bila nikakvo nevinašce koje bi muškarce delilo na one sa, recimo, plavim ili crnim očima. Iskusna žena radila je to po neuporedivo detaljnijoj gradaciji. Sem ljubavnih kvaliteta, oduvek je vodila računa i o imovinom stanju svojih mušterija, opterećenosti decom i sklonostima za ekstravagancije u postelji. Zbog toga su morali i da dublje zavuku ruku u džep jer je cura volela da se prvo dobro obavesti i uzbuđenog kandidata malo prorešeta:

— Stam te bilo — rekla bi tako nekom od njih — 'vataš se za učkur, a kod kuće ti mlada žena. . .

— Uvela žena — bubnuo bi ljubitelj brzog drešenja gaća. — De, skidaj se.

Tad bi stvari krenule neuporedivo sporijim tempom zbog kojeg bi uzbuđeni ljubavnik sasvim gubio glavu.

— Dragi — prela je puštajući da joj »kandidat« dopola razgoliti kruškolike dojke koje su se završavale moćnim tamnim bradavicama — svako ima nevolja. Ti uvelu ženu, a ja dug do guše.

— Koliki? — dahtao je čovek raspomamljen pohotom i njenim poželjnim telom i drugom rukom vadio novčanik. — Samo reci. . .

Time bi se finansijski deo posla povoljno rešavao u njenu korist pa je čovek dobijao svoju porciju lažne ljubavi, a devojka šaku olako zaradenih dolara.

Polovinu od svojih tridesetak godina Sju je provela uveseljavajući muškarce i odavno im je zaboravila broj, ali je kopljonoša Čet uspeo da ih u kratkom roku sve potisne i

stekne status doživotnog ljubavnika koga nisu morali da brinu njeni finansijski problemi.

Ali sad je pomenula nekog čoveka sa sabljom što ga je navelo na pomisao o nailasku opasnog konkurenta. Ako je on bio njen kopljonoša, zašto bi priroda bila nepravedna pa i nekog drugog ne bi tako bogato obdarila. Čovek s mačem među bedrima uveliko ga je zabrinuo.

— Ama, ne — osmehnu se zadihana Sju zaplićući mu prste u rutave grudi — nije ono što misliš. Čovek stvarno vuče nekakvu sabljetinu i ženske obara s nogu brojeći »dvoorlaše«.

Čet više nije bio ljubomoran, ali su mu u glavi zvonila sva zvona na uzbunu. Stranac sa gomilom dolara u Vajomingu se nije sretao na svakom koraku, a ako je uz to još vukao i sablju. . . moglo je jedino da se radi o visokom oficiru kostimiranom u kaubojske prnje.

— Kako to. . . samo broji? — raspitivao se dohvativši duvankesu s poda. — Ja umem samo do trinaest. Tolika mi je, znaš i sama, mesečna plata.

— A zar te ja kad pitam za pare? — mazno će cura. — Mi se volimo.

Odavno je upoznao protagonistkinje takve ljubavi pa je mrzovoljno odgovorio:

— Da, da. . . naravno da se volimo, ali. . . interesuje me taj čovek sa dolarima. Šta bi s njim?

Od samog početka među njima je vladao prećutni sporazum da jedno drugo ne pitaju o načinu vođenja života ni o prošlosti o kojoj podjednako nisu želeli da govore. Zbog toga ga je začuđeno pogledala i uvredeno frknula:

— Šta bi, šta bi. . . pa, ostao je bez nekoliko »dvoorlaša«.

Momak se trže i zapanjeno je pogleda.

— Dao ti je nekoliko dvadesetica?

— Dao mi je deset kovanica po dvadeset dolara, čoveče. A posle je sat vremena ječao na postelji brblja-

jući kako ga nijedna žena nije tako usrećila i da bi me potražio još koji put kad ga zadatak ne vodi dalje.

Vetrogonja Bejli živeo je kao ptica leteći nebeskim plavetnilom i ne vodeći računa ni o čemu. Zato je i mogao da strugne od kuće i očevih miliona koje je starac želeo da udvostruči ženeći ga sa bogatom udavačom, kćerkom najvećeg konkurenta. Kad su ga već svi videli spengalnog bračnim obavezama, jednostavno je nestao iz Bostona i nije se zaustavljao pre Vajominga.

Ali poslednje reči Sju Herli sasvim su ga izvukle iz pameti.

— Ti to samo lažeš...

— Ko laže, budalo... — kočoperno će kantinjerka i sama svesna nestvarnosti proteklog događaja. — Evo, vidi pare.

Iz komode kraj kreveta izvukla je torbicu i iz nje istresla blistave kovanice, posle čega Čet počeo da gubi dah i zamuckuje:

— Stvarno, »dvoorlaši«. Kako mu ih iskamči?

— Ko iskamčio, luda glavo? Prvo nisam htela ni da ga pogledam, ali on s mene nije skidao očiju i u neko vreme počeo sa licitacijom:

— Daću ti dvadeseticu...

— Neću ni da mi tri ponudiš — deljala sam ga gledajući kako se preznojava i sve teže diše.

— A za šest komada? — raspitivao se i cenkao kao na pijaci posle čega sam mu rekla da izbroji deset kovanica ili se gubi iz moje kantine.

— I... dade ih?

— Dade, prokletinja. A, ljubavnik nikakav. Samo je nešto brbljao o oficirskoj časti i slavi koja ga očekuje pa smo jedva priveli posao kraju. Veruj mi, laknulo mi je kad je uzeo onu svoju sablju i nestao iz sobe. Neka ga nosi đavo!

— A gde, da i to slučajno ne znaš?

Cura je verovala da može da izdrži još jedan okršaj i uveliko nastojala da do toga dođe, ali se Čet nekako izmigoljio i motao novu cigaretu.

— Stvano, reče li o kakvom se zadatku radi?

Pomalo razočarana, Sju se odmaće i promrmlja:

— E, o tome nije ništa rekao. Zapravo, nije ni mogao. Imao je prečeg posla da odradi radnju za svoju gomilu zlatnika. Eto, sada sve znaš.

Posmatrajući zamišljeno kolutove dima, momak je u glavi slagao mozaik događaja predstavljen njenim rastrzanim rečenicama. Nema sumnje, u njihov kraj došao je veoma čudnovat čovek koji je bio ili lažni oficir ili lažni rančer. Svejedno, radilo se o ličnosti koja je iz nekih razloga krila svoj pravi identitet što na Zapadu baš i nije bila retka pojava. Mnogi otpadnici od društva pokušavali su da u pustošima još neosvojenih prostranstava zametnu tragove i počnu iz početka o čemu je svedočilo i iznenadno pojačanje redova konjice grupom regruta iz centra u Omahi.

Ko je bio, recimo, Nil Morgan? Ili, kakva je prava profesija Deksa Karpentera koji se uveliko razumevao u metal i oružje. Zašto je tvrdio da je kovač kad o potkivanju konja, očigledno nije znao ništa?

Čak je i prostodušni Vili nešto krio iz svoje prošlosti uveravajući ih da je za njegovu opredeljenost sedmogodišnjoj vernosti armiji od presudnog značaja bila zagarantovana plata od trinaest bednih dolara mesečno.

Sećanje na to vrati ga u stvarnost.

— Odakle rančeru iz Teksasa severnjačke zlatne kovanice? — mrmljao je gledajući ženu kako skuplja novac u torbicu. — Toliko para ne bi mogao da uštedi ni major Ridžis, čovek sa najvećom platom od svih oficira u ovom delu Vajominga.

— Šta reče, Čete? — prenu se žena već ohlađena od ljubavnog uživanja. — Stalno su ti »dvoorlaši« na pameti.

— Pa, sad... u pravu si. Momak je pravi bogataš, a ovamo... traži bes-

platno zemlju za stvaranje ranča. Što se seli, ako mu je tako dobro bilo u Teksasu?

— Možda beži pred nekim?

— Hm, Teksašanima nije svojstveno da beže. Oni obično nešto traže ili nekog gone. Mnogima je život prošao u takvim lutanjima.

— Aha, dobro veliš. Onaj kompanjon čoveka sa zlatnicima, onaj što ne otvara usta... taj samo živi za svoj kolt i pucjavu. Ne interesuje ga ništa. Čak ni žena.

Plavokosi momak se iskrenu prema još uvek razgolićenoj kantinjerki.

— Kako to... ne interesuju? Pa, muško je.

— To se, dragi moj, nikada ne zna. I najveće muškarčine često nisu nikakvi ljubavnici, a ovaj... nije me ni pogledao. Kao da ne postojim. Kažem ti, jednostavno je načinjen od hladnog čelika. Kao i onaj njegov veliki revolver.

Zanos dvoje ljubavnika potpuno je splasnuo i oboje počese da se oblače.

— Pa, odoh ja — smrsi plavokosi lepotan spustivši hladan poljubac na ženino lice. — Bila si sjajna.

— Na koji način? — pomalo sarkastično osmehnu se Herlijeva. — Kao ljubavnica ili kao obaveštajac?

Praveći se da je nije dobro razumeo, momak na brzinu navuče uniformu i čizme, a pomalo uvređena žena pakosno dobaci dok je kretao prema vratima:

— Onaj teksaški parajlija rekao mi je da će, kada se vrati ovenčan slavom, doći i od mene napraviti kraljicu. Ne znam baš kako misli da to izvede, ali da znaš... svidelo mi se. Mnogo fini čovek taj mister Bert Oldridž.

Čet besno zalupi vratima i ispade kroz stražnji izlaz u dvorište prepuno nabacanih sanduka i buradi.

— Kraljica... priča za malu decu i lude žene.

*

Mršav i spečen kao zemlja ispućala od žarkog sunca, Slomljeno Pero terao je galopom šarenog mustanga. Odrastao u pustoši i naučen na jurnjavu u divljem stadu, konj je hrabro jezdio ivicom kamenite sipine dok su mu ispod kopita vrcali komadi kamena i leteli sa obe strane ambisa.

Na vratolomnu jurnjavu Dakota se nije odlučio tek da bi isprobao svoje jahačke veštine i hrabrost životinje. Morao je da uradi dve stvari: da izmakne poteri koju je odjuros vukao za nos i tako spase glavu, odnosno omogućiti starom Dejvu Čensu da obavi svoj deo zadatka.

Zasad je to radio na najbolji mogući način. Bar petnaestak teksaških kaubojja dalo se u bezglavu jurnjavu za njim i nije silazilo sa njegovog traga, a i glava mu je još uvek bila čitava.

Slomljeno Pero kriknu bojni poziv Dakota čime osokoli konja i naglo povuče uzde od pletene konjske strune, pa životinja hrabro zakorači u ambis. Istovremeno, jahač se baci unazad pritiskajući telom mustangove sapi i stražnje noge koje duboko propadoše u nanos sitnog kamena i nekako održaše konja u ravnoteži.

Mustang je tiho rzao boreći se da izvuče prednje noge pa se nekako iskobelja iz lavine potisnute stražnjim nogama i načini drugi skok. Indijanac je popustio uzde prepuštajući mu da se sam snalazi, ali ga je i dalje hrabrio kratkim povicima pa životinja udvostruči napore i u nekoliko skokova savlada polovinu strmine.

Na strani iznad njih pojaviše se prvi goniodi i pripućiše na oblak uzvitlane prašine od koga se nisu primećivali ni jahač ni hrabri mustang.

— Ovaj je lud — prošapta jedan od Tekšašana na što snažna ljudina,

verovatno vođa grupe, smrši kroz stisnute zube:

— Nije lud nego bezumno hrabar, a konj mu vredi celo bogatstvo. U redu, ljudi... promašili smo. Hajd'mo natrag.

Za to vreme, kod stada Berta Odridža pritajio se bradati Dejv Čens, drugi odbegli izvidnik Fort Kernija za kojim je major Ridžis uputio u poteru famoznu grupu regruta Bila Glupana. Zaglibljen do guše u ševar i lokvanj mrtvaje, koju je stvarala krivina rečice kraj koje se nalazila okupljena stoka, strpljivo se privlačio i mrmljao u bradurinu:

— Većina konja nose žig usamljene zvezde, ali je stado sastavljeno bar sa pet rančeva. Vidim žigove »Dva zvona«, pa »Bar M«...

Neka junad bili su ladinosi — nežigosana goveda koja se po starom teksaškom pravilu nisu smatrala ničijim. Takvu stoku mogao je svako da uhvati i proglasi svojim vlasništvom ukoliko im na sapi utisne otisak usijanog gvožđa — simbol ranča.

— Baš k'o neke stokokradice — ponovo smrši pazeći da pomeranjem u vodi ne pokrene talase koji bi na mirnoj površini mrtvaje mogli da privuku pažnju čuvara. Pošto je utvrdio veličinu i sastav stada, pažnju je obratio njegovim čuvarima.

Kauboji su, obično, nosili koltove za pojasom izbegavajući da ionako teško teksaško sedlo sa visokim unkašem opterećuju i skobardom za pušku, ali su ljudi kraj ovog stada listom bili naoružani i tim oružjem

— Kao neka vojna jedinica — nije prestajao da mrmlja. — Samo im nedostaju sablje i zastave.

Godinama vojni izvidnik, Čens je ostrim okom ustanovio mnoge elemente vojničkog ponašanja među ljudima koji su doterali sumnjivo stado u njihov kraj. Dok su kaubojska bila dovoljna dva čebeta da prespavaju kraj vatre, ovi momci su vukli sa sobom nekakve šatore i još

ih poredali »pod konac« kao da se radi o pravom vojnom bivaku.

— Možda se među njima i nalazi nekoliko kaubojsa, ali ako se ja pitam... ovo je nekakva vojna jedinica. Svega mi, gde bi teksaški kravar, obesni i raspojasani, trpeli da ih neko tera da podižu šatore i još ih doteruju u liniju.

Iz više razloga, Čens je izabrao vodu da se neprimetno približi stadi i logoru i u tome je uveliko uspeo. Ali morao je da podalje ostavi konja i oružje pa je zadržao samo nož u čizmi i tomahavk za pojasom. Taman se spremao za povratak, kad se jedan od čuvara odluči da pride mrtvaji i napoji konja.

Nastojeći da ostane nevidljiv, Dejv se sasvim pribio uz obalu i gotovo nestao u spletu žila i korenja, kad čovek dotera životinju i popusti joj uzde.

Zavaljen unazad, držao je desnu nogu prebačenu preko unkaša sedla s namerom da savije cigaretu, kad mu iz ruke ispade duvankesa i otkotrlja se do ruba obale. Kožna oputa kojom je stezao otvor kese zape za granu i čovek mrmljajući kliznu sa sedla.

— Baš bi bila šteta dobrog »virdžinijanca«...

Odupirući se petama o mokru zemlju ispruži ruku da dohvati duvan, kad ispod sebe ugleda bradato lice sa koga su sevale blede opasne oči.

— Ko si? — uspeo mu je da smrši, kad ga bradonja ščepa za ruku i povuče u vodu.

Jedno vreme čulo se pljuskanje vode dok su se dva tela borila na život i smrt u mrtvaji, a onda se nad površinom vode izdiže ruka sa blistavom ostricom koja istog trenu nestade u ledima nesrećnog čuvara stada.

Još jednom sevnu opasno oružje posle čega Čens izroni i zapliva duž obale vukući drugom rukom mrtvo telo. Uznemiren borbom, konj je odskočio od reke i stajao opuštenih uz-

di dok mu se voda cedila sa gubice, ali nije njištao.

Koristeći dragocene trenutke, izvidnik je brzo odmicao od logora i stoke koja je pasla duž obale i ubrzo zašao iza krivine. I dalje je vukao leš i čak pokupio i čovekov šešir koji mu je u kratkotrajnom okršaju spao s glave, a onda izvuče mrtvo telo na obalu i natovari ga na sedlo svog mustanga.

— Polako, momče — smirivao je konja koji je osetio miris krvi i počeo da se otima — neka ga prvo malo traže. Za to vreme bićemo daleko.

Jedno vreme vodio je konja na uzdi birajući travnati teren gde su ostajali jedva vidljivi tragovi, a onda krenu krševitom stranom omanjeg brežuljka. Tek pošto je savladao uzbrdicu i dozvolio konju da se izduba, spusti telo u neku vododerinu i na leš navalja krupno kamenje.

— Šta ćeš, momče... nisi imao sreće — mrmljao je završavajući mučni posao, a onda se baci u sedlo i lakim kasom potera sivog mustanga prema severu.

U suton se našao sa Slomljenim Perom koji ga je, oslobođen potere, čekao kod dvokrake stene od peščara zvane Dva prsta.

Primetivši tek napola osušeno izvidnikovo kožno odelo i mrlje krvi na sedlu, Dakota spusti pogled dubokih tamnih očiju i reče:

— Moj brat je savladao nekog opasnog protivnika. Da li su mu gonioči na tragu?

Čens prvo izvadi duvankesu iz bisinga iza sedla i pošto savi cigaretu lagano počeo da kreše kremen i ognjilo.

— Trudio sam se da zaturim tragove, ali će ih pronaći ukoliko u svojim redovima imaju kakvog veštog tragača. Samo, šta im vredi... uskoro će noć, a svaki novi dan donosi i novi život. Bar tako kažete vi Dakote.

— I smrt, čoveče — dobaci Indijanac i dalje sedeći prekrštenih nogu na zemlji. — Manitu o tome ne oba-

veštava svoju decu. Samo on zna kada će ih pozvati pred svoje lice.

Za vreme samotnih izvidanja sa Slomljenim Perom, Čens se naslušao sličnih priča i uveliko bio upoznat sa filosofijom priprostog Indijanca. Upoznao ga je pod čudnim okolnostima. Pre dve godine njihov odred je gonio nekoliko Dakota koji su uspeali da sa pašnjaka kraj Forta ukradu nekoliko armijskih konja. Neki od Indijanaca bili su ranjeni, što je celoj grupi otežavalo bekstvo, pa je Slomljeno Pero zaostao i na pogodnom mestu sam dočekao poteru.

Sa nekoliko hitaca iz stare jednometke uspeo je da rani dvojicu vojnika i, umesto da iskoristi gužvu i pobegne, ponovo je napunio pušku i zapevao tužbalicu spremajući se da umre.

Razjareni vojnici jedva su čekali komandu za juriš, kad je Dejv Čens odlučio da sukob reši na svoj način. Jednostavno se uspravio iz zaklona i bez oružja krenuo u susret Dakoti.

— Ne pucaj — rekao mu je pokazujući prazne dlanove, tradicionalni indijanski znak mira — možda ti nije kucnuo poslednji čas.

Za trenutak u Dakotinim očima kao da je blesnula iskra iznenađenja, ali je i dalje nastavljao sa tužbalicom. Međutim, velikokalibarska jednometka stajala mu je položena preko krila pa Dejv sede na zemlju čekajući da se Indijanac opredeli da li će prihvatiti ruku pomirenja ili zajedno sa poslednjim protivnikom, koji mu se nalazio na nišanu strašne pušcetine, otići u Večna lovišta.

Na kraju, Indijanac je spustio okidač i odložio oružje u stranu.

— Ja Slomljeno Pero. Želim mir.

— A dvojica naših ranjenih vojnika, šta ćemo s njima? — protestovao je mladi poručnik Džef Milend koji je predvodio patrolu u poteri za kradljivcima.

— Ranjena su i neka moja braća — smrsi Indijanac okrznuvši pogle-

dom mladog oficira tek prispelog iz akademije u Vest Pointu.

— Ali... ukrali su nekoliko armijskih konja.

— Slomljeno Pero će vojnicima uhvatiti dva puta više mustanga. Ja sam rekao.

Dakota je sledio logiku starog izvidnika koji mu je ponudio primirje. Posle toga, poručnikove primedbe nisu imale nikakvog smisla. Krv je pala na obe strane, a što se konja tiče... pa našao je način da obešteti »duge noževe«. Krađa je ionako započela iz obesti. Nekoliko mladih pripadnika plemena odlučili su da se istaknu i »dugim noževima« otmu konje ispred nosa, ali se avantura završila pucnjavom pa čak zapretila da izazove dalekosežne posledice... rat na uvek nemirnoj indijanskoj granici.

Toga su, izgleda, jedino bili svesni Slomljeno Pero i stari izvidnik zbog čega se Čens odlučio na samoubilački korak i rizikovao glavu ne bi li sprečio dalje krvoprolie.

O tome je mudri major Ridžis doneo konačni sud kad su se posle dva dana vratili u Fort:

— Do đavola i konji. Šta je nekoliko raga prema miru u celom kraju? Poručniče Milend, angažujte Indijanca kao novog izvidnika.

Otada su Čens i Slomljeno Pero postali nerazdvojni, a kao tandem postali su bolji čak i od starih izvidnika Džima Bridžera ili Džedidaje Smita.

Sada nisu znali da je oprezni major poslao za njima Bilovu patrolu na čiju je revnost računao ukoliko im šušne nešto o dezertiranju dvojice izvidnika o čemu, naravno, nije moglo biti ni reči. Dvojica osvedočenih boraca Fort Kernija uživali su njegovo apsolutno poverenje što je podrazumevalo i pružanje svake pomoći prilikom izvršenja delikatnog zadatka.

U stvari, sve je počelo kada je Slomljeno Pero dočuo od nekih momaka iz njegovog plemena kako s juga dolazi veliko stado šarenih bi-

zona koga tera čak četrdeset jahača. To je uveliko zabrinulo Čensa, a major je, čim je primio obaveštenja, odredio da krenu u izvidnicu.

— Ne zamećite kavgu, ali ih i ne ispuštajte iz vida — ispratio je izvidnike na tajni zadatak. — Očekujem vesti kroz tri dana.

Pošto je u međuvremenu prošla cela sedmica, a od dvojice skauta nije bilo ni traga ni glasa, usledio je polazak dodatne grupe vojnika predvođenih Bilom Vejljem.

— Dejav i Slomljeno Pero ne treba ju njihovu pomoć, ali će malo jahanja dobro doći novajlijama — rezonovao je stari lisac iz Fort Kernija i iskoristio priliku da zbog greške skine glavatom naredniku jedan od širita sa rukava. — Kentakijsko spadalozaradiće ga već posle ove patrole.

Tog proleća i leta, Bouzmenovim putem u Vajoming ili dalje za Montanu i Oregon navalila je sva sila doseljenika, lovaca na krzna, tragača za zlatom, avanturista, kockara, lakih žena i farmera. Ali po prvi put pojavila se grupa kauboja iz Teksasa — monolitna i naoružana družina svađalica brzih na revolveru, a što je bilo još gore... prava meta za gladne Indijance. Nejač Dakota, Nez Perc Indijanaca, Čejena, Sijuksa ili Šošona jedva bi dočekala malo dodatne hrane zbog čega bi se ratnici veoma angažovali, a mlade usijane glave mogle da izazovu i pravi rat.

Sve je to iskusnom starešini, koji je gotovo celu karijeru proveo na severozapadnoj indijanskoj granici i napola zaboravljen od pretpostavljenih, držan tolike godine bez premeštaja, bilo jasno. Osećao se odgovornim i za sudbinu goniča stada, ali i za sve one doseljenike izgubljene na udaljenim imanjima čiji su životi i egzistencije na prvom mestu zavisili od održavanja krhkog mira. U protivnom, mnogobrojni brzi odredi ratnika Crvenog Vetra, Bika Koji Sedi, Dva Meseca ili Crvenog

Čebeta, zbrisali bi ih u jednom krvavom danu. Samo mukotrpno taktiziranje sa vrhunskim indijanskim poglavicama i progledavanje kroz prste mladim ratnicima zbog sporadičnih čarki, održavalo je mir pa je iz istih razloga od poglavica zatražena pomoć u otkrivanju grupe mladih ratnika koja je u poslednjih nekoliko dana tri puta napala poštanska kola.

Tako se bar verovalo jer su tela izginulih putnika bila osakaćena, sve opljačkano, a kola spaljena. Oko mesta okršaja nađeno je nekoliko strelica po kojima je Slomljeno Pero prosudilo da se radi o Čejenima iz sela Crvenog Čebeta.

— Nemoguće — razmišljao je sedi major šetajući štapskom sobom u besanim noćima — to Crveno Čebe nikad ne bi dozvolio.

Sa druge strane... na njemu je bila velika odgovornost jer zločin nije smeo ostati nekažnjen, a sem toga mladi ratnici bi mogli da sve protumače kao slabost garnizona i nastavili sa još bešnjim napadima.

Na svaki način trebalo je raditi oprezno i odlučno i pri tome sačuvati mir jer bi u protivnom mogle da padnu neuporedivo veće žrtve. Šta su predstavljale malobrojne posade tvrđavica duž Bouzmenovog puta prema hiljadama Indijanaca ogorčenih sve većom najezdom belaca sa istoka. Sve bi moglo da nestane u nekoliko dana i da celokupno belo stanovništvo u ogromnim prostranstvima južnog Vajominga ostane listom bez kose na glavi.

Od malobrojnih snaga sa kojima je raspolagao, major Ridžis nije mogao više da odvoji za ovu patrolu pa je s razlogom strepeo za živote ljudi i rezultat izviđanja.

Zbog toga je i Dejv Čens dao sve od sebe i po cenu života uspeo da uhodi logor stočara iz Teksasa. Sa Dakotom je napravio plan po kome se Indijanac iznenada pojavio sa druge strane stada i pripucao na

ljude izvaljene kraj logorske vatre i po šatorima. Naravno, odmah se digla potera koju je uspešno odvuкао u divljinu i izmakao joj niz krševitu sipinu niz koju nikom od Tekšana nije ni palo na pamet da ga prati što mu je omogućilo neprimećan prilaz stadu i da nije bilo slučajnog kontakta sa jednim od stražara... sve bi se čutke završilo. Ovako, mogli su očekivati novu poteru što je, opet, uslovljavalo da se ni u kom slučaju ne pojave u blizini Forta i napad na logor, odnosno ubistvo stražara, dovedu u vezu sa armijom.

— Moj brat Slomljeno Pero mora mi pomoći da izmaknem poteri koju će organizovati jahači uz stado šarenih bizona. Dok sam hitao prema steni Dva prsta, smislio sam da odmah krenem prema Kasperu. U blizini grada neprimetno ću napustiti mog brata koji će mog konja povesti za sobom, a u grad ću stići peške. Bledoliki s juga verovatno će nastaviti da slede tragove dva konja i kad ih zavedeš daleko u pustoš, lako ćeš ih se otresti. Za to vreme, nekako ću našem majoru poslati poruku o rezultatima izviđanja.

Na mršavom licu Dakote ne pomeri se nijedna bora. Shvatio je zadatak i bez reči pristao da mu omogućí izmicanje poteri. Čak se nije ni radovao što će bledolike malo povući za nos, jer je opasni zanat izvidnika za njega bio jednostavno... posao.

— Moj brat neka ništa ne brine, belci koji dolaze s juga danićima će samo da gledaju prašinu moga konja, a onda... Slomljeno Pero naći će način da ih se otrese. Ja sam rekao!

Tako je Kasper postao i nehotice mesto sastanka i kontraobaveštajnog delovanja više ljudi i grupa.

U tome je glupi Bil Vejli, prema očekivanju, vodio glavnu reč.

Počelo je time što je kao topovsko dule uleteo u gradsku štalu i počeo da urla na mamurne Ajovljane:

— Zašto mi niko od vas dvojice idiota nije rekao da prokleti bradonja jurca ovuda bez okova na rukama?

Rod Stenli se trudio da bude pametniji od svog zemljaka i zbog toga je pravio glupav izraz lica prepuštajući mu da sa grlatim narednikom vodi konverzaciju kako zna i ume.

A da je u testerisanju raspomamljenog širitlije bio u najmanju ruku svetski prvak, pokazalo se istog časa. Najpre je žmirnuo dva-tri puta posle čega je usledilo zevanje sa iskašljavanjem da bi na kraju bubnuo kao pravi idiot:

— Koji bradonja, ser?

Bilov krvni pritisak znatno je skočio, ali je čovek-planina ipak bio milijama daleko od šloga ili padanja u nesvest. Naprotiv, imao je snage da zaurla kao pravi kasarnski veteran:

— Kako... koji, pa Dejv Čens. Zar nismo krenuli da uhvatimo prokletog dezertera?

— Pokorno javljam gospodinu štapskom naredniku — razvuče Henk upotrebljavajući omiljenu Bilovu terminologiju kojom je kao regrut deljao svoje pretpostavljene — jurimo dvojicu prokletih dezertera i ako ih kojim slučajem uhvatimo...

— S takvim glupanima nećemo ih ni videti — besneo je dalje narednik-planina kome iskočiše žile na vratu preteći da pokidaju kožni podbradak marševske kape. — Na noge i za mnom!

To je već predstavljalo ometanje u zasluženom odmoru posle sinoćnjeg »pokolja u Kasperu« s čim se seljačine nisu slagali pa se i drugi Ajovljanin javi i dalje izvaljen na kamari slame:

— S vašim dopuštenjem, ser... pitao bih, a gde to?

Glupi Bil je smatrao da je već narušena stroga vojnička disciplina pa nadu ogromni grudni koš kako bi udahnuo dovoljno vazduha za aktiviranje moćne zvučne mašinerije, kada se iz susednog boksa začu energični glas Nila Morgana:

— Dođi malo, dragi čoveče. Dejv Čens je pored mene i odmara se od brzog jahanja i dugog pešačenja.

Narednik je uveliko promenio stav ali je ipak zadržao nešto od autoriteta i umereno zagalamio:

— Zar je taj dezterter još i konja izgubio?

— Nije izgubio, dragi naredniče. Dao ga je Slomljenom Peru da odvuče poteru za sobom, a svratio je u Kasper ne bi li nekako poslao izveštaj majoru Ridžisu. Ali, kad si ti ovde...

Za Bila Glupana to je bila prilika da ponovo zavede red među razularenе pripadnike patrole. Strašno je zakolutao očima i zaškrilpao zubima i od umornog izvidnika zatražio brz i iscrpan izveštaj.

Za to vreme Ajovljani su se ponovo izvalili na slamu, a kockar pokrio čebetom preko glave uz prethodno upozorenje:

— Ako samo još jednom zaurlaš...

Što se tiče Čensa, izveštaj ispade, sasvim kratak. Bradati izvidnik nabirajući kapu s rakunovim repom malo na obrve i smesti se u drugi ugao boksa. Tonući u san, jedva je promrmljao:

— Pitaj Deksa i onog Vila, njima sam sve rekao.

Sad je glavati širitlija bio sasvim sluđen i od nove dernjave udaljen jedva pola koraka, ali se u poslednji čas seti Nilovog upozorenja koje je moglo da dovede do prekida dotoka dolarskog priliva koji je odavno tekao u njegove džepove pa samo besno zatopta debelim nogama i jurnu na ulicu.

— Gde da nađem tu dvojicu idiota? — siktao je razbacujući snažnim rukama slučajne prolaznike koji ni-

su uspeli da mu se blagovremeno sklone sa trotoara, kad iz pokrajnje ulice ispade plavokosi lepota. Čet Bejli kome je uniforma bila raskopčana, a kapa sasvim nahero stajala na glavi.

— Zdravo debeli — familijarno mu se javi i uz put ga munu laktom u rebra. — Kud si navalio!

Iako bi se najradije ispraskao na tog ljubitelja žena, od koga svakako neće ispasti nikakav konjanik, ipak se savladao prisećajući se da najpre mora da nađe dvojicu trenutno najobaveštenijih pripadnika njegove patrole, pa besno zareža:

— Vide li gde Deksa i Vila?

— Kod gospođice Herli nisu svračali — bubnu uz nevin osmeh Bejli. — A što su ti potrebni?

Raspoamljenom širitilji ionako je bilo svega preko glave. Patrolu je svesno doveo u Kasper računajući da će tu najpre saznati novine i eventualno nešto čuti o nestalim izvidnicima u čiju lojalnost apsolutno nije sumnjao. Duboko je verovao da su dvojica usamljenika nešto načuli i zbog toga nestali iz tvrđave i da sada negde lutaju i prikupljaju korisne podatke. Ukoliko odu direktno u Fort, baš lepo. Sve će saopštiti majoru Ridžisu, a ukoliko nameravaju da se još zadrže u pustošima indijanske krajine, kad-tad moraće da svrate u Kasper da bi se snabdeli namirnicama.

Sada je u grad stigao samo bradati Čens i naprasno onemeo prepuštajući mu da jurca tražeći dvojicu obaveštenijih momaka. Bogamu, zar se tako ophodi sa jednim šap-skim narednikom? — psovao je u pola glasa zaboravljajući na prisustvo plavokosog vetrogonje koji se cerio i uživao u njegovim nevoljama.

I dalje mu je išao za petama zakopčavajući dugmad uniforme i u neko doba odluči da mu saopšti nekoliko podataka. Počeo je, naravno, iz najnezgodnijeg ugla:

— U Kasper su stigla dvojica čudnovatih momaka, Bile. Jedan drži

usta stalno zatvorena, ali od kunda-ka revolvera ne odmiče ruku, a drugi je neki rančer iz Teksasa. . .

— Je l' sa sabljom? — dočeka glavati narednik.

— I sa gomilom »dvoorlaša« koji-
ma kupuje ljubav ovdašnjih dama — nastavi izveštaj lepota sa istoka ne obazirući se na činjenicu da je Bil Glupan nešto znao o čudnovatom strancu. — Samo, nešto se ne slaže; čovek goni stado krava i traži besplatnu zemlju za ranč, a ovamo ne zna šta će s parama. Štimuje li to tebi, debeli?

— Naravno da ne štimuje. Smrdi mu trag sa milje odstojanja.

— Pa šta čekamo? Zašto ga ne šćepamo i. . .

Bil Vejli je i sam bio ljubitelj trećeg stepena ispitivanja osumnjičenih posle čega bi i najtvrdokorniji momci propevali, ali ovog puta nije bila reč o nekom običnom banditu. Čovek je bio oficir i to najbolji u Vest Pointu godine. . .

Odjednom se priseti da je pucnjava sprečila Vilijemsona da ga obavesti o imenu najboljeg pitomca klase 1859. i ta omaška ponovo mu naterala krv u glavu.

— Trebalo je da ga pitam, ali je prokleti mamurluk bio jači. Bile Vejli, prokleti glupane, šta bi sad rekli tvoji brđani?

— Koji brđani? — blebetao je Čet i otvoreno mu se kreveljio. — I o kom glupanu je reč?

— Umukni! — razvika se narednik-planina. — I prestani da mi ga-ziš po petama. Odmah da si nestao i želim da mi kroz pola časa pronađeš tu dvojicu idiota.

Sad već sasvim propisno zakopčan Čet se ustobočio kao motka i pošto je tresnuo petama, upiljio je pogled nevinih plavih očiju tačno u zenice svoga glavatog šefa.

— S vašim dopuštenjem, ser — grmnu da ga je čulo pola grada — u našem odeljenju nalazi se samo jedan osvedočeni idiot.

Ili je Bil Glupan zaista imao loš dan ili bi brđani iz Kentakija listom

popadali na teme da su nešto imali priliku da ga sada vide, tek glavati narednik nasede kao pravi glupan:

— Na koga to misliš, momče?

— Pokorno javljam gospodinu štapskom naredniku Vejliju da mislim baš na njega. Samo osvedočeni idiot nije u stanju da vodi računa o poverenim mu ljudima. Ako biste mene pitali... predosećam da ćete uskoro ostati bez još jednog širita.

Da ga nije obavezivala stroga vojnička disciplina, goropadni narednik tresnuo bi ga ravno u lice i dokazao mu da bar sa jednim od poverenih ljudi može da izađe nakraj, pa se jedva suzdrža i zareža unoseći mu se u lice:

— Rekoh li ja tebi nešto o potrazi za Deksom i onom šepRTLjom Vilijem?

Čet Bejli je, međutim, i dalje stajao kao ukopan i trudio se da mu očima da nekakav znak. Pošto razbesneli naprednik nije reagovao, nekako se ipak usudio da otvori usta:

— Ser, oni su vam za leđima.

Stvarno, drugom stranom ulice dolazio je koščati dugajlija za kojim je nespretno trčkao omaleni Vilijemson i po običaju uvijao nažuljenim vratom.

Čim su primetili starešinu odmah su požurili preko ulice i kao dobri vojnici upiljili očima u njegovo srdito lice.

— Gde ste, bogamu? — grmnu narednik nestrpljiv da sazna novosti.

Pošto je, posle Nila, Deks bio drugi najčutljiviji momak njihove grupe, nespretni Vilijemson nije imao kud nego zabrza:

— Imamo da vam saopštimo krupne novosti...

— Pa saopštavaj! — dreknu narednik zbog čega šepRTLja Vili izgubi i ono malo koncentracije.

— Slomljeno Pero, on je pbegao daleko u brda.

— Dalje, čoveče...

— I odveo Čensovo kljuse, ser.

Gledajući Karpentera koji je savršeno miran savijao tanku cigaretu, Vejli zamalo ne svisnu od muke.

— Zašto mu je uzeo konja, do đavola?

— Pa, da bi naš izvidnik peške stigao u Kasper. Znate, ser...

ŠepRTLja Vili zaista je dokazivao svoj talent u brbljanju besmislica što je, i kao konopac debele, nerve Bila Vejlija dovelo do potpunog kraha. Videći u kakvom se stanju nalazi njihov omiljeni starešina, Vilijemson se tek ušepRTLja:

— Izvidnik Čens je video mnogo različitih krava...

Pošto je završio sa savijanjem cigarete i dunuo nekoliko dimova, Karpenter je smatrao da je nužna njegova intervencija.

— Ali, Vile — potapša prijatelja po plećima — hteo si da kažeš nešto o stadu sa više žigova.

— Baš to — zahvalno ga pogleda kržljavi vojnik. — Čens je primetio nekoliko oznaka različitih teksaških rančeva kao i stotinjak ladinosa, što s vašim dopuštenjem, ser... ne znam da li je uopšte važno. Sem toga, nije mi jasno ni zašto tako malo stado prati čak četrdeset jahača naružanih do zuba ni zbog čega je Dejv morao da zakolje jednog od njih, a Slomljeno Pero pbegne u brda.

Ako je nedotupavnom vojničicu sve bilo nejasno, Bil Vejli zvani Glupan umeo je da složi škrte podatke po vrednosti i stekne približnu sliku o grupi kaubojja koju je predvodio čovek sa sabljom.

Nedostajao je još samo jedan podatak pa narednik — planina utanji glasom strahujući da smušenog vojnika sasvim ne istera iz pameti:

— Sinoć pomenu neko telegrafisanje...

— A — ha, ser. Zamolio sam jednog mog prijatelja u Vašingtonu...

— Je l' lično predsednika Linkolna? — ne dade đavo mira spadaču iz Kentakija.

— Oh, ser — tek sad nastavi sa izmotavanjem šepRTLja Vili — gde bih

starog Ejba dizao u to doba noći. Zvao sam ministra vojske. . .

Ma kakve nadimke nosio, Bil Glupan je još uvek imao toliko pameti u glavi da mu ništa ne poveruje pa besno raspali prema štali naredivši da ga sva trojica slede ukorak.

— Telegrafisao ministru vojske. . . što ne reče lično kineskom caru?

Pošto je o tome Čet Bejli znao nešto više, isprednjači ispred nesložne regrutske grupe i poravnavajući korak sa krakatim narednikom počeo da ga ubедуje:

— To su, ser. . . apsolutno besmislice. Kineski car živi u zasebnom gradu okružen sa nekoliko hiljada dovrana koji danonoćno razmahuju lepezama trudeći se da rasteraju sve muve iz okoline koje bi zasmetale njihovom božanstvu. Taman posla da mu instaliraju telegraf koji bi svojim zvrndanjem remenio mir njegovog veličanstva. U tome ste se, gospodine. . . malo prebacili.

Ali Bilu Glupanu nije bilo do tamo nekog azijskog cara i njegovih muva. Munjevito je smislio plan koji je trebalo da mu vrati izgubljeni širit i. . . uveliko olabavio i one preostale. Kad je nekako uspeo da podigne na noge svoju junačku grupu regruta i pokrene ih prema sumnjivim goničima teksaškog stada, udario je — u prazno. Kod mrtvaje gde je Čens ubio jednog od jahača, više nije bilo goveda. Samo nešto sasušene kravlje balege što su Ajovljani zlobno prokomentarisali:

— Bolje bi nam bilo da smo još malo odspavali u onoj štali.

*

Odvlačenje potere Slomljenom Peru uspelo je zahvaljujući mnogobrojnim trikovima naučnim tokom stalnih okršaja među plemenima severozapadne Amerike. Čim je utvrdio da gonioci malo zaostaju, vezao je za rep Dejvovog konja oveći džbun divlje bafalo—trave što je izazvalo vitlanje prašine i poteru podstaklo na nova pregnuća.

Teksašani su još uvek verovali da jure dvojicu begunaca od čije ruke je stradao jedan njihov čovek pa su oboli umorne konje i jurnuli u zbije-
noj grupi.

Dakota je znao da ovako neće dugo potrajati. Belci su imali prečeg posla da sačuvaju svoje stado šarenih bizona, što prepolovljen broj stražara možda i neće moći da obavi. Na nemirnoj granici ljudski život baš i nije bio na nekoj ceni.

Zato je jedva dočekaо da u blizini primeti prerijskog kunića pa poteže nož i hitnu ga na zverčicu. Bačeno nepogrešivom rukom, sečivo priko-
va zečića za zemlju posle čega Dakota zaustavi konje i iz Čensovih bisaga izvuče rezervnu košulju koju pocepa u trake i natopi krvlju ubijenog zeca.

Umrlijane krpe bacio je na zemlju i ponovo uzjahao konja.

— Belci će poverovati da je jedan od begunaca ranjen i da će nas lako stići. Samo, Dakota će se pobrinuti da do toga nikada ne dode.

Pola milje zatim počeo je da polako skreće na severoistok, a potom zašao u neku suvodolinu koja je u oštrom luku kretala na jug. Time je počeo da se vraća u okolinu Kaspera i baš nameravaо da negde na krševitijem terenu zaturi tragove i otrese se potere koju je gotovo celog dana vukao za nos, kad ga instinkt upozori na neku opasnost. Hitro je pogledao po obodu kanjona i odmah uočio tri prilike kojima su duge kose, zajedno sa grivama njihovih konja, vijorile na vetru.

— Ratnici Odžilala Sijuksa, bedni psi — prosikta uz besnu grimasu pa obode konja pokušavajući da zamakne ispod škrtih krošnji kržljavog drveća koje je raslo gotovo iz kamena.

Između njihovih plemena vladala je vekovna mržnja i Slomljeno Pero znaо je da mu sada nema spasa. Ukoliko krene nazad, naleteće na poteru, a napred nije mogao jer su se tamo nalazile cevi prokletih Odžilala.

Kao i svaki primitivni čovek olako je poverovao da mu više nema spasa i odmah se pripremio za smrt. Uopšte nije razmišljao da li bi neka-ko mogao da pobegne, nego privu-kao oružje i hitrim pokretima ras-poredio municiju na plosnatom ka-menu iza koga je uzeo zaklon.

Još od vremena susreta sa vojni-cima zadržao je staru jednometku velikog dometa, a od Čensa uzeo brzometnu »henrijevku« sa magaci-nom od sedam metaka. Zbog toga su mu se vojnici često smejali, ali je on i dalje ćutke vukao dve puške, a na sablje i revolvere gledao sa nipo-daštavanjem. U borbi prsa u prsa više je verovao u nož i tomahavk, na bliskom odstojanju »henrijevka« je bila nezamenljiva, a stara jedno-metka nosila je i do šest stotina ko-raka i u rukama veštog strelca nije znala za promašaj. Do kapislare je došao u nekom okršaju sa francus-kim traperima koji su stigli iz Kana-de i počeli da hvataju dabrove na njihovoj zemlji. Otada nije se rasta-jao od pouzdanog oružja za koje je sam lio zrna u kalupu pronađenom kod poginulog lovca.

Pazeći da se suviše ne izloži po-gledima trojice Sijuksa, pažljivo je položio pušku na kamen i poravnao nišan sa grudima srednjeg jahača. Ne verujući da postoji oružje sa tak-vim puškometom, protivnici su se i dalje kočoperili na ivici kanjona ve-rujući da im žrtva ne može pobeći.

A onda je lagano povukao obara-ču i gromki pucanj razleže se klisu-rom. Mada ispaljeno sa velike uda-ljenosti, velikokalibarsko zrno ima-lo je snage da neprijatelju probije grudni koš, zabije se u pluća i zaustavi na kičmenom stubu posle čega se Odžilala samo previ preko konj-skog vrata i sav u krvi kliznu na zemlju.

Poplašeni mirisom kvi, konji dvo-jice pratilaca počеше da se otimaju, a vlasnici jedva uspeše da ih neka-ko smire što je veštom izvidniku pružilo priliku da munjevito napuni pušku i zapne okidač.

— Veliki duh će mi pomoći da u Večna lovišta pošaljem još jednog neprijatelja — mrmljao je uzimajući na nišan krupnijeg ratnika, a onda još jednom prasnu strašna jedno-metka odnoseći sa ovog sveta i dru-gog Sijuksa.

— Slomljeno Pero srećan, zame-nio glavu. I to dvostruko. Sada mo-že da umre.

Ali zasad je smrt mimoilazila iz-vidnika Fort Kernija jer preostali Indijanac udari konja šakom među uši i natera ga u besni galop niz strminu. Sumnjajući da je u pitanju varka, Dakota je još neko vreme ću-ćao u zaklonu, a onda se podiže i šmugnu do konja. Jednim zama-hom vitkog mišićavog tela nađe se na leđima šarenog mustanga koga iz mesta potera galopom, a onda mu s leđa zapraštaše mnogobrojne puške.

Potera je uspela da ga gotovo stigne, ali je, bar tako se činilo, umakao u poslednjem trenutku. Ali zakratko. Jedan kuršum zakači mu slabine i prohuja na drugu stranu okrznuvši mustangov vrat. To mu je, u stvari, spaslo život.

Vrelo olovo više je uplašilo konja i on nenadano odskoči u stranu pa celi plotun ponovo ispaljenih kuršu-ma prohuja mimo njega i uz jezivo zviždanje odbi se od stenja kanjona.

Ali Dakota je već zamicao za kri-vinu držeći i dalje Čensovog konja za povodac.

Rana na slabini nije bila opasna ukoliko bi na vreme zaustavio krva-renje i skuvao čaj od lekovitih trava koje su sprečavale groznicu. Ali ni za jedno ni za drugo nije bilo vre-mena. Potera mu se nalazila za pe-tama i od novih hitaca spašavao ga je krivudavi kanjon.

Samo, tako nije moglo daveka da traje. Osećao je da gubi snagu i da će ubrzo pasti iz sedla, ali se još uvek nije predavao. Činjenica da je malopre uspeo da se spase od goto-vo sigurne smrti davala mu je sna-ge da održava stalan ritam galopa

pa žurno veza uzde Dejvove životinje za unkaš, a povodac svog mustanga stavi u zube.

Sad je imao slobodne ruke i strgnuo sa sebe šarenu cicanu košulju. U trku, nekako mu je uspjelo da privuče sivca i sa unkaša smakne Čensovo laso, čime je pola posla oko zaustavljanja krvarenja bilo završeno.

Zahvaljujući nešto ravnijem terenu na proširenju kanjona, koji se uskoro završavao i prelazio u valovitu preriju prošaranu šumarcima i niskim grmljem, konji su ravnomerno galopirali što mu je pomoglo da na obe strane rane položi savijenu košulju i užetom je pritegne oko struka.

Time je krvarenje donekle smanjeno, ali je ipak znao da će pasti s konja ukoliko ova jurnjava potraje makar još samo milju. Morao je odmah nešto da učini i bar za neko vreme zaustavi poteru zbog čega sa radošću ugleda poveliku stenu koja je klisuru sužavala u pravi tesnac.

U punom galopu dotutnjao je do zaklona. Gotovo glavačke sleteo je s konja i obe životinje ovlaš vezao za nekakav džbun. Osluškujući tutanj kopita koji mu je dolazio u susret, pitao se da li će mu uspeti da bar za neko vreme zaustavi gonioce, pa rukama koje se nisu tresle položi brzometnu »henrijevku« preko stene čekajući da se prvi gonioči pokažu iza krivine.

Ovog puta municiju je ostavio u kožnoj torbi zabačenoj za leđa svestan da neće biti prilike za punjenje oružja. Ili će ga poslužiti sreća da preciznom paljbom odmah zaustavi poteru ili će jednostavno biti pregažen.

A, onda ih je ugledao. Nisko polegli po vratovima umornih životinja, dolazili su u zbijenoj gomili i Dakota uze na nišan prvog jahača na mršavom pustinjском konju, životinji čeličnih tetiva i neumornih pluća koja bi pre uginula nego zastala od umora.

Više nije bilo vremena za čekanje jer su jahači već zašli u stešnjeni deo kanjona pa lagano povuče obaraču i, ne vodeći računa o učinku prvog hica, munjevito pripuni pušku i sledećim kuršumom obori konja pod drugim jahačem.

U klisuri nastade lom. Bar trojica sledećih gonilaca naleteše na oborene životinje o koje se sapletoše njihovi konji stvarajući neprolazno klupko polomljenih kostiju i umirućih životinja i ljudi.

Dakota nije prestajao sa paljbom. Preostalih pet metaka ispucao je u nadolazeću grupu i, uprkos uzvratnoj prašini, primetio da je oborio bar još nekoliko jahača pa škripeći zubima od bola nekako se dokopa Čensovog sivca i uzvera u sedlo.

— Sad treba bežati — mrmljao je napola obešen preko sedla i, dok mu se neka krvava magla skupljala pred očima, petama potera životinju i ubrzo nestade iz kanjona.

Ubrzo, izbio je u blizinu rečice gde se donedavno nalazilo teksaško stado, a onda, gotovo ne verujući očima, ugleda krupnu figuru smešnog narednika koji je gromovitim glasom naređivao da »proklete lenštine što pre pronađu tragove i utvrde pravac kuda je oterano stado.«

Poslednjom snagom uspeo je da dojaše do patrola posle čega ga snaga potpuno izdade pa glavačke polete sa konja, ali ga umesto suve vajominske zemlje dočekaše tvrde šake seljaka iz Ajove.

— Kud si zapeo, nema izležavanja? — kreveljili su se, ali su im oči bile zabrinute. — Hej, ljudi... ima li ko gutljaj rakije.

U patroli Bila Glupana uvek je bilo nekoliko brižljivo skrivenih flaša koje sada ugledaše svetlo dana i čiji sadržaj vrati svesti ranjenog Indijanca.

Ni bradati Čens nije gubio vreme. Dok su Nil, Deks, Čet i šeprtlja Vili zauzimali zaklone spremni da pušćanom paljbom dočekaju poteru pred kojom je bežao Dakota, izvu-

kao je iz torbe čist zavoj i nekakav melem sabijen u potkraćeni bizon-ski rog.

— Šta su ove dve rupe na takvom momku — hrabrio je ranjenika i veštim rukama ga previjao, a onda mu doturi gužvu presovane trave i grmnu: — Žvaći ovo i ne boj se groznice. Još ćemo te, bogamu, i oženiti.

Za to vreme, Ajovljani su ćutke obavili drugi deo posla. Vešto su istrlijali zapenjene konje i osposobili ih za nove napore, a onda navalili da nude ranjenika:

— Ispljuni tu travu, nisi krava. Deder, potegni odavde.

Da bi ranjenik bolje shvatio šta mu govore, junački su navalili na flaše i halapljivo gutali žestoki alkohol sve dok im ih Dejv ne ote iz šaka i ranjenom čoveku podiže glavu.

— Neka moj brat popije gutljaj — savetovao mu je — i sabere snagu. — Moramo što pre sa ovog nesigurnog mesta.

U očima Slomljenog Pera više se nije ogledala smrt. Ohrabren prisustvom ljudi na koje je mogao potpuno da se osloni i ojačan žestokim alkoholom, tiho je obavestio bradatog izvidnika:

— Zaustavio sam poteru od desetak belaca koji teraju stado šarenih bizona. Proći će bar celi sat dok se oporave i zbrinu svoje ranjenike. Za to vreme uveliko ćemo odmaći od reke.

Narednik-planina i dalje je vrteo i zabrinuto klimao glavom. Kao starešinu patrole mućile su ga brige sasvim druge vrste. Ne bez razloga pitao se šta će reći njegov major kad čuje da su zaratili sa grupom belaca, odnosno, kako će na sve gledati stanovnici Kaspera i okoline koji su ionako tvrdili da se vojska samo izležava dok »prokleti Indijanci vršljaju okolinom i skidaju im skalpove s glava«.

— Možda bi bilo najbolje da se napravim lud i obojicu izvidnika vezane doteram u Fort — mrmljao je petljajući nešto oko sedla. — Stari

Donald ne bi mogao ništa da mi zameri. Pa zar nisam, bogamu, uspeo da u potpunosti izvršim njegovo naređenje i uhvatim dvojicu prokletih dezertera?

Lukavi brđanin, međutim, odmah odbaci takvu ideju. Mada je u suštini bila dobra, nije garantovala vraćanje trećeg širita, a to je starom spadaluku bilo najvažnije. Patrola je morala da obavi neki još važniji zadatak i da baš on bude glavni inspirator i izvršilac tog junačkog dela.

A za to mu je bila potrebna svaka puška i svaka pametna glava pa o vezivanju dvojice izvidnika, za sada, nije bilo ni govora.

*

Čarli Evans ne bi bio nikakav ban-kar i poznati gulikoža kad bi mu izmakao iz vida čovek sa džepovima nabijenim zlatnicima i zbog toga je razvio priličnu aktivnost nastojeći da Bertu Oldridžu ponudi svoje usluge.

Prvo je svratio kod kantinjerke i nevešto bubnuo:

— Hteo bih, draga gospodice, da vas zamolim za nekoliko trenutaka koje biste mi posvetili u svom stanu.

Stari tvrdica sa stomakom kao osrednje pivsko bure možda je imao kondicije da prepešači od svoje banke do njene kantine, ali za susret u četiri oka... koješta, to nikako nije dolazilo u obzir. Ali, bio je najbogatiji čovek u Kasperu i većina doseljenika i građana dugovala mu je na ime zajmova što curu navede na pomisao da ne bi bilo pametno da mu baš s vrata uskrati gostoprimstvo.

— Naravno, za vas, dragi moj — prihvati njegov način konverzacije — uvek imam vremena. Izvolite za mnom.

Pri tome je počela da vrcka moćnim bokovima i kao slučajno se s njim sudarila na vratima stana i zapretila da mu uzdignutim grudima i

tvrdim bradavicama iskopa bar jedno oko.

— Oh, baš sam nespretan — preuze bankar na sebe svu odgovornost za incident i nekako se porebarke provuče kraj prsate kantinjerke strepeći da ga zaista ne udara srčana kap ukoliko bi do slične gurnjave došlo još jednom.

Zato se, za svaki slučaj, svali na stolicu i maramicom navali da briše oznojeno čelo.

— Hteo sam...

— Ali, naravno... u ovu kuću svaki muškarac je dobrodošao — nastavi plavokosa veštica da tera komediju i kao slučajno otkopča dva dugmeta bluze. — Možda prvo jedno piće?

Dok je užurbano poslovala oko flaše i čaša trudila se da mu razgoličene grudi poturi pod nos što je gulikožu nateralo na još komplikovanije objašnjenje posete:

— Moje namere su, u svakom slučaju, veoma časne.

Praveći se da ga apsolutno nije shvatila, Sju mu tutnu čašu u ruke i razveze kao velika mazna mačka:

— Hoću da vam kažem, dragi moj, da sam veoma ljuta što mi i ranije niste ukazali čast svojom posetom. Vidite, gradonačelnik Lefti Viver već se sasvim odomaćio...

— Zar taj matori jarac? — ote se bankaru što nije moglo da prođe bez njenih dodatnih glupiranja:

— Oh, ne smete tako da govorite o gospodinu Leftiju — familijarno ga je zvala samo imenom. — Koliko puta je samo neke važne odluke doneo opuštajući se od svakodnevnih briga baš u ovoj sobi. Nego, da popijemo.

Žestoki alkohol dobro mu je došao da se malo pribere i pokuša da stvari postavi na svoje mesto:

— Da, da... shvatam. I ja sam došao...

— To je reč pravog muškarca — grmnju kantinjerka kojoj na volšeban način bluza spade sa jednog ramena i pred unezverenim banka-

rom otkri još pedalj bele poželjne kože. — Zbog toga ćemo ispiti još po jednu!

Žestoki alkohol i njena golotinja sasvim su ga izluđivali pa se vešti biznismen po prvi put našao u inferiornom položaju ne znajući šta će s praznom čašom i razbludnom ženom koja mu se svalila u krilo.

— Mislim da ste me pogrešno razumeli, gospodice — mucao je nemoćan da skine pogled sa ženinih bujnih grudi koje nespretno počeo da dodiruje slobodnom rukom.

Vešta žena dade se na posao da mu oslobodi i drugu ruku i dok mu je uzimala čašu iz odrvenelih prstiju, bluza joj sasvim spade i pred uzbuđenim starcem blesnu njen nagi torzo.

Sedokosi trbonja sad je bio sasvim u njenoj vlasti i mleo besmislice pokušavajući da drhvatim šakama prepunim staračkih vena dohvati jedro meso uzgibano na njegovim kolenima.

— Svratio sam... moj problem je u tome što ne mogu da pronađem izvesnog stranca...

— Oh, i ja imam probleme — dočeka Sju i počeo da mu raskopčava uštirkanu košulju. — Htela bih da proširim poslovanje, ali...

To je bio teren na kome se bankar neuporedivo bolje snalazio.

— Tražite li to zajam, gospodice? — zapita je spreman da ponudi najbolju moguću kamatu, ali ga veštica preseče kao lubenicu:

— O čemu pričaš, dragi... računala sam na mali dar sa tvoje strane. — Nešto kao kod gospodina Oldridža...

— Je li onog stranca sa sabljom i zlatnicima? — zaječa bankar verujući da se ipak iskobeljao na pravu stazu. — Baš njega tražim.

Pod ženinim veštima prstima pala su sva dugmad njegove košulje i sada se sa još većom energijom bacila na otkopčavanje naramenica, posle čega su na red neminovno dolazile pantalone.

— Gospodin Oldridž je pravi južnjački džentlmen — prevrnu očima Herlijeva i navali na bankarev pojas. — Pokazao se kao pravi rasipnik i poklonio mi deset »dvoorlaša«.

Sasvim sluden, starac bubnu bez ikakve kontrole:

— Ja, ja ću da... udvostručim, ali... molim vas, uz jedan uslov.

Sju Herli je znala kad treba da prestane sa glupiranjem, a otpočne sa pametnim ponašanjem. Odjednom kao da je izgubila svako interesovanje za njegovu odeću, a pozabavila se svojom. Dok je vešto navlačila bluzu na razgoličene sise, energično mu se obratila:

— Dok se malo uredim, ti napiši ček, srce.

Posle pet minuta bila je bogatija za pozamašnu sumu dolara, a bankar Evans izleteo obraza crvenih kao bulke. Doduše, saznao je o nameri Teksašana da ubrzo napuste njihov kraj, ali i o mestu logora gde je zaustavljena stoka. Sad je, koliko su mu dozvoljavali gojaznost i isluženo staračko srce, marširao prema kući gradonačelnika Vivera uz čiji autoritet je računao da će zaustaviti došljake s juga i dočepati se bar dela njihovog novca.

Što se tiče prvog čoveka Kaspera, ni on nije bio imun na zveket zlatnika pa su se ubrzo našli u laganim kolima sa gibnjevima i galopom izjurili iz grada.

Teksašane su našli u velikom poslu. Baš su kretali stado i bezuspešno tragali za nestalim stražarom. Zbog toga ih je Bert Oldridž dočeka kao namršten i besan:

— Do đavola, naša vojska banči po salunima, a meni Indijanci jurcaju oko stoke. Baš smo pronašli jednog našeg jahača ubijenog i zatrganog kamenjem.

Za početak, vatru je na sebe primio gradonačelnik:

— Ni mi ne živimo baš u ljubavi sa pripadnicima američke konjice čija se patroliranja najpre završava-

ju kraj šankova kasperskih krčmi. Eto, i sami ste svedoci...

— Da, da — nezainteresovano odbrusi voda južnjaka — imali smo čast da se i za kockarskim stolom susretnemo sa dvojicom vajnih vojnika koji, da su imali para, ne bi do zore ustali. A tek onaj glavati narednik koji viski pije iz pivskih krigli.

— On je najgori! — dočeka sad i bankar pokušavajući da skrene razgovor na drugi kolosek. — Nego, mi smo svratili poslovno.

Začudo, Oldridž nije pokazao znake interesovanja.

— Mislim da sada nisam zainteresovan...

— Ali, mister... jedan biznismen...

U međuvremenu stvorio se i namršteni Nejlz koji razvuče opasnim glasom:

— O' kej, istresite šta imate pa da vidimo šta ćemo dalje. U blizini su Indijanci i nemamo vremena za brbljanje.

Više od dvadesetak jahača lako je uspelo da stado podigne na noge i krene uzvodno rečicom, dok su dvojica kuvara poterali svoje zaprege po strani izduženog reda goveda.

Zato gradonačelnik navali sa objašnjavanjem:

— Ja sam, ovaj, mi smo mislili da bismo mogli da ponudimo jedno napušteno imanje...

— Ako je napušteno, zbog čega bismo se mi za njega interesovali? Kad nije valjalo prethodnom vlasniku, kako bi nama? — cepao je koščati revolveraš ne skidajući pogled bledih očiju sa dvojice kasperskih špekulanata. — A, šta velite?

Već drugi put zaredom bankar se našao u nezavidnom položaju. Prvo ga je rasturila ona gologruda veštica, a sad se našao pred ovim opasnim Teksašaninom koji je na svoja pitanja očekivao brze i tačne odgovore. Iskašljavajući se, jedva je promucuo:

— To je dobro imanje sa dosta paš i vode. Pravi raj za stoku, ali je raniji vlasnik bio prezadužen. . .

— U vašoj banci, mister Evans?

Bankar je s mukom nalazio reči izbegavajući revolverašev smrknuti pogled:

— Pa, moglo bi tako da se kaže. Nije mogao da vrati zajam. . .

— Zbog čega ste mu oteli ranč i najurili ga — odseče Nejlz. — Sad pokušavate da ga utrapite nama. . .

— Ne pokušavam da vam ga, kako rekoste, utrapim. Ja sam poslovan čovek i moja ponuda je časna — ljutnu se starac. — Čuo sam da tražite mesto za ranč, a k'o velim. . . imanje je kao stvoreno za to. Sem toga, u blizini se nalazi veliki grad koji se brzo razvija i gde bi vaši ljudi. . .

— Mogli da prođu kao i ja — umeša se rančer. — Vaša kantinjerka je obična kurva, gospodo. Izvukla mi je gomilu para.

O tome su nešto znali i dvojica špekulanata pa uglas počеше da jaiduju:

— Prava sramota, ali najurićemo mi nju. Nego, da vidimo šta je sa našom ponudom.

Praveći se da su zainteresovani stadom koje je u oblaku prašine uveliko zamicalo uz reku, južnjaci se neprimetno zgledaše posle čega Oldridž postade znatno mekši:

— Pa, ne znam šta da kažem. Ukoliko ponuda nije skupa. . .

— Ni govora, mister — zbrza bankar plašeći se da mu riba ne klizne iz mreže. — Recimo. . . tri hiljade dolara plativo u tri jednake rate. Prva tranša u gotovini prilikom sklapanja ugovora, a ostale tokom dve naredne godine. Razume se, kamata bi morala da iznosi. . .

Oldridž energično odmahnu rukom.

— Nema nikakvih kamata. Preućećemo imanje i prvu ratu platićemo posle deset dana, a ostatak novca biće položen čim prodam polovinu krava. Računam na cenu od sto-

tinu dolara po grlu koju će gladni rudari platiti bez ustezanja. Dakle, gospodo. . . prihvata li se moja ponuda?

Gradonačelnik i bankar zbunjeno su se vrpeljili na sedištu kola. Čovek je pominjao neke rudare iako u njihovom kraju nije postojao nikakav rudnik. Uvek gladni bili su samo Indijanci i poneki farmer koji nije imao čime da prehrani porodicu.

Primećujući njihovu zbunjenost, Oldridž kao slučajno dodade:

— Cim se smestim, otpustiću veći deo jahača. Više mi nisu potrebni. Zadržaću samo nekoliko ljudi tek da pripaze na stoku koju ću postepeno da raskrčmim. Oh, mi u Teksasu ostavljamo samo krave, ponekog priplodnog bika i telad, a prodajemo jednogode i dvogode junce. Tako nam ostaje osnovni dželep i dosta novca od prodaje junadi. Lepo, zar ne?

Priča mu je imala toliko rupa da je pre ličila na rešet, ali su obojica klimali glavama praveći se da veruju u svaku njegovu reč. Nije bilo njihovo da ga uveravaju kako u okolini ne postoji nikakav rudnik i da će potencijalni kupci biti zainteresovani za jedva desetak njihovih krava. Čim Oldridž otpusti većinu jahača, sa ostatkom će lako izaći na kraj. Imanje će platiti »dvoorlašima« ili će mu u protivnom zapleniti svu stoku.

Osećajući da voda jazom teče na njegovu vodenicu, bankar je munjevito računao. Imanje je dobio za svega tristo dolara i sada mu, onako napušteno, nije ništa vredelo. Ukoliko bi od Oldridža uspeo da iskamči neku akontaciju, već sada bio bi na dobitku.

— Onda, mister Oldridž, da privodimo dogovor kraju. Pošto se radi o dve različite ponude, odlučio bih se da prihvatim vašu ukoliko na ime kaucije za garanciju celokupne transakcije date pet stotina dolara.

Naravno, uz propisnu priznanicu sa moje strane.

Gazda i njegov revolveraš još jednom se ćutke zgledaše pa ljubitelj hladnog oružja i lažne ljubavi pristade bez razmišljanja:

— U redu, platiću akontaciju i preuzeti imanje. Molim, vodite nas tamo.

Uvereni da su naivne južnjake preveli žedne preko vode, kasper-ske lopuže kamuflirane plaštom prvih ljudi grada, srljali su u propast. Uopšte nisu obratili pažnju da se dželep sastoji od goveda sakupljenih ili ukradenih na različitim rančevima, da jahači baš ne podsećaju na kauboje i da nijedan razuman biznismen ne bi temeljio posao na potpuno netačnim informacijama o postojanju navodnih rudnika i cele gomile gladnih rudara.

Spremno su poterali zapregu i ubrzo isprednjačili vodeći ih prema novom domu udaljenom dve hiljade milja od njihovih brasada.

*

Sumanuta jurnjava za teksaškim stadom najpre je dodijala namrštenom Deksu Karpenteru koji iskoristi prvi zastoj radi predaha ranjenika i razvuče lenjo motajući tanku cigaretu:

— Da zanoćimo, Bile — predlagao je što najpre raspameti šepRTLju Vila:

— Kakvo noćenje, a ludi Bert nešto smišlja...

— Umukni, čoveče — umeša se i Nil Morgan koji je predah iskoristio da bi počeo jednu od svojih bezbrojnih partija pasijansa. — Šta te briga za...

— Kako šta me briga? — nije se predavao čovečuljak češući izgrebani vrat. — Zar sam badava telegrafisao?

Kao nakostrešeni terijeri, Ajovljani su načuljenih ušiju čučali kraj ranjenika i krišom natezali iz flaše namenjene njegovom oporavku.

— Jašta, nego telegravisao...

— Kaže se telegrafisao... — skromno će regrut Vilijemson — i, uostalom, trebalo bi da se sa više poštovanja odnosite prema delu mister Samjuela Morzea.

Seljačine su bile neuporedivo zainteresovanije za izvesnog pitomca iz Vest Pointa kome su se džepovi presipali zlatnim dolarima pa graknuše potpuno ignorišući epohalno delo poznatog slikara i izumitelja:

— Vile, zajebi!...

Ali i Viljem Vilijemson nešto je naučio u tvrdom vojničkom životu i nastavi po svome:

— Samjuel Finli Morze pronašao je svoj aparat 1831. godine, a prva telegrafska linija postavljena je između Baltimora i Vašingtona trinaest godina kasnije. Sad se raširila po celoj Americi. Čak je sačinio i poznatu azbuku od tačaka i povlaka.

Besan što im dojučerašnji regrut čita lekciju, Rod iskolači oči i počeo nešto o »knjižurinama u kojima se nalaze sve same gluposti« dok je Henk bio konkretniji — iščeprkao je svoje drvce i zarežao:

— De, da vidim smeš li da ga obo-riš.

Na uskom produhovljenom licu vojničica Vilijemsona svetlucale su plave pametne oči.

— Ne smem, Henk... prebio bi me jednom rukom. Ali sa sabljom, s njom bih se usudio...

— Tri prema jedan na Henka! — zaurla drugi Ajovljanin i izvuče dolar i dvadeset centi uloga. — Ko će da uloži četiri »nikela«?

Na to Karpenter samo što mu ne skoči za gušu.

— Al' si našao partnera tom tvom grmalju. Pa Henk može da ga smoždi...

— Polako, čoveče — ocepi Nil Morgan i maši se novčanika. — Možda i ne može?

Na Divljem zapadu svaka izgovorena reč nije vredela ništa ukoliko ne bi mogla i delom da bude potvrđena. To je Karpenter isuviše do-

bro znao da bi i dalje insistirao na onemogućavanju neravnopravnog duela pa ćutke obori oči, a kockar baci sitniš i zagleda se u kržljivog regruta.

— Deder junačino, da vidim kako su te obučavali.

— Verovatno u onoj štali rasnih konja — dobaci Rod gledajući sa iznenađenjem kako se Vili mirno priprema za okršaj. — Reče li u... Merilendu.

— Pre će biti u Virdžiniji, čoveče — dočeka mirno Nil i nastavi da reda pasijans.

Ajovljanima nije bilo jasno to geografsko nadmudrivanje, ali zato nije promaklo Deksu Karpenteru, a bogme ni Bilu Glupanu. Obojica začuđeno pogledaše kockara koji samo odmahnu rukom i jedva smrsi:

— Možda nekom drugom prilikom, gospodo. Sada imamo prečeg posla.

Borci su bili spremni, ali su im se stavovi za borbu uveliko razlikovali. Dok je stasiti Henk obema šakama stezao balčak sablje i bio spreman da je zavitla kao batinu, nežni Vili zasukao je rukave košulje do lakata i kao od šale jednom rukom držao teško sečivo.

Drugu je stavio na bok i pomalo pognutih kolena stajao poluokrenut protivniku. Gornji deo tela bio mu je ispravljen i nekako zategnut što je sasvim anuliralo kržljavi izgled otelovljenog šeprtlje. Rekrut Vilijem Vilijemson odjednom je izgledao kao ponositi mladi čovek spreman da se suprotstavi neuporedivo snažnijem protivniku.

— Pa, šta čekamo, Henk. Ubrzo će pasti mrak.

Bio je to izazov na koji grmalj iz Ajove odgovori gromovitim urlikom i vitlanjem sablje koja bi, da je pogodila, šeprtlju Vila rasekla nadvoje.

Ali, davoljeg regruta nije bilo na dotadašnjem mestu. Nekako neprijetno odskočio je korak ulevo posle čega usledište dva munjevita pokreta samo zglobovom ruke a britka

oštrica odseče obe poramenice grlatog Ajovljanina.

Sad su donekle bili ravnopravni jer je Henk samo jednom rukom držao sablju, a drugom pridržavao odeću.

— Hej, to nije fer — protestovao je Stenil strepeći za ulog na kladionici. — Spadaju mu gaće.

Ne čekajući kraj rasprave o protivnikovoj odeći, Vili napade munjevitim sekundama zdesna i sleva od kojih se Ajovljanin odbrani padom na debelu stražnjicu.

Sa strahom u očima gledao je protivnika koji je i dalje bio u smešnom stavu pognutih kolena i ruke oslonjene na bok sve dok mu zemljak gotovo ne zaječa:

— Ustani, konju... i bori se. Bogamu, kud dadoh toliku lovu!

Da li zbog novca ili povredjenog ponosa, tek Henk Benton nekako dipi sa zemlje i pognut sa sabljom ispruženom kao ražanj, zalete se u nameri da svoje kovano gvožđe sasvim protera kroz mršavi stomak vojnika Vilijemsona.

— Beži Vile! — izgubi nerve čak i uvek hladnokrvni Karpenter, ali ga vlasnik štale rasnih konja i poznavalac mačevalačke veštine uopšte nije slušao.

Ni ne pomerivši se s mesta hrabro dočeka napad zahuktalog Ajovljanina, a onda se sudariše ljuti čelik i dvojica snagom sasvim neravnopravna borca.

Ali, na ovom lepom svetu čudesa su se još događala pa Henkova sablja u velikom luku odlete u grmlje, a kao trska nežni vojnik dočeka grdosiju ramenom i ukoči ga u mestu.

Za trenutak, izgledali su nekako prikovani jedan uz drugoga što Rodu dade inspiraciju da se razviče kao da ga kolju:

— Za gušu pa o ledinu, budalo!

Bio je to dosta pametan savet koji bi možda i upalio da vražji regrut ponovo ne odskoči i vrh britke oštrice položi mu tačno ispod brade. Bilo je dovoljno da samo pomeri rukom pa da Henk Benton ode u indijan-

ska Večna lovišta i ostane bez trinaest dolara plate koliko mu je sledovalo ovog meseca, da se ne umeša Bil Glupan i bar jednom u životu reče jednu pametnu:

— Predaj se, idiote!

O viteškom ponašanju čovek iz Ajove nije znao ništa pa čin predaje ispade sasvim bedan. Dok je Vili uspeo da vrati sablju u korice i već obukao bluzu uniforme, a Nil Morgan pokupi dobitak na kladionici. Henk je i dalje stajao obešenih ruku i glupavo gledao oko sebe.

— E moj jadniče, nije ti ovo tvoje drvo — jadikovao je Stenli tražeći mu sablju po grmlju. — A ja, budala... dadoh poslednje pare.

Tako se završi obračun sabljama, a regrut Vilijem Vilijemson zakorači bar još dve stepenice na hijerarhijskoj lestvici Bila Glupana koji nikako nije mogao da dođe sebi nego i dalje mrmljao u bradu:

— Ko bi rekao...?

Najlaskaviju ocenu izrekao mu je ranjeni Dakota:

— Vili prevario i Slomljeno Pero. On veliki ratnik i moj brat. Ja sam rekao!

Žilavi Karpenter ćutke je posmatrao okršaj i pošto se ljudi malo opustiše kraj tek pripaljene vatre, šapatom upita Morgana:

— Na koje mesto si mislio kad pomenu Virdžiniju, Nile?

Kockar prvo izduva nekoliko dimova iz tanke crne cigare pa mirno odgovori:

— Ja... na Vest Point, Dekse. Tamo ljudi vežbaju da razmahuju sabljama.

Što se Bila Glupana tiče, on se pobrinuo da se vojnik Vili, ovenčan tolikom slavom, ipak ne uобрази i preko reda ga odredio na stražu.

— I, bogamu, otvori četvore oči! — izdirao se sasvim nepotrebno, ne primećujući kako se Čens i ranjeni Dakota smeškaju. Iskusni izvidnici više su verovali čulima svojih poludivljih konja nego vojničicu koji je

znao sve o mačevanju, a ništa o Zapadu.

Ali lukavi brđanin nije to uradio tek da bi mu donekle ohladio uzburkanu krv i pokazao ko je starešina bedne regrutske grupe iz tvrđave Fort Kerni. Odnekud je izvukao bocu »stare vrane« i svalio se na zemlju kraj Deksa i Nila.

— De, da potegnemo, ljudi — nudio ih je praveći se da ne primećuje njihove iznenađujuće poglede. — A to o Virdžiniji... da niste nikom zucnuli. Pogotovo ne pred majorom Ridžisom.

Nil Morgan ionako nikada nije govorio, a ni Karpenter nije bio poznat kao pričalica pa je s te strane upozorenje ispalo sasvim suvišno i neumesno. Narednik-planina je ipak i dalje terao po svome:

— Taj Vilijemson, bogamu, odavno mi je sumnjiv.

— Pa šta — odvali koščati dugajlija — ja rekoh da sam kovač i da vidim tog majčinog sina koji će mi reći nešto o lošem potkivanju konja. Ima da mu izbijem sve zube.

— Sačuvaj bože, šta to govoriš, čoveče! — prenemagao se grmalj iz Kentakija i smerno prevrtao očima uraslim u debelo lice. — Ko pome-nu tebe?

Karpenter otpi gutljaj i mljacnu jezikom.

— Dobra ti »vrana«... a ono o kovaču, samo sam napomenuo. Ima u tome i istine. Dosta sam radio oko gvožđa.

— Ali oko čega se baktao naš regrut Vili? — raspitivao se narednik koji je smatrao da o poverenim ljudima mora znati svaku sitnicu. — Ovamo, ne ume propisno da drži kašiku, a sabljom vitla kao Ričard Lavljeg Srca kad je jurišao na Saracene.

Sad i Morgan iznenađeno podiže glavu.

— Otkud ti pade na pamet taj engleski kralj od pre sedam vekova?

— He, he... otkud — kreveljio se i nudio ih flašom — kod nas u brdi-

ma zimi zapadne sneg »do glave« pa se po mesec dana ne može izaći iz kuće. Tada mi zalegnemo, privučemo po galon rakije i čekamo da malo ojuži, a da nam ne bude dosadno... čitamo. U selu su bile tri knjige pa sam onu o engleskom kralju i jurnjavi vitezova po Palestini čitao cele dve zime. Oči su mi iskapale...

— Onda si češće potezao iz galona — dobaci kovač protežući se na čebetu.

Zadovoljan što ih je zainteresovao, Bil počeo da se cereka:

— Kakav galon, moj stari je imao dve bačve pa čim ispijemo galon... trk u podrum. Knjige sam se vatao samo da isteram mamurluk. Samo, nisam načitan kao taj prokleti regrut Vilijemson.

— Pa... nije ni čudo — bubnu kockar željan da bar malo odspava.

— Gospodin Vili učio je škole...

— Ih, škole... ti ga baš pretera. Možda je pročitao nekoliko knjiga više od mene ali ipak ne zna čestito ni da se usekne.

— Zato jaše kao sam davo, a kao mečevaoca, sad si ga upoznao. A to se ne uči iz knjiga.

Glavati narednik lukavo je žmirkao i propitivao se:

— A gde on to savlada te veštine, Nile?

— E, sad je i meni dosta brbljanja — dočeka i Karpenter i odgurnu flašu. — Gde se još uči mačevanje sem u vojnoj akademiji? A ta škola, bar koliko moja pamet doseže, nalazi se u Vest Pointu u Virdžiniji. Je l' ti sad jasno, glavonjo?

Bilu Vejliju zvanom Glupan štošta je odavno bilo jasno, ali je sad o svemu bio dobro obavešten pa brzo smota flašu i zatera zapušač u grlić.

— Brbljate koješta — strogo reče i diže se sa zemlje. — Vili i epolete, sasvim ste sišli s pameti.

Da baš tako nije mislio, primetilo se već od sledećeg dana. Prokleti regrut Vilijemson više nije određivan na stražu niti su ga sledovale

ostale vojničke dužnosti. Dobio je sasvim novi zadatak.

Glupi Bil je sigurno utirao put ka povratku svog izgubljenog širita.

*

Dolazak Crvenog Čebeta u Fort Kerni ispao je toliko nenadano da su dvojica stražara zinuli od čuda. Kao iznikao iz zemlje, poglavica se stvorio pred njima i uspravan sedeo na svom bojnom konju.

— Ja Crveno Čebe hoću kod komandanta.

Energični zahtev nije trpeo pogovor, ali se tog jutra na straži našao mamurni tobđžija Patrik Keli određen po kazni jer je glancanju jednog od dva tvrđavska bakrena, topa pretpostavio flašu loše kukuruzovače.

Dolazak čejenskog poglavice baš mu je dobrodošao da se na nekog istrese.

— Nazad, nikakav prokleti Indijanc ne sme u tvrđavu!

Starešina čejenskog sela i dalje je ponosito sedeo na svom mustangu.

— Zašto »Dugi Nož« više kada ga sasvim dobro čujem. Crveno Čebe dolazi u miru i već bio u selu što ga beli vojnici zovu Fort Kerni.

Urazumljavanje mamurnog tobđžije, međutim, nije bilo moguće. Mamurluk od loše rakije i prekorredno stražarčenje sasvim su ga raspamećivali zbog čega se uopšte nije obazirao na upozorenja drugog stražara.

— Rekoh... odbij! — iznova se razdra i uze pušku na gotovs. — Major Ridžis nema vremena za razgovore sa svakim prokletim Indijancem kome padne na pamet da dojaše iz brda i iskamči gutljaj njegovog viskija.

Pod Čejenom vrpolio se vatreni apaluza-ždrebac, pegava životinja snažnih grudi i zakrvavljenih očiju. Mada je prešao najmanje tridesetak milja, konj je izgledao sasvim sveže i nekako oran za novu jurnjavu.

Kao da je znao o čemu se radi, trzao je glavom i bacao penu sa gubice baš po tobđžiji Keliju.

— Skloni tu mrcinu! — obrecnu se i škljocnu zatvaračem ubacujući metak u cev. — Inače ću...

Poglavica je sasvim izgubio poverenje iako mu se na tvrdom licu nije pomerila nijedna od dubokih bora. Neočekivano, popustio je uzde ispletene od konjske strune i obesni ždrebac jurnu na kapiju. Pri tome je grudima zakačio mamurnog stražara kome iz šaka ispade zapeta puška a i sam se nađe u prašini.

Da nevolja bude veća okidač udara u nekakav kamen pa hitac raspára jutarnju tišinu, a kad se još Keli razvika da »prokleti Indijanci napadaju tvrđavu«, nastade sasvim nepotrebna zbrka.

Srećom, drugi stražar je u glavi imao nešto više pameti, a manje alkoholnih isparenja, zbog čega nije pripucao za jahačem koji galopom dotutnja pred štab na čijem tremu se pojavi major Donald Ridžis.

Zapenušanog konja Čejen zaustavi u mestu što izazva ceo oblak prašine a nekoliko sitnih kamenčića zadobovaše po majorovim čizmama zbog čega stari oficir sakri osmeh u sedim brkovima i zvanično se isprsi.

— Dobrodošao poglavico. Seiz, pridrži konja!

Još uvek mladičkim skokom Crveno Čebe kliznu s konja čije uzde prihvati neki vojnik pa pruži ruku sa napred okrenutim dlanom i reče:

— Dolazim u miru...

— Naravno, poglavico... već sam se zabrinuo zbog pucnjave i mog stražara izvaljenog u prašini. Izvoli u kancelariju.

Ridžisov štab dolikovao je tvrđavici izgubljenoj u vajominškim prostranstvima. Teški hrastov pisaći sto, za kojim je ceo dan bio ušančen major, predstavljao je glavni deo skromnog nameštaja, a iza njega nalazili su se stalci sa zastavama i

njegovim ličnim oružjem. Mali stočić i nekoliko nezgrapnih stolica upotpunjavali su skromni nameštaj, ali je zato gostoljubivost domaćina nadomeštala sirotinjski izgled vojničke sobe.

Gosta je smestio u uglu, a onda izvukao flašu iz ladice i dve čaše.

— Kada bi za ovo saznali moji šefovi u Vašingtonu — smeškao se aludirajući na zabranu točenja alkohola Indijancima — ostao bih bez epoleta.

Čejen je sručio piće i zadovoljno zažmurio.

— Neće saznati. Popićemo flašu pre nego što dođu.

Obojica su bili istih godina i sličnih pogleda na život i događaje u ovom udaljenom delu Sjedinjenih Država. Donedavno, ovo je bila samo zemlja Indijanaca, ogromno prostranstvo gde su ponekad navraćali beli lovci, ali je otvaranjem Bouzmenovog puta počelo da pristiže mnoštvo doseljenika željnih plodne zemlje i zlatonosnih nalazišta.

Sukobi sa starosedeocima bili su neminovni pa je vlada u Vašingtonu odlučila da izgradi nekoliko tvrđavica duž puta. Na sve to Indijanci su gledali s nepoverenjem, a ubrzo su počele i prve čarke zbog čega je stvorena atmosfera stalne netrpeljivosti i večite bojazni od opšteg rata.

Pametni ljudi, među koje se na prvom mestu mogao svrstati poglavica Crveno Čebe, savetovali su kakav takav mir očekujući da će beli otac u Vašingtonu, kako su zvali predsednika Sjedinjenih Država, intervenisati i sprečiti nekontrolisano naseljavanje i zauzimanje celokupne indijanske zemlje.

Slično se ponašao i major Ridžis tražeći od svojih ljudi da na prvom mestu izbegavaju sukobe i nepotrebne čarke sa bilo kojim Indijancima, a protivio se i kad bi neko od komandanata tvrđave zagovarao energičnije zajedničke mere. Računao je da se radi o ogromnim pro-

stranstvima koja su stajala na raspolaganju starosedeocima i doseljenicima kao i činjenici da je veliki broj doseljenika odlazio dalje za Montanu i Oregon.

Posebno je negovao prijateljske odnose sa trezvenijim poglavicama računajući na njihov autoritet pa je kao najbližeg suseda obavestio Crveno Čebe o učestalim napadima na poštanska kola moleći ga da pronade i kazni krivce i utiče na ostale da do toga više ne dolazi.

Sada je čejenski ratnik sedeo u njegovom štabu i nekako se nelagodno meškoltio za stolom. Čak je jedva primio cigaru i nekako nevoljno pušio dok se odjednom ne odluči i smrsi gledajući ga ravno u oči:

— Moji ratnici nisu napali šestopreg koji vozi velika kola belaca. Nisu uzeli pare za plate „dugih noževa“.

Major mu je bezrezervno poverovao. Crveno Čebe je prethodno detaljno ispitao svakog čoveka i tek pošto se uverio u njihovu nevinost, sam dojahao da mu to javi.

Doduše, to se nije slagalo sa činjenicama, ali je komandant Fort Kernija dobro pazio da ih ne pomene.

Pomenuo ih je sam poglavica:

— Dejv Čens je stari izvidnik i mora mu se verovati da je primetio tragove koji ukazuju da su napad izvršili moji ratnici. Crveno Čebe zbog toga povezuje smrt trojice svojih ljudi sa napadom na kola.

— Šta reče, zar su izginuli?

— Tri moja mlada ratnika zaleteli su se duboko na jug. Neko vreme nismo se brinuli misleći da su naišli na stado bizona i da su zauzeti lovom, ali sam na kraju poslao druge ljude da ih potraže. Našli su ih ubijene i opljačkane. Po tragovima potkovanih konja i ranama od vatrenog oružja verujemo da su postali žrtve belih ljudi.

Stežući zube major gotovo pogriže debelu cigaru.

— To onda neko treći muti vodu...

— I strelama mojih ratnika napada poštanska kola — dodade poglavica kome ledeni izraz nije silazio sa nepomičnog lica.

Jedno vreme sedeli su kao dve statue. Čejan je izneo činjenice, sad je na majoru bio red da odluči šta dalje da se radi.

— A da Crveno Čebe zamolim za još jednu uslugu?

Čovek sa kojim je razgovarao nije bio član ratnog veća plemena već samo jedan od starešina mnogih njihovih sela, ali je u poslednje vreme učinio nekoliko mudrih i junačkih dela zbog kojih je dobio priznanje čak i Crvenog Oblaka, vrhovnog poglavice svih Sijuksa i bez sumnje najvećeg autoriteta među svim Indijancima sa severozapadne granice. Zato ga je major i zamolio da mu još jednom pomogne na što poglavica spremno klimnu glavom.

— I dvojica mojih izvidnika poduže se ne javljaju pa sam za njima poslao patrolu narednika Bila Vejlija...

Tek sada pomeriše se bore na poglavičnom licu i ukaza nešto kao smešak.

— To je čovek velike glave i još snažnijeg glasa.

— Baš taj, čoveče. Sada se plašim da zbog neobaveštenosti nešto ne zabrlja.

— Glavati vojnik neće pogrešiti jer je suviše lukav, ali ne zna šta se dogodilo sa trojicom mojih ratnika i verovatno pazi samo na kretanje Indijanaca. Možda jedino bradati Čens...

— Ukoliko je još živ — dodade zabrinuto major. — Zato Crveno Čebe mora ponovo na put. Čim se odmori...

— Nisam umoran — spremno dočeka poglavica — a ni moj konj. Idem odmah i pronaći ću tvoju patrolu, majore.

Stari oficir nije badava proveo vek u ovim krajevima da ne bi znao kakvu uslugu dobija time što će iskusni poglavica lično pomoći u ras-

vetljavanju misterije koja je pretila da izazove ratni požar. Verovao je da će ga Bil Vejli u svemu poslušati, a Čans je takvu pomoć samo mogao da priželjkuje. Jedini problem predstavljali su mu neiskusni regruti nedavno prispeli iz centra u Omahi. Skrpljeni sa svih strana, gotovo da još nisu umeli čestito ni da jašu, a sem sporadičnih čarki nisu prošli ni pravo vatreno krštenje.

Ali, Crveno Čebe je ponudio bezrezervnu podršku u rasvetljavanju celog slučaja pa major naredi garnizonom pisaru da poglavicu snabde rezervnim tovarnim konjem i hranom za tri dana, a na polasku mu tutnu flašu i smeškajući se u brkove, zaverenički reče:

— Ako te uhvate oni moji kod kapije...

— Neće uhvatiti — prvi put se nasmehi Čejen, a flaša na volšeban način nestade u naborima njegove odeće. — Odo' ja.

Tako se još jedan opasni čovek umešao u sukob koji je za sada samo tinjao ali i opasno pretio da se rasplamsa u pravi požar.

*

Sakupivši sve potrebne podatke, Bil Vejli je odlučio da čvrsto uzme stvar u svoje ruke i na rukav bluze vrati treći širit. Zorom je podigao patrolu na noge i bar minut čutke šeta ispred izlomljenog stroja svojih regruta da bi se iznenada razdrao slonovskim glasom:

— Neka istupi vojnik Vilijemson!

Veštak u mačevanju malo nakrivi nažuljeni vrat i nesigurno ispade iz vrste zauzimajući pred narednikom-planinom uobičajeni stav očerupane kokoši.

— Vojnik Vilijemson istupio, ser!
— zakrešta zbog čega se Rod Stenli odmah uskuka:

— Bogamu, Henk... pobedi te ova šaka jada.

Na to ga glavati širitlija preseče pogledom i ponovo aktivira glasne žice:

— Vojnici Karpenter i Morgan... vezujte ga!

Iako su od ludog narednika mogli očekivati svakakva naređenja, obojica se zaprepašćeno zgledaše, a koščati jahač čak počeo i da proverava naređenje starešine:

— Zar Vila...?

— Rekoh, vezuj lopužu! — ponovo dreknu napola ražalovani narednik. — Smesta!

To smesta... potrajalo je bar pet minuta posle čega Bil Glupan zadovoljno klimnu proveravajući ovlaš nabačen konopac preko nežnih šaka vojničica Vilijemsona.

— Onda... ovako ćemo. Vojnici Morgan i Karpenter zadužuju se da sa lopužom Vilijemsonom odjašu prema putu za Skočblaf i sačekaju poštanska kola koja dolaze u Kasper. Putnicima ćete objasniti da uhapšenog regruta sprovodite u Fort Kerni i zbog bezbednosnih razloga koristite poštansku liniju.

Sad je svima svitalo pred očima. Lukavi brđanin nameravao je da malo ojača odbaranu kočije očekujući novi indijanski napad, a da je pri tome mislio i dalje od njih uveri ih novo gromovito naređenje:

— Izvidniče Čens, prestani da izigravaš bolničara i prihvati se posla za koji si plaćen. Muvaćeš se u blizini kočije i priskočiti im u pomoć ukoliko zagusti. Je l' jasno šta ja govorim?

— O' kej, Bile — razvuče bradonja i istupi iz vrste. — Ne moraš toliko da urlaš.

Bil se tek tada raspameti:

— Kako da me inače shvate ove regrutske glave, Dejv?

— Hajde, ne brbljaj... sve regruti, a ovamo lažni kovači i umetnici u borbi sabljom. Drugom ti to, čoveče.

Slonovska koža Bila Vejlija mogla je da izdrži i teže primedbe. Jednostavno je prečuo Dejvove reči i nastavio sa naređenjima:

— Ostali sa mnom na čelu...

— Al' smo usrećeni — dobaci plavokosi lepotan sa začelja stroja, ali glupi Bil pređe i preko ove upadice:

— Rekoh, ostali će malo da se izležavaju i pripaze na ponašanje Teksašana dok se ova četvorica ne vrate s puta. Po tragovima Dejv će lagano pronaći naš logor.

— Pronaći će ga i Teksašani — zabrinuto smrsi izvidnik, ali je spadalo iz Kentakija za sve imao unapred pripremljeno rešenje.

— E baš da i neće, bradonjo. Slomljeno Pero ima da pronade takvo mesto gde ćemo biti sasvim bezbedni.

— Ali on je ranjen, Bile.

— Koješta — grmnu glavati narednik presecajući svaku dalju raspravu — nije mu ništa. Zar je bada va popio onoliku rakiju?

Pošto je na granici viski smatran jedinim i najboljim lekom, ni Dejv Čens više nije imao snage da se nateže sa ludim širitiljom pa zabrinuto klimnu glavom i pogleda Dakotu koji sasvim mirno podrža glavatog narednika:

— Slomljeno Pero zna mnoga skrivena mesta. Neka moj brat Dejv ništa ne brine. Ja sam rekao!

Posle toga svaka rasprava bila je izlišna, jer bi Dakota pre umro nego pogazio obećanje, a nikakva sila na ovom svetu nije ga mogla zadržati na postelji.

Veoma zadovoljan raspletom događaja Vejli naredi polazak i dve grupe se čutke razidoše.

Pred podne Čens zauzda sivca i pokaza na stanicu za izmenu konja:

— Ono je Jelou Flet, a gazda se zove Karmodi. Pa... srećno momci!

Uzimajući vezanog vojnika u sredinu, Nil i Deks položiše puške preko krila i uglas zaurlaše:

— Polazi... lopužu! Mislio si da dezertiraš.

Vezan i ojađen, Vilijemson počeo da kuka nad svojom gorkom sudbinom:

— Kakav dezertar, samo sam hteo da posetim devojkicu.

— Dezertar, nego šta — uvežbavao je koščati vojnik ulogu koju je trebalo da odigra pred službenikom stanice i putnicima poštanskih kola.

— Odakle ti devojkica?

Već su uveliko prilazili stanici i Vili nije prestajao sa kuknjavom:

— Imam njenu sliku i pisma...

— Za pisma... to ti verujem — smrsi iznenada čutljivi kockar. — De, o nečem drugom.

Dalja priča nekako zape, a kad stigoše do stanice, stari službenik napola saslušao njihovu priču o »prokletom dezertaru« i ovlaš baci pogled na konopac kojim su mu bile vezane ruke.

— Ovaj će vam pobeći prvom prilikom, to da znate.

Nilu nije bilo do priče pa Karpen-ter ovlaš priteže užu i naredi zarobljeniku da sedne u hladovinu stanične zgrade.

— Odo' da rasedlam konje i smestim ih u koral, a ti uzmi lopužu na nišan i samo ako mrdne...

Umesto za pušku, kockar se mašio džepova i izvuče dve tanke »virdžinije«.

— De, zapali — nudio je vojničica Vilijemsona koji se kao pocepana vreća ledima oslanjao na zid brvnare. — Kažu da je duvan najsladi pred streljanje.

Stari Karmodi je nešto poslovaio oko stanice i mrmljao u bradurinu:

— Streljanje... drugom ti to, momče. Niste ga propisno ni vezali, a ni izvukli revolver iz futrole. Doživeli da vidim i to čudo... dezertar, a pod punom ratnom spremom. Svašta!

Mus Maloj, poznata ispičutura i najbolji vozač poštanske kompanije »Vels Fargo« bečarski podviknu na zapenjenu zapregu i zaustavi je u mestu. Ceo oblak prašine za trenutak zavi kola iz kojih počeo da ispadaju umorni putnici.

— Narode, izlazi! — razvika se ne skidajući noge sa motke za kočenje. — Noćivamo u Jelou Fletu.

Takva odluka iznenadi čak i starog Karmodija, a većina putnika počeo oštro da protestuju. Najgrlatiji je bio visoki čovek u sivom odelu od tvida kome se spavanje na seniku nimalo nije dopalo:

— Platilo sam kartu i neću da se maltretiram po usputnim štalama.

Zdepasti Maloj cerekao se kao lud:

— A ti spavaj u kočiji. Legneš fino na sedište, a noge pružiš kroz vrata. Divota!

Čovek u sivom smače polucilindar i besno počeo da otresa prašinu sa oboda.

— Ja sam novoimenovani sudija za okrug Kasper, teritorija Vajoming — odrecitova očekujući da će ljudi početi da padaju ničice, ali je Maloj i dalje terao po svome:

— Ih, da sam znao kakvu zverku vozim tražio bih da platite dvostruku cenu. A tek za onaj teški kovčeg. Sigurno je prepun pravničkih knjižurina.

Ovakvo ponašanje juristu je sasvim izvodilo iz pameti.

— Šta brbljate, čoveče. Zar i vi nemate okovanu škrinju na koju više pazite nego na putnike? Eto, i sada je nekud vučete.

Kočijaš je stvarno skidao zakatančen sanduk sa sedišta i stenjao pod težinom.

— Slušaj sudijo — mrmljao je čekajući da Karmodi prihvati drugu stranu škrinje — zbog ovog sanduka ćeš da spavaš u stanici. Ovde su, čoveče, pare za vojničke plate u Fort Kerniju, a celu ludost činim ne bi li nekako prevario proklete Indijance koji već tri puta napadoše kočiju.

Pokraj sudije stajao je niski čovek u crnom odelu i strpljivo slušao raspravu. Odmah se videlo da je putujući kockar.

— Znači zbog toga menjate red vožnje očekujući da napadači izgube strpljenje i napuste mesto eventualne zasede?

— He, he... al' si ti neki pametan čovek — kreveljio se Mus vukući kovčeg preko dvorišta. — Kad na kocki izgubiš sve pare, možeš da se zaposliš kod sudije kao pisar. Ima da svi vajominski lopovi pokrepaju od muke.

Da je u pitanju bio samo odnos prema putnicima, staro zakeralo odavno bi izgubio posao kod »Vels Farga«, ali su momci iz prevoznicičke kompanije gledali i bradonjine druge sposobnosti pa mu i dalje davali platu i trpeli proteste klijenata. Stari Mus bio je najbolji vozač na celom Severozapadu i zbog toga određen da kroz opasno područje oko reke Nord Plejt proveze kola sa novcem od zaostalih vojnih plata. Na koji način će to da uradi, gazde se nisu pitale. Važno je bilo da kočija stigne u Kasper pa makar putnici spavali i po okolnim granama.

Uostalom, niko nije ni znao šta stari lukavac sprema i zbog toga su iznenađeno reagovali. Svi sem stasite crнке koja se poslednja pojavi na vratima kočije i tiho upita Karmodija:

— Mogu li da dobijem vedro vode?

Trojica Bilovih regruta različito su primili odluku bradatog kočijaša. Vezani regrut počeo je da kuka kako će jesti ukoliko mu ne skinu konopce, Nil nije skidao očiju sa putujućeg kockara dok je Karpenter pokazao neočekivanu brzinu u izvlačenju vode iz bunara.

— Dozvolite da vam pomognem — obrati se ženi i rukom pokaza iza štale. — Tamo vam niko neće smetati.

Stasita crnka prikupi rukom krajeve duge putne suknje i energično zakorači preko dvorišta.

— Zovem se Dajana Vudli i name-ravam da u Kasperu otvorim salun. Možda vam se moja odluka čini čudnom, vojniče...

— Karpenter, Dekster Karpenter gospodo Vudli. A što se tiče name-re... pa, već sam viđao žene koje su

uspešno vodile razne lokale. Zašto i vama ne bi pošlo za rukom?

Bez ustručavanja žena zamače za ugao štale i poče da raskopčava dugmad kratke dolame koja joj je s ramena padala preko punih grudi.

— Drago mi je da sam upoznala istomišljenika, Deks — uzdahnu i dohvati mašnu kojom joj je bluza bila vezana oko vrata. — Još kad bi se malo zaokrenuo. . .

Visoki vojnik ćutke zakorači u stranu i dohvati duvankesu. Dok je slušao pljuskanje vode i savijao cigaretu prsti su mu pomalo drhtali što ni u kom slučaju nije bila posledica Musove priče o očekivanom napadu bandita. Razlog njegovom uzbuđenju bila je stasita salunerka koja mu se svidela na prvi pogled.

— U redu, Deks. . . možeš da se okreneš — pozva ga. — Hvala na pažnji.

Košcati čovek žurno je vukao poslednje dimove.

— Da se vratimo, ostali bi mogli da pomisle. . .

— Ne tiču me se njihova mišljenja. Za vreme puta iz Skočblafa, neprestano su mi dosađivali, a sudija gotovo ponudio brak. Baš me briga šta će da brbljaju.

Većina putnika požurila je da uhvatiti mesto u stanici dok je kočijaš bio zabavljen smeštanjem zaprege u koral.

— Žao mi je što ćete neudobno provesti noć, gospodo — obrati joj se sasvim ozbiljnog lica i bez uobičajenog krevljenja. — Ali, verujte da je tako bolje. Možda mi pođe za rukom da prevarim bandite?

— Naravno, čoveče. . . radite svoj posao kako najbolje umete — dočeka Dajana i pride prečkama koral. — Samo, imam jedan problem. U torbi na krovu kočije nosim veću svotu novca radi kupovine lokala i ukoliko dođe do napada. . .

— Bolje da to i ne pominjete. Ako Indijanci ipak napadnu. . . neće vam biti potreban nijedan dolar. Žao mi je što ovako govorim, ali

sam oduvek verovao da od zabada-nja glave u pesak nema nikakve koristi.

— Sasvim ste u pravu i hvala što ste mi sve otvoreno rekli. Nadam se da ćemo srećno proći.

— I ja — dodade tiho Deks i prihvati je za ruku. — A sad da uđemo u stanicu. Čuvar će nam verovatno nešto ponuditi da pojedemo.

*

Stari Karmodi se rastrzao od gos-toprimljivosti, ali je putnicima uspeo da na sto stavi samo flašu fiskija, lonac podgrejane kafe i malo ustajalog pasulja.

— 'lebac je od pre pet dana — izvinjavao se i nemoćno širio ruke. — Da sam znao, bolje bih se pripremio.

Za razliku od sudije koji je jedva prihvatio čašu pića, Vudlijeva se dala na posao domaćice. Snažnim rukama sekla je tvrdi hleb, a kutlačom baratala kao neki vojnički kuvar kraj kazana. Začas, putnici su bili posluženi i uveliko razmahivali kašikama. Svi sem ćutljivog vojnika i putujućeg kockara koji učtivo pričekao da večera bude završena i ćutke se pogledaše preko stola.

— Možda si za jedno deljenje, vojniče? — upita ga i iz džepa izvuče neraspakovan špil karata. — Tek da nam prođe vreme.

Krug igrača bio je odmah proširen i za dva nova člana: sudiju i Dajanu Vudli koja obrisa ruke o pregaču i smesti se u preostalu stolicu.

— Onda, koliki je ulog, gospodo?

— Ne igram u male pare — arogantno će sudija na što kockar smrsi u bradu:

— Da ne preterujemo, deset dolara biće sasvim dovoljno.

— Onda je relans neograničen — terao je sudija po svome što najpre dodija stasitoj lepotici:

— Važi, skidamo plafon.

Igra je u početku išla mlitavo. Nekoliko sitnih dobitaka nisu mogli da uzbude ni kibicere, ali pred ponoć učestaše sudari. Prvo je Vudlijeva izgubila pet stotina dolara protiv Nilovog pokera sedmica, pa kockar hladno objavi:

— Plaćen je kare, igramo četiri puta roze otvor sa duplim ulozima.

To je značilo da će se u potu samo za prvu rundu karata naći po stotinu dolara što sudija jedva dočeka:

— Otvaram na nevideno — prsio se uzimajući karte koje mu je delio kockar. — Ko prati?

— Tri puta, molim — mirno dočeka Dajana ne dirajući dobijene karte koje su stajale na zelenoj čoji stola.

Čutljivi vojnik samo odbaci karte, a čovek u crnom takođe odmahnu glavom.

— Bez mene ovog puta.

Čovek u sivom odelu dobro je razmislio pre nego što reče da prati igru i zatraži dve karte.

— Gospodo, mislim da ste malo požurili sa relansom na nevideno — smrsi gledajući kako žena kupuje tri nove karte, ali ga Vudlijeva oštro preseče:

— Dovoljno je da kažete sa kojim iznosom počinjete kladenje.

— Naravno sa pet stotina — bubnu sudija ljutit zbog očitane lekcije, ali žena nije prestajala da ga saseca:

— Tri puta, molim!

Sad je davno potpuno odneo šalu jer ga je cura žestoko vratila bez da je pogledala ijednu od novih karata. Ukoliko je sudija zaista imao triling, njen besomučni relans nije mnogo vredio, ali ako je šlepovao neku jaku kartu...

Nevolja je baš bila u tome što je pokušao da je izblefira i na dve desetke zadržao pikovog asa. Praktično, imao je bedan skor, verovatno slabiji od njene dve čisto zadržane karte pa je munjevito razmišljao šta da radi. Ako pogleda dve nove karte, koje mogu biti obične »letve«,

moraće pokunjeno da napusti igru, ali je postojala i druga mogućnost — da prežali plaćeni relans i digne ruke od ovog deljenja.

— Avanturistkinja, veštica — mrmljao je u sebi, a onda pokuša da se osmehne i lagano odbaci karte na sredinu stola.

— Šta se može, blef ne uspeva svakog puta.

— Uspeva, uspeva! — zakrešta Mus Maloj koji je krivio vrat i zavirivao u Dajanine karte. — Tukla te sudijo sa dve dame!

Umesto da izdrži do kraja i kao džentlmen podnese poraz, čovek u sivom potpuno izgubi dostojanstvo i zgrabi odbačene karte. Drhtavim prstima raširi dve desetke i asa, a onda otkri i dve preostale — sedmicu tref i desetku herc.

— Šta rekoh — ponovo dreknu bradati kočijaš — izblefirala te k'o poslednjeg početnika. Uh, da sam znao kakva si neznalica seo bih i ja za sto.

Da bi sprečio incident, kockar pokupi karte i gurnu ih pred sudiju.

— Vi delite, mister.

Ali sudiji više nije bilo do igre. Krvnički odmeri kočijaša i odgurnu stolicu.

— Imaš priliku da sedneš za sto, čoveče. Meni se više ne igra.

— Nimalo me ne čudi — dobaci Maloj i iz džepa izvuče starinsku kesu za novac privezanu kožnom oputom za odeću. — Sada ćeš da vidiš kako to rade pravi ljudi. Ovamo te karte.

Da li je bradonja zaista znao nešto o pokeru ili ga je služila samo sreća, tek u nekoliko narednih deljenja dobi dvesto dolara i oduševljeno podviknu:

— Sve častim, Karmodi stari rakune donesi piće!

— Lako ti je da se razmećeš kad više nema ni kapi — dočeka službenik stanice. — Zar je ovo salun?

Ojađen Karmodijevim suvim režimom, starac odbaci karte i odnekle

iz nedara izvuče ploču presovanog duvana za žvakanje.

— Neću više da vam uzimam pare, gospodo — mrmljao je grizući duvan belim kao u konja krupnim zubima. — Treba i da se odmorimo.

Društvo oko stola počeo da se rastura a Karpenter se tek tada seti »prokletog dezertera« o kome niko nije vodio računa.

— Gde li nestade Vilijemson? — prošapta vukući Nila za rukav.

— Eno ga 'rće u mom krevetu — dobaci upravnik stanice kezeći se bezubim ustima. — A da mu u snu ne spadne olabavljeni konopac, sasvim sam ga odvezao.

Mada im je obojici bilo preko glave teranja komedije po recepturi mudrog Bila Glupana, Nil ipak dohvati pušku odloženu u uglu prostorije i smrsi polazeći prema Karmodijevoj sobi:

— Ti se pobrini za gospodu, a ja odoh da stražarim kraj Vila.

Što se tiče gospode i lažnog kovača kostimiranog u plavu uniformu konjice Unije, oboje nisu imali ništa protiv da ostatak noći provedu zajedno. Ukorak su odmarširali kroz vrata brvnare posle čega Deks skide s prečke korala dva konjska pokrovca i vukući njenu torbu s novcem pokaza prema topolovoj šumici koja se nalazila desetak metara iza štale:

— Pod zvezdama je lepše.

Koračajući kraj njega žena mu se privijala uz ruku.

— To si lepo rekao Dekse.

Ni sada, kao ni onog trenutka kada se umivala iza štale, nije vodila računa o tome šta će svet reći na njene postupke. Bila je odrešita i svesna lepote kojom privlači muškarce, ali je, za razliku od mnogih, birala ljubavnike.

— Da ti pomognem — prošapta kad se koščati vojnik zaustavi i počeo da prostire čebad, a onda kleče na improvizovanu postelju i pogleda ga.

— Kao da smo se serli pre sto godina.

Karpenter počeo da izuva čizme.

— Zašto tako govoriš? Ljudi se poznaju godinama, a ništa ne stvore niti se približe. Nekima ne treba više od jednog pogleda pa da shvate kako im je život bio prazan i kako naredni dan može biti lepši.

U pomrčini obasjanoj plavičastim sjajem zvezda ženine oči svetlucale su kao smaragdi. Pomalo drhtavim prstima otkopčavala je odeću prepuštajući čoveku da uživa u njenom izazovnom telu.

— Želiš li me, Dekse Karpenteru?

Na koščatom licu dugajlije izbiše graške znoja.

— Ti si... zvezda u noći, želja o kojoj sanja umorni vojnik dok se klati na sedlu, Dajana... i ne znaš da si rođena za nevestu.

Slušajući ga žena se strese od neke čudne jeze. Zar je moguće da u ovom grubom vojniku s kojim je pozelela da se zabavi, postoje takva osećanja?

Ozarena nekom čudnom srećom, klekla je na čebe i uzela mu lice u ruke.

— Te reči, odakle ti... i ko si ti, Dekse Karpenteru? Šta skrivaš tom uniformom?

I njemu su drhtale žilave ruke.

— Nemoj sad o tome, Dajana. Toliko sam se trudio...

— Da zaboraviš i da sve potisneš daleko od sebe. Je li, čoveče?

Grleći je Deks navuče čebe preko njihovih nagih tela.

— Tako je. Moj otac, rudar... školovao me. Završio sam višu politehničku školu i zaposlio se u fabriku oružja u Springfieldu...

— Ali ne rekosmo li da je sve zaboravljeno...?

— Jednog dana dogodila se eksplozija — nastavi prislanjajući joj glavu na grudi. — Bio sam ranjen, a nekoliko radnika je poginulo. Odmah su me optužili tvrdeći da je posredi moja krivica, a kad se ispotalo da je u pitanju nebudnost obez-

bedenja, pokušali su da me vrata na posao.

Za trenutak se učutao pribirući misli, a Dajana tiho reče:

— Ti si ponosan čovek i odbio si ponudu tvojih gazda.

— Baš tako. Nisam mogao da se više susrećem sa tim licemerima iako sam bio bez pare u džepu. Potrošio sam sve na lečenje. Radije sam gladovao. Ali moju nevolju iskoristili su još gori ljudi od gazda koji su me lažno optužili. Grupa springfildskih lopuža angažovala me je da im otvaram sefove po bogataškim kućama. Samo, nisam se dugo bavio tim poslom. Zbrisao sam prvom prilikom i... otišao ravno u vojsku.

Žena se privijala uz njega osećajući kako mu srce burno udara. Više nije mislila na želju koja ju je do malopre terala u njegov zagrljaj.

— Dobro Dekse, sad si olakšao dušu i... odspavaj malo. Ko zna šta nas sutra čeka?

Sutradan su ih čekali Indijanci. I to neki mnogo pametni momci koji su od belaca naučili kako se prave zasede i dočekuju kola puna bespomoćnih putnika i sanduka s novcem.

Ali ovog puta stvari su stajale nešto drukčije. Izvaljeni na krovu kočije nalazili su se opasni begunac Vilijemson i njegova senka ćutljivi Nil Morgan, dok se na sedištu pokraj kočijaša kočoperio koščati Karpen-ter koji je za ovu priliku vojničku bluzu zamenio otrcanim kaputom koji mu je pozajmio službenik sa Jelou Fleata.

— Bogami, pravo strašilo. Možda se uplaše samo kad te vide — komentarisao je stari Karadin i kezio se bezubim ustima.

Najmanje nervoze pokazivao je sudija koji se olako utešio zbog sinoćnjeg gubitka na kartama i kočoperio predskazujući ugodno putovanje:

— Koješta, sve su to halucinacije jednog bradatog kočijaša koji nema

drugog posla nego da nas tera da spavamo po štalama.

Povlađivali su mu preostala dvojica putnika, putujući trgovac sapunom i neki nedefinisani tip koji je tvrdio da u ove krajeve stiže kako bi propovedao božju volju i prikupio priloge za gradnju crkve.

Začudo, Mus Maloj nije terao zapregu galopom ni pokušavao da nadoknadi izgubljeno vreme. Čvrsto je nabio stari šešir do obrva i zverao okolinom pa je na vreme primetio drvo oboreno i bačeno preko drumu.

— Hoooj, davoli, stanite! — razvika se i nogom pritisnu motku za kočenje pa kočija počeo da škripi, a gvozdeni obruči točkova zastrugaše kamenitom podlogom izazivajući snop iskri.

Putnici u kočiji zgomilaše se na prednjem sedištu, posle čega sudija počeo da psuje ludog kočijaša, ali se odmah javi Dajana Vudli:

— Ovo je napad, gospodo. Eno Indijanaca!

Sa desne strane drumu, nalazilo se kamenito uzvišenje obraslo retkim žbunovima iza koga se pojavi nekoliko jahača okićenih perjem i uz dernjavu i pocikivanje jurnuše prema stražnjem delu kočije.

— Samo mirno, ljudi... malo ih je! — zakrešta Mus Maloj, ali sada zapraštaše puške i sa brežuljka, a beli dim izgorelog baruta počeo da se vije iznad krležavog grmlja.

Jedan od konja u zaprezi bio je ranjen pa počeo da kida ormu što dovede do cele zbrke među ostalim životinjama, koje su njištale i otimale se.

Šest životinja uzvitlaše oblak prašine koji donekle zakloni kočiju od pogleda napadača, ali su kuršumi i dalje fijukali, a neki i pogađali kola cepajući povelike treske od drvenih zidova.

Trojici regruta bilo je potrebno samo nekoliko sekundi da odgovore na vatru. I to ne bezglavo i nasumice nego, kao pravi veterani — or-

ganizovano. Dok Nik i vojničič Vili pripuče na konjanike, dugajlija Karpenter sleteo je sa sedišta i zaklonjen iza prednjeg točka počeo da rešeća grmlje na brdašcu.

Efekat je, međutim, bio samo delimičan. I njima kao i napadačima smetala je prašina da bi dobro nišaniili pa je sukob za sada ispaao neresen, ali se odjednom odnekud sa strane stvori jedna bradata spodoba koja je jahala na sivom poludivljem mustangu.

Dok je konj jurio kao vetar, čovek prinese kundak puške uz obraz i opali dva hica. To je nateralo Indijance da skrenu konje i prosišaju mimo zaustavljene kočije, a onda bradonja opali na poslednjeg jahaća u kožnoj lovačkoj košulji izvezenoj crvenom vunicom.

Zrno ga je zakačilo nisko po pasu i čovek se zaljuljao u sedlu, ali je izdržao još nekoliko trenutaka a onda, dok mu je konj zavijao ulevo, tresnuo na zemlju i ostao nepomičan.

— Hej, pa to je Dejv! — zakrešta vojnik Vilijemson koji, zajedno sa Nilom više nije imao na koga da puca jer su četvorica konjanika uveliko nestala sa vidika.

Hladnokrvni kockar povuče ga za rukav i prosikta:

— Udri one na brežuljku!

Sad su tri puške odgovarale na paljbu ljudi iz zasede pa sem prašine i ceo oblak belog barutnog dima zavi kola i braniocce počeo da štipa za oči.

— Samo tako, momci! — hrabrio ih je Maloj i s dvocevkom, koju izvuče odnekud ispod sedišta, skoči s kola. — Ja ću ih dokačiti sa strane.

Dobro zamišljen napad propao je zahvaljujući činjenici da su Indijanci podelili snage umesto da se koncentrišu i sve obave u jednom času, ali i radi pravovremene intervencije izvidnika koji je udario u pravom trenutku i sada gonio i trojicu odbeglih Indijanaca.

Akcija Musa Maloja pretila je da lopuže zalegle na brdašcu dovede

pod unakrsnu vatru i zamalo ga je stajala života. Baš u trenutku kad je skočio sa sedišta i s puškom u rukama nameravo da jurne iza uskomešanih konja, sa prozora kočije sevu narandžasti plamen i reski pucanj revolvera gotovo zagluhnu trgovca sapunom koji počeo da kuka:

— Sudijo, zaboga... gađaš na protivnu stranu!

Čovek u sivom odelu, u stvari, nikoga nije gađao jer mu je uspelo da samo opali jedan nekontrolisani metak. Sasvim neočekivano, sprečila ga je stasita crnka. Dok je iz holstera skrivenog ispod revera kaputa vadio kolt i kroz prozor nišanio na Malojeva pleća, munjevito je skočila sa patosa gde se dotle krila od kuršuma koji su rešetali kočiju i glavačke mu se bacila u noge.

Od udarca sudija je izgubio ravnotežu pa je i cev kolta odletela na više, a onda je Vudlijeva iz kratke čizme na šnirenje potegla derindžer, dvocevni pištolj velikog kalibra i zabila mu ga u leđa.

— Baci ga, čoveče — viknu promuklim glasom i još jače mu zabi kratkocevo oružje u bubrege. — Baci ili ću te razneti na komade!

Za trenutak čovek u sivom odelu kao da se dvoumio i procenjivao šanse ukoliko pokuša da se okrene i upotrebi svoj kolt, ali onda raširi prste iz kojih mu blistavo oružje pada na patos kočije.

— Vi ste... ti, ženo, sasvim si lud! — urlao je okrećući se preko ramena, ali Dajana slobodnom rukom okrenu bravu na vratima i gurnu ga napolje.

— Ne mrdaj! — nije ga ispuštala sa nišana derindžera pa i sama napusti kola i pruži se po zemlji. — Zamalo ne ubi kočijaša.

Zahvaljujući preciznoj vatri sa krova kočije i Musovom napadu s boka, vatra sa grebena počeo da je njava, a ubrzo se začu oštar topot konja u galopu.

— Hej, ljudi... pobegoše lopuže! — domahivao im je Maloj čim izbi

na brežuljak. — Izmakle su im se vaše plate.

Trojica vojnika odmah prekidoše paljbu i tek tada primetiše oborenog sudiju i Dajanu koja mu je pretila revolverom.

— Šta je ovo? — začuđeno je pogleda Deks Karpenter, ali se umesto žene razvika čovek u sivom odelu:

— Ja sam sudija Džoj Preskot i zahtevam da ovoj veštici oduzmete oružje. . .

— Ako još jednom uvrediš damu, prosuću ti creva — zakrešta s krova kržljavi vojnik Vilijemson i zape okidač vojnog »spenser« karabina.

— Odmah da si se izvinio!

Na to sudija poče da zavija još glasnije:

— Prokleti dezterter se oslobodio veza i još ukrao pušku.

— Zašto ukrao, ono je njegovo oružje — dočeka sad i hladnokrvni kockar i spusti se sa krova kola. — A veze, ja sam mu skinuo.

Preskot sad više ništa nije shvatao pa poče naprazo da preti:

— Čim stignemo u Kasper, prijaću vas vašem komandantu.

Po običaju Nil je hitro pripunio oružje i presekao ga hladnim pogledom.

— Pričaš besmislice, sudijo. U Kasperu nema ni garnizona a ni komandanta.

— Onda ću sve da ispričam šerifu. Ova žena me umalo ne ubi.

— Da se nisam umešala, ubio bi ti kočijaša. . .

— Besmislice, čiste laži. Hteo sam da gađam Indijance.

Videvši da ovakva rasprava ne vodi ničem, Nil se okrenu na peti i krenu da kočijašu pomogne u raspetljavanju konjske orme, a dugajlija dade Vilu rukom znak da spusti oružje i pomože ženi da ustane sa zemlje.

— U redu, neka bude kako kažeš, čoveče. Ali do Kaspera će tvoj kolt biti kod mene. Jesmo li se razumeli?

Srećan što se sve ovako završilo, Preskot je još neko vreme gundao ali se ubrzo smirio i zauzeo mesto u kolima.

U tome stiže i izvidnik i zabrinutim očima pozva Karpentera iza kočije.

— Jesi li kad video Indijanca sa zlatnim zubima? — smrsi vadeći duvankesu.

— Mani šalu, stari — prosikta dugajlija, ali se bradonja nije dao:

— Ja jesam, eno ga leži tamo sa mojim kuršumom u ledima. Čistokrvni belac u indijanskoj odeći.

Mrtvac je zaista bio belac naoružan brzometnom »vinčesterkom« i starinskim »lefoš« koltom sa obodnim paljenjem kapisle na metku koji je u velikim količinama uvožen u Meksiko odakle su neki primerci stigili i u južne države Amerike: Teksas, Alabamu ilj Džordžiju.

Doduše, čovek je preko leđa imao tobolac sa nekoliko strela i luk koji mu je iz mrtve ruke odleteo na travu, a košulja od jelenske kože, čiji je raniji vlasnik bio neuporedivo sitnijeg stasa, gotovo mu je pucala na širokim plećima.

Stručnjak za oružje, koga su pogrešno smatrali kovačem, lako je zapazio i način nošenja oružja; za cev »vinčesterke« bilo je privezano orlovo pero, a oko struka čovek nije nosio holster s municijom i futrolom nego je »lefoš« držao zadenut za opasač pantalona.

— Šta se ovo, bogamu, događa? — razbesneo se uvek staloženi dugajlija. — Beli banditi pokušavaju da krivicu prebace na Indijance, a navodno sudije nišane ljudima u leđa. Ovo prelazi i intelektualne mogućnosti našeg Bila Glupana.

— Ako mene pitaš, ja bi mu i prepustio da rešava probleme. Najurili smo bandite i spasli naše pare, a sad bi bilo najpametnije da potražimo ostatak patrola i izvestimo narednika o proteklim događajima — uzdahnu Dejv Čens naviknut da kao izviđač o svemu najpre izvesti pretpostavljene.

Šta sve grlatom širitilji može da padne na pamet videli su po dolasku u Kasper gde su sa ogromnim zakašnjenjem prispeli gotovo pred ponoć.

Umesto uobičajenog gromoglasnog ulaska, Mus Maloj je ovog puta hodom doterao zapregu pred gradsku štalu, a regruti sudiju Preskota glavačke ubacili u jedan od boksova i ostatku putnika očitati lekciju:

— Priču o napadu na kola ostavite za kasnije. Recite da smo zakasnili jer nam se slomio točak.

Sapundžija je, međutim, imao primedbu:

— A šta će biti sa gospodinom sudijom?

— Eh, čoveče, baš ne znaš šta je Zapad — dobaci kockar i blede se osmehnu. — Što manje brbljaš, duže živiš. Pa ti, kako hoćeš.

Time je krakti dogovor bio završen, ali su ih iznenađenja tek čekala. U štali su zatekli Slomljeno Pero koji se odmarao na gomili sena, a iz saluna »Čejen« čula se gromoglasna dreka pijanih gostiju što je neminovno ukazivalo na prisustvo narednika i njegove regrutske družine.

— Gazde stada šarenih bizona smestili su se na obližnjem ranču pa je vojska došla u grad da se badava ne mrzne po preriji — obavesti ih. — Meni su rekli da sedim u štali kako me ne bi primetili kauboiji ukoliko dođu u grad.

— Onda ću i ja morati za jaslje — smrsi bradati Čens. — Poznaje me bar polovina Teksašana.

Indijanac se škrto osmehnu i pokazao na mesto pored sebe.

— Moj brat Dejv ne treba da brine. Dali su mi dve flaše viskija. Nećemo se mnogo dosađivati.

Blagotvorni metodi Bila Glupana primećivali su se na svakom koraku pa trojica regruta odmarširaše u salun nadajući se da je bar nešto od alkoholnih zaliha preteklo i njima.

Njihovom čuđenju nije bilo kraja kada su po ulasku u »Čejen« primećili da je učinak vojnih lica u ispijanju i dernjavi gotovo ništavan. Sasvim trezni, za stolom u uglu sedeli su narednik i dvojica Ajovljana dok je četvrtu stolicu zauzimao plavokosi lepotan kome uobičajene ljubavne avanture kao da uopšte nisu padale na pamet.

Naravno, nije to bilo jedino iznenađenje. Za to se pobrinuo Bil Vejli koji ih pozva da privuku stolice i sednu kraj njih, a onda bez očekivane dernjave reče barmenu:

— Tri mala piva, molim.

Začudo ni Ajovljani se nisu previše kreveljili ni podgurkivali. Kao pravi džentlmeni, polako su srkutali iz čaša i krajevima prstiju brisali penu sa uglova usana. Gotovo da nisu mogli da ih prepoznaju.

I dolazak ostalih putnika prošao je gotovo nezapaženo. Sapundžija i bogougodnik bez prebijene pare, kojima su još uvek u ušima zvonile oštre reči koščatog vojnika, ispili su na brzinu po nekoliko čašica i strgnuli na spavanje, a i kockaru nešto nije bilo do kartanja. Uopšte, veselio se samo kasperski narod koji o opasnim događajima nije imao pojma ili svemu nije pridavao neku važnost. Dolazak kočije pripisivan je srećnim okolnostima, a gradonačelnik i bankar trljali su ruke zadovoljni početnim uspesima svoje špekulacije.

Tako je sve palo na pleća regrutske patrola pa je narednik Vejli saslušao škrti izveštaj vajnog kovača i zamišljeno nastavio da zuri u čašu. Zato su znatno brbljiviji bili dvojica spadala iz Ajove.

Započeo je Stenli s nipodaštavanjem gledajući trojicu momaka koji su dobro omirisali barut:

— Pih, razjurili grupu cirkuzanata u indijanskim haljinama. A mi... skvasili smo se do guše.

Takvo blebetanje ozlojeđilo je čak i odmerenog Nila.

— Vama dvojici kupanje i nije bilo naodmet. Bolje timarite konje nego sebe.

— Ma, nemoj — upetlja se Henk. — Tebi je do zavitlancije, a mi smo se bavili još važnijim poslom nego vi. Pritegli smo malo one kravare s juga.

Da Bil Glupan neće drugom prepuštiti rešavanje celokupnog slučaja, bilo je jasno od početka akcije pa su i vesti o njihovoj vodenoj akciji primljene bez čuđenja.

Zato Deks Karpenter od seljačine zatraži konkretnija objašnjenja:

— De, ispljunite što imate da kažete.

— Oh, ništa naročito. I mi smo se malo kostimirali i dvojicu momaka iz brasade pridavili u jednom viru Lefti krika.

— Kako pridavili? — zakuka vojničič Vili kome je svako nasilje bilo strano i neprihvatljivo. — Vojni propisi ne dozvoljavaju. . .

— A ko pomenu vojne propise, čoveče? — preuze reč drugi Ajovljanin. — S kravarima smo razgovarali samo u . . . gaćama.

Zapanjen poslednjom izjavom, Vili samo zinu od čuda što iskoristi Henk Benton da se razmahne:

— Po naređenju gospodina narednika poskidali smo sa sebe sve što je ličilo na vojničku uniformu i opremu i zgrabili dvojicu Teksašana koje smo odveli do potoka i malo zagnjurili u vodu. Pošto su se nagutali. . . propevali su sve što su znali.

Stručnjak za poker nekako ih je sumnjičavo gledao. Da su postigli ikakav uspeh, Bil im ne bi dozvolio ni da zucnu. Svu slavu pripisao bi sebi.

O tome Ajovljani kao da nisu ni mislili nego Henk nastavi kao navijen:

— Rod i ja smo dohvatili jednog mršavog momka i tri puta mu zaredom zagnjurili glavu pod vodu. Ona ga upitamo: »Odakle vam one krave?»

— Uhvatili u brasadi — veli on, a mi ponovo pa s njim pod vodu.

— Na kraju je priznao da je veći deo goveda ukraden i da su odlučili da ih poteraju na sever kako bi, daleko od opljačkanih rančera, stvorili vlastito imanje.

— Dželep od hiljadu goveda na četrdeset ljudi — dobaci kockar i zagleda se u Henka — nešto previše gazda, a premalo krava.

Ajovljanin počeo da se meškolji i grunu komšiju u rebra.

— U našem selu ljudi su živeli i sa dve krave. . .

— Zato ste se i obreli u vojsci — nakezi se Čet Bejli što obojicu sasvim raspameti pa Henk odmah počeo da traži ono svoje drvce po džepovima.

— De, ljudi. . . smirite se — mrzovoljno naredi glavati širitlija. — Šta nas briga šta su mislili kad su krave krali.

— Pa, jeste. . . u pravu si — nije se dao najbrži trkač za ženskim suknjama u celom garnizonu Fort Kerni. — Briga nas šta se misli tamo u Teksasu, ali trebalo bi da nas interesuju njihove namere u našem kraju.

— A zar ih nismo zbog toga omekšavali u potoku?

— Jesmo, nije da nismo, ali koja vajda, pričali su šta su hteli, a mi izigravali četvoricu budala u mokrim gaćama.

Ma kakav vetrogonja bio, Čet je važio za oštroumnog momka koji iz tog Bostona i bogatstva baš i nije pobegao sasvim glavom bez obzira. Nešto novca prethodno je razmestio po različitim bankama Zapada i kad bi mu zatrebalo. . . nije živeo samo od plate.

Sad je dosta pametno rezonovao i uveliko umanjivao važnost uloge glavatog narednika i dvojice njegovih istomišljenika.

Zato Rod navali da brani širitliju:

— Gospodin štapski narednik. . .

— He, štapski — ne dade davu mira plavokosom lepotanu što potpu-

no raspameti Bila kome je ovo bezglasno domundavanje u pola glasa ionako dodijalo.

— Slušaj ti. . .

Lepotan prevrnu očima i učuta, što je Ajovljanima pružilo priliku da ponovo uzmu reč:

— Prvi je priznao sve o krađi goveda, a drugog smo pripitali o onoj sablji i zlatnicima gazde Oldridža.

— I. . . šta reče? — reda radi raspitivao se Karpenter odavno uveren da je Bilov vođeni metod bio čist promašaj.

— Reče svašta, a Rode — rastezao je Henk verujući da će trojicu slušalaca zainteresovati za rezultat istrage.

— Reče, bogami. I da je sablju ukrao od nekog rančera kome su s pašnjaka odveli stado junadi i da su do para došli kada je Oldridž prodao imanje u Teksasu. Sve tačno i bez zamuckivanja.

Vojničić Vili nakrivi nažuljeni vrat.

— Koješta. . . mogao je samo da dobije bezvredni papirni novac Konfederacije. »Dvoorlaši« potiču sa druge strane.

— Ali. . . priznao je.

— Ama, slagao vas je. Obojica su ispričali najprihvatljiviju verziju i. . . povukli vas za nos. Zlatnici potiču od naših plata opljačkanih prilikom napada na poštanske kočije. Njima krave služe za kamuflažu.

Glupome Bilu vratiše se njegove kameleonske osobine. Ni ne trepnuvši, jedva dočeka da promeni mišljenje:

— Baš tako i ja kažem. Bili su mi sumnjivi od samog početka. Svi znamo kako su tvrdi ti teksaški momci, a ovamo. . . pevali su kao poslednji bednici. Mnogo su veće lopuže nego što su priznali.

S narednikom Vejlijem zaista se nije moglo izaći nakraj. Takva lažovčina u Kentakiju je mogla da bude sreski prvak, a bilo gde drugde — svetski šampion.

Na to su bar trojica vojnika imali nešto da kažu, ali se grmalj nije dao. Naredio im je da ispiju ostatke mlakog piva i poslao ih u štalu na spavanje.

Ujutro se pred postrojenom patrolom pojavio sa tovarnom mazgom i neakvim paketima dobro umotanim na samaru.

— Još ćemo da vidimo te momke koji misle da od Bila Vejlija zvanog Glupan prave. . . budalu. Nalevo, maaarš!

Okršaj koji se zbio na farmi pored Lefti krika dugo se prepričavao među doseljenicima na severozapadnoj indijanskoj granici, a pobeda nad opasnim neprijateljima Unije pripisivala, kome drugom, nego glavonji iz Kentakija.

Počelo je na taj način što je patrolu od devet ljudi, među kojima je jedan bio ranjen, hrabro poveo u neravnopravan boj sa četvorostruko jačim protivnikom. Ali, zahvaljujući njegovoj genijalnosti, pobeda junaka Fort Kernija nijednog trenutka nije dolazila u pitanje.

Čim su stigli u blizinu farme, razvezao je konopce na samaru i ispod cirade izvukao sanduke na kojima je pisalo »dinamit«.

— Rod, Henk, Čet i Slomljeno Pero bacaju petrone, a četvorica ostalih gađaju ih iz pušaka. I. . . teško onome ko promaši.

Time je odnos snaga u najmanju ruku bio izjednačen, a pošto su napali u samo praskozorje, kada su Teksašani najtvrdje spavali, pobeda im je unapred bila zagarantovana.

Vešto su se došunjali pred kuću koju su preuzeli Ajovljani.

Slomljenom Peru prepušten je koral sa konjima, a štala bostonskom vetrogonji.

— Napred, bacaj! — razbi jutarnju tišinu Vejlijev gromoviti glas, a zatim nastade urnebes.

Prvu patronu Nil je pogodio na samom tremu i od njene eksplozije srušio se doksat gornjeg sprata, a onda su Henk i Karpenter napravili vatromet na stražnjem ulazu.

Da baš sve ne bi bilo po Bilovim premudrim naređenjima, pobrinula su se dvojica izvidnika koji su formirali par za napad na konje u koralu. Počeli su da reže i zavijaju kao pume zbog čega su se uspaničene životinje razbežale i bez trošenja dinamita.

Pošto je taj deo posla relativno brzo obavljen, okrenuli su se prema štali gde je napad nešto zapeo. Najpre je Čet prejako hitnuo patronu koja je zapala iza bureta za kišnicu, a onda je iznerviran lošim početkom, Vilijemson promašio sledeću.

— Bacaj novu, bogamu! — siktao je povlačeći zatvarač karabina. — Inače, odraće nas debeli glavonja.

Hici, eksplozije i njiska konja oko korala uveliko su razbudili deo ljudstva razmešten na seniku i sada se videlo kakvi su ti kravari sa Brazosa. Istog časa spremno su dohvatili oružje, pa pljusak kuršuma dolete sa štalskih vrata i otvora na seniku.

Mnogi od branilaca kundacima su probili drveni krov i pucali na svaku senku koju bi primetili, a kako im nije odgovarala nijedna puška, nečiji snažan glas naredi da otvore vrata i krenu na juriš.

I taj deo posla munjevito je obavljen. Razgaćeni i bunovni, ali svi sa puškama u rukama i redenicima prebačenim preko ramena, bar desetak južnjaka jurnu na vrata preteći da patrolu Bila Vejlija smanje za četvrtinu, kad od korala dolete nova patrona a zatim kliknu i Čensova »henrijevka«.

Strašan blesak i eksplozija ukočiše napad, a kad se i Čet doseti da baci svoj eksploziv, koga vojničić pogodi otprve. . . sve se pretvori u gomilu raskomadanih tela.

Bitka time još nije bila okončana jer su se iz kuće, a i sa senika i dalje čuli pucnji. Jedno zrno opasno je oprljilo ionako izgrebani i nažuljeni vrat vojnika Vilijemsona, kome za trenutak ispade puška iz ruku, ali su izvidnici rešili okršaj na najjednostavniji način. Koristeći kao za-

klon dim i uzvitlanu prašinu, jurnuli su bliže štali i kroz vrata ubacili patronu u samu zgradu, a onda još jednom sevnu Dejvova nepogrešiva »henrijevka« i eksplozija pretvori drvenjaru u gomilu polomljenih greda i zapaljenog sena.

Celokupnom akcijom nepogrešivo je rukovodio narednik Vejli. Dobro skriven iza gomile dubreta, u koje se zakopao gotovo do guše, izvikivao je komande od kojih su njegovi ljudi jurišali kao čopor gladnih vukova a neprijatelju se ledila krv u žilama:

— Napred drugi vod, konjica zdesna. . . juriš!

Od eksplozija dinamita vatra je zahvatila i drvene delove kuće pa Bertu Oldridžu potpuno iskliznu komanda iz ruku, a kad jedna, zapaljena greda pade sa tavanice i na mestu ubi najbržeg strelca Džona Nejlza, odluči da položi oružje i zatraži časno primirje.

— Ne pucajte, predajemo se! — začuše mu glas junaci Fort Kernija, ali je glupi Bil još uvek bio žedan krvi i drao sa kao lud:

— Haubični divizion. . . kartečom!

Pokolj su sprečili razumniji članovi patrola na taj način što su prestali sa bacanjem eksploziva i pomogli preživelim da napuste razrušene i zapaljene kuće. Pri tome je vojnik Vilijemson iskazao posebnu upornost i rizikujući život jurnuo u zapaljenu kuću iz koje se pojavio vukući neki poveći gvozdeni kovčeg.

— Brže čoveče — dahtao je žilavi Karpenter koji mu se nade pri ruci pa zajedničkim snagama u poslednji čas izvukoše sanduk koji narednik Vejli odmah proglasi vlasništvom armije Sjedinjenih Država.

— Vojniče Karpenter. . . da nisi ni taknuo katance! — zaurla koprcajući se iz dubreta. — U pitanju je arhiva neprijatelja.

— U pitanju su »dvoorlaši«, budalo! — zavijali su Ajovljani sa očiglednom namerom da sasvim prisvo-

je državno vlasništvo zbog čega širitilija sede na škrinju i objavi »da će ustreliti svakog prokletog regruta kome samo padne na pamet da proverava sadržinu sanduka«.

Pošto je starešina regrutskog odeljenja, kao i nepostojećih konjaničkih eskadrona i haubičnih baterija, bio zauzet spašavanjem državne imovine, nekoliko spretnih momaka prihvatiše se ostatka posla. Tako su Nil i Karpenter pomogli izranjavanjem i od eksplozija napola ogluvelim zarobljenicima da se smeste kraj pojila za stoku, a Čet Bejli vrlo pribrano navali da iz kuvarskih kola vadi džakove brašna, soli i pasulja i raseca ih konjaničkom sabljom.

Posle izvesnog vremena ličio je na vodeničara, ali mu se trud isplatio; iz jednog rasporenog džaka pasulja počeo da ispadaju lanene vrećice pretrpane zlatnicima. Svaka sumnja o poreklu »dvoorlaša« bila je raspršena kad na vrećicama regruti pročitaše naziv »Armijaska banka, Vašington« posle čega Bil sasvim zaboravi na sanduk sa arhivom i stuši se na drugi kraj dvorišta da bi rekvirirao znatno važniji plen.

Time pobeda nije bila kompletirana jer se Ajovljani odjednom setiše stada. Hiljadu krava, za sirotinju iz Ajove, bio je bogat plen koji se nije smeo olako pustiti iz šaka.

Već su počeli da hvataju razbežane konje, kad se iza korala začu tih, grlen glas:

— Neka moja braća ne žure, Crveno Čebe savladao dvojicu stražara kraj stada, a šareni bizoni mirno pasu pokraj potoka.

Svi se iznenađeno okrenuše prema poglavici čudeći se odakle se on nađe na mestu okršaja, ali su Ajovljani munjevito ocenili da od toga mogu izvući i ličnu korist pa spremno predložiše trampu:

— Ti nama zaplenjena goveda, a mi tebi ubice tvojih ratnika. Neki i sada nose njihovu odeću.

Takva ludost sledi krv u žilama svim članovima patrola. Kada bi se

saznalo da su vojnici predali Indijancima grupu belaca i prepustili ih masakru, prašina bi se digla do neba. Svi doseljenici i stanovnici gradića duž granice listom bi ustali u odbranu Teksašana, a na kraju bi vest došla i do ministarstva vojske u Vašingtonu odakle bi se pobrinuli da i poslednji širit nastane sa Bilovog rukava.

Ali, pre nego se iko javio, progovori mudri poglavica:

— Crveno Čebe ne želi ubice svojih ratnika. Prepušta ih mudrom poglavici iz vojnog sela koje zovu Fort Kerni. On će im suditi.

Prvi odahnu Bil Vejli od koga su zbog smrdljive uniforme svi bežali kao od kuge:

— Poglavica je pametno postupio što nije prihvatio predlog mojih ljudi koji će zbog toga prekoredno čistiti štalu bar mesec dana. U ime armije Sjedinjenih Država izražavam mu zahvalnost na pomoći u savladavanju opasnog protivnika.

Ovome čak nije mogao da odoli ni uvek uzdržani Čejen kome se malo pomakoše bore na licu.

— Crveno Čebe učinio uslugu majoru Ridžisu i ne traži da mu čovek velike glave na tome zahvaljuje. Pomogao da se sačuva mir na granici. To dovoljno.

*

Dva dana kasnije čudna povorka stigla je pred glavnu kapiju Fort Kernija čiji se čuvari rastrčale čim Bil Vejli zaurla iza glasa:

— Otvaraj i ne dremaj!

Ustobočen na svom bojnom konju projahao je kroz kapiju kraj koje su, sa puškama podignutim ukoso preko grudi, stajali stražari uveličavajući dolazak patrola narednika Vejlija.

Za njim je Mus Maloj terao poštansku kočiju punu vezanih zarobljenika na čijem krovu su se kočepirili dvojica Ajovljana sa puškama na gotovs.

Kraj povorke prilično se otegao jer su nevešti vojnici jedva izlazili na kraj sa hiljadu teksaških junaca zavijenih u oblak prašine.

Srećom, na čelu je jahao Nil Morgan, čovek koji nije uživao u spektaklima takve vrste pa je blagovremeno skrenuo stado i omogućio stražarima da zatvore kapiju. Ipak su sa izvesnim zakašnjenjem uspeli da uđu u Fort kako ne bi propustili istorijski trenutak kada je Bil Vejli zvani Glupan vratio svoj treći narednički širit.

Zbrka kod kapije, mukanje goveda i Bilovo gromoglasno urlanje isterali su sve stanovnike Fort Kernija iz svojih soba, kancelarija, štala i magacina pa se i celi oficirski kor, na čelu sa majorom Ridžisom, našao na vežbalištu.

Po propisu, Bil se zaustavio kod jarbola sa zastavom i malo zastejnjo sjašući s konja. Prašnjave uniforme, izgledao je kao umoran ratnik koji se iz boja vraća ovenčan slavom pobjednika. Čak je malo i zataturo, ali je na kraju smogao snage da dva tri puta trupne debelim nogama i ustoboči se pred starešinama.

— Narednik Bil Vejli vraća se sa izviđanja i vodi patrolu od šest vojnika i dva izvidnika.

Sem njega kod jarbola su stajala samo dvojica Ajovlijana kojima je uspelo da se blagovremeno strmeknu sa krova kočije, a pošto je komandant tvrđave znao da broji, lako je ustanovio grešku na početku izveštaja i odmah intervenisao:

— Kojih šest, čoveče? Vidim samo dvojicu.

Tog trenutka neko je odškrinuo kapiju pa su, jedan za drugim u krug počeli da ulaze i ostali regruti zaduženi da svom dičnom starešini pomognu u zasluženom napredovanju. Nenavikli na jurnjavu oko stoke, napola su visili sa sedala što je celoj grupi junačina davalo jadan izgled što navede strogog narednika da uobičajenom kasarnskom vi-

kom podigne moral poverene mu jedinice:

— Hej tamo, bogamu... življe malo!

Dernjava je najviše delovala na šest konja koji su vukli kočiju. Uplašeni Bilovim jerihonskim trubama, životinje počele da se otimaju i umalo ne pokidaše ormu, zbog čega bradati kočijaš počeo da psuje sve lude narednike stacionirane duž Bozmenovog puta i jedva nekako smiri zapregu.

To je uticalo i na regrute koji lenjo pristigoše do jarbola i postrojiše se u bednu izlomljenu vrstu na čijem kraju su stajali i dvojica izvidnika. Još slab od gubitka krvi, Slomljeno Pero je stiskao zube trudeći se da preživi Bilovo ludiranje dok se Čens kežio i namigivao majoru:

— Donalde, staro momče, kako tvoj reumatizam?

Još dok je Ridžis bio mladi poručnik, Čens je izviđao za vojsku. Prošli su mnoge borbe i postali nerazdvojni pa je familijarni ton među njima bio odavno odomaćen. To je, naravno, znao i Bil Glupan i strogo pazio da se ne obrecne na povlašćenog bradonju. Mirno je sačekao kraj ispitivanja o majorovom zdravstvenom stanju i tek onda grmnuo:

— Patrola u punom sastavu, ser. Dozvolite da izvestim o rezultatima izviđanja!

Iskusnom oficiru nije promaklo Dakotino okrvavljeno odelo kao i to da su trojica vojnika dojahali na kaubojskim umesto na armijskim konjima, a ni hiljadu goveda, oko kojih su se brinli stražari kod kapije, nisu bili sitnica koja bi mu promakla. Zato odmah klimnu glavom nadajući se da se referisanje spadala iz Kentakija neće otegnuti do večere.

— Po pitanju osnovnog zadatka, izveštavam da su dvojica prok... ovaj, dezertera...

— To preskočite, čoveče — odseče major. — Ne postoje nikakvi dezerteri.

— Razumem, ser... nema dezertera, ali zato ima gomila mrtvih i ranjenih neprijatelja. Vojnici Benton i Stenli, izvedite zarobljenike.

Bio je to tek početak otkrivanja zakulisnih događaja koje je pred uzbuđenim auditorijem vešto režirao ražalovani narednik, koji prvo sačeka da Ajovljani doteraju šestoricu preživelih bandita, od kojih je jedan još uvek imao na sebi indijanske dronjke.

Gledajući ih onako ranjene i ugruvane neko od oficira počeo da protestuje:

— Trebalo bi im skinuti konopce...

— Ni govora, pred vama se nalaze gerilci Konfederacije južnih država prokletog pobunjeničkog predsednika Džefersona Dejvisa. Zamalo ne poklaše pola Vajominga.

Ovakvo preterivanje izlude čak i hladnokrvnog Nila:

— Koješta, samo su ranili dvojicu ljudi i jednog konja.

Narednik-planina uopšte se nije osvrtao na blebetanje jednog običnog regruta. Iskašljavajući se, važno je zakolutao očima i saopštio novi podatak koji je uveliko uzdrmao redove vojnika Fort Kernija, a i bar veću polovinu oficirskog sastava:

— To su banditi, opljačkali su poštanska kola sa našim platama!

E, sad je stvar uzimala sasvim drugi tok. Prvo se začulo opasno gundanje, a onda učestaše povici ljutih pripadnika američke konjice:

— Šta čekamo, na vešala!

Blagodareći energičnoj intervenciji starešina sprečen je linč, ali situacija zapreti da ponovo uzme neželjeni tok kad lažni rančer počeo da protestuje:

— Ja sam oficir i zahtevam tretman ratnog zarobljenika.

Na to ga Ajovljani skleptaše za vrat i počeo da drmusaju kao krpeću lutku.

— Kakav oficir, nisi ni rančer nego bedni stokokradica. Rekli su

nam dvojica tvojih ljudi kad smo ih ono pridavili u Lefti krik.

Major Ridžis je ponovo morao da upotrebi celokupan autoritet da bi zaveo kakav takav red.

— Pustite zarobljenika i objasnite o kakvom davljenju je reč.

Osećajući da su negde preterali, seljačine prvo ispod oka pogledaše narednika kome su munje sevale iz očiju pa se opredeliše za oprobani metod brbljanja besmislica i izludivanja pretpostavljenih starešina.

— Ko, je l' ja da objasnim? — započe Henk, a Rod nastavi da ga podstiče:

— A-ha, ti si mu gurao glavu pod vodu.

Bar plovina vojnika iz patrole već se opraštala od večere znajući da dvojica spadala mogu ovako terati u beskonačnost. Njihova strahovanja odmah su bila i potvrđena jer Henk popusti jedva za pedalj:

— Samo prvi put, posle si ga ti tri puta...

— Nisam nego dvaput — zakrešta Rod Stenli. — Zatim mi je puk'o ućkur.

Majoru je krvni pritisak osetno skočio pa pomoć zatraži kod narednika — planine:

— O čemu oni to, čoveče?

— S vašim dopuštanjem, ser... o ućkuru od gaća.

Sada se atmosfera menjala nabolje i bar plovina sastava tvrdave smejala se od srca, a njen komandant sasvim silazio s pameti:

— Zbog čega ste ih davili u gaćama?

— Zbog konspiracije, gospodine — odvali Bil ni ne trepnuvši. — Trudili smo se da sakrijemo svoj identitet, a otkrijemo njihov.

Pošto su članovi oficirskog kora i dalje pokazivali znake savršenog nerazumevanja Bilove priče, Henk se odlučio da ih urazumi i ne dozvoli da im zbog prevelikog otezanja propadne večera:

— Šta tu ima da se priča. Kad su se malo nagutali blatnjave vode,

propevali su uglas. Zar ne rekoše da su ukrali stoku i krenuli na sever da osnuju ranč i da su puni para od prodatog imanja na Brazosu?

Na to ga Rod energično prekide:

— Koješta, »dvoorlaši« su od naših opljačkanih plata.

Ludiranje Ajovljana imalo je i jednu pozitivnu stranu jer podseti majora na okovani sanduk koji se nalazio na kočijaševom sedištu pa pozva štabnog blagajnika i naredi primopredaju novca.

Minut kasnije bar se polovina garnizona nalazila pred šlogom jer blagajnik uspaničeno zakrešta:

— Nema para!

Mus Maloj se zamalo ne udavi gukom duvana za žvakanje.

— Kako... nema, kad su ključevi stalno bili kod mene?

Čak je i narednik-planina izgledao kao potpun idiot i uveliko se pozdravljao i sa dva preostala širita. Jeva su spasili novac od prurušenih Indijanaca, a sada... katanci zaključani a nigde dolara.

Zabuna je ipak ubrzo rešena jer iz stroja iskorači kočati Karpenter i mirno izjavi:

— Ja sam uzeo pare, ser.

Među novajlijama svi su odmah zapazili ćutljivog i ozbiljnog Deksa koji s krađom novca nije mogao imati nikakve veze. Zato major gotovo zaječa:

— Kako to, uzeo? Odakle ti ključ?

Dugajlija je stajao kao indijanski totem i gledao ga ravno u oči.

— Ne radi se o krađi, gospodine. Novac sam sklonio na, hm... sigurnije mesto. U bisage lažnog vojnika Vilijemsona. On je najlakši pa sam računao da će njegovo kljuse izdržati dodatni teret.

Bled kao krpa, vojnik Vilijemson jedva promuća:

— O tome ne znam ništa. Na časnu reč...

— Htedoste reći: na časnu oficirsku reč, kapetane — dobaci Nil Morgan zbog čega se major uhvati za srce, a Ajovljani umalo ne popađe na stražnjice.

— O čemu vi to, čoveče...?

— O kapetanu Vilijemu Vilijemsonu koji je, prurušen u običnog regruta, prispeo u naš garnizon po specijalnom zadatku ministarstva vojske iz Vašingtona — referisao je Morgan kao da priča o završenom inventarisanju sanduka sa konjskim potkovicama koje su svakodnevno prebrojavane u njihovoj štali. — Eno mu dokumenata ušivenih u uniformu.

— Aaaa odatle potiču njegova telegrafisanja — jeknu Bil Glupan i udari se dlanom po čelu. — E, prevari me baraba, ovaj... gospodin kapetan.

Gospodin kapetan i dalje se preznojavao i vrteo nažuljanim vratom podnevši da ga Karpenter familijarno tresne po plećima pa nožem počeo da para postavu uniforme.

— Izvolite, ser — ponudi izvađenu kovertu, a major drhtavim prstima razvi hartiju sa pečatom ne manjim od konjske potkovice i tekstom koji je vojne vlasti u Vajomingu uveravao da je kapetan Vilijemson upućen po specijalnom zadatku ministarstva da rasvetli misteriju napada na poštanska kola i nestanka vojničkih plata.

— Kapetane, molim vas... izvolite u štab — zamuca major Ridžis i prijateljski ga dohvati za mišicu dok su Henk i Rod uveliko istresali u škriču zlatnike iz njegovih bisaga.

Time bi se cela stvar mogla smatrati okončanom da se ne umeša plavokosi lepotan Čet Bejli i zaleprša melodioznim tenorom:

— Ako se ne varam, ima još negde nešto para...

Da glupog Bila nije sprečavalo bar dvesto svedoka, trkač za sukunjama bio bi udavljen i raščerečen na licu mesta, a u tome bi mu bez sumnje svojski pomogli i bivši farmeri, ali je narednik-planina još jednom dokazao blisko srodstvo sa kameleonom i očas se pretvorio u strogog zvaničnika:

— Izvinite, ser... zaboravio sam!
— grmnu prežalivši »dvoorlaše« iz

Oldridžovog džaka za pasulj. — Kod tolikih uzbuđenja...

To je moralo da prođe i kod strogog Ridžisa, a vojska novim ovacijama dočeka i drugo sasipanje zlatnika u okovanu škrinju kompanije »Vels Fargo«. Nije šala, uz sadašnju platu trebalo je da im se isplati i tromesečni zaostatak.

Tako je završen zvanični čin povratka Bilove patrola sa izviđanja, ali je vojska ipak ostala bez večere. Za to su se pobrinuli narednik-platina, koji plavokosom lepotanu reče da ga sačeka na utrini iza štale, a Henk i Rod otvoriše kladionicu:

— Pet prema jedan na Bila!

Smeštanje konja obavljeno je u rekordno kratkom roku, ali su dvojica bukmejkera badava držali kape, u koje niko nije hteo da stavi ni cent na nežnog lepotana, koji je možda nešto i vredeo u postelji kakve cure, ali pred gromovitim šakama Bila Vejlija nije imao šansu ni da preživi, a kamoli da pobedi.

Da se sve ne bi ipak svelo na urazumljivanje jednog brbljivog regruta, pobrinuo se Nil Morgan koji reče da bi pokrio svaki ulog ukoliko bi omer na kladionici bio nešto povoljniji, što seljačine navede da ponovo zauraju:

— Sedam prema jedan na Bila Glupana. Ulažemo pet stotina dolara.

Posle kratkog domundavanja sa narednikom, novac se zaista nađe u njihovim kapama, a Karpenter sarkastično procedi:

— Vidi sirotinje...

Time uzbuđenja na kladionici nisu bila završena jer Morgan reši da svoje finansije sasvim dovede u pitanje i u drugu kapu takođe stavi pet stotinarki.

To je bila šansa da se još neki naprasno obogate, pa celí vodovi počeo da sabiraju novac i trpaju ga u drugu kapu dok je Henk jedva stizao da oliže olovku i zapiše uloge.

Što se ishoda borbe tiče, sve je bilo jasno kad borci skidoše gornje

delove uniformi i stupiše u krug između okupljenih posmatrača. Prema ogromnom Vejliju, Čet je izgledao kao dete, ali je bolji posmatrač mogao da uoči vretenaste gipke mišiće spremne da eksplodiraju.

Ipak, brđanin ga je nadvišavao skoro za glavu, a po težini bar dva puta pa je Četov nasmešeni izgled protumačen kao obični blef ili čista ludost.

Borba je počela narednikovim uvodnim govorom dok je besno siktao da će »brbljivom momku otkinuti glavu i jednom za navek ga naučiti da ne broji tuđe pare.«

Posle toga plavokosi momak prestage da se smeška i zauze borbeni stav koji je pre ličio na predaju. Umesto da stisne pesnice, nežne dlanove podigao je u visinu grudi i sečimice ih okrenuo prema Bilu što je predstavljalo dotad neviđeni gard.

Zajedljive komentare tek je izazvao Četov rad nogu. Umesto da se kao Bil čvrsto ukopa u ledinu, gornji deo tela povukao je nešto unazad i samo se oslanjao na povijenu desnu nogu.

— Pa... taj već pada! — prokomentarisao neko uvodni stav za borbu, a mnogi navališe da mole Bila da ga ne isprebija odmah nego onako natenane...

Čak i Ajovljani zagrajaše pomijujući bolnicu prepunu ranjenih zarobljenika u kojoj više nije bilo mesta za budalu sa istoka što narednika navede na sasvim pogrešan korak. Umesto da borbu reši jednim udarcem, i sam je pozeleo da mu očita podužu lekciju pa tek ovlaš zamahnu levicom nišaneći u momkova rebra.

E, jedno su bile lepe namere, a sasvim drugo gorka stvarnost. Teška pesnica, ne manja od Četove glave, fjučnu uprazno jer je momak blagovremeno odskočio i, kao uz put, dokačio protivnika po bikovskom vratu.

— Okliznuo se, okliznuo! — komentarisali su kibiceri Bilov pad na

travu, ali je dvojici bukmejкера ipak bilo hladno oko srca. Njihov idol iz Kentakija, dobivši munjevit udarac bridom ruke, četvoronoške je bauljao otresajući glavom.

— Što niko ne broji? — začu se Karpenterov ledeni glas posle čega se iz grupe izdvoji jedan stari artijerijski narednik i razvuče:

— 'dan, dva...

Zahvaljujući ogromnoj snazi, a bogme i sporom naredniku, Bil se nekako oporavi i na osam ustade sa zemlje.

— Sad navali, momče — dobaci uzrujani Karpenter gledajući kako Čet i dalje nezainteresovano posmatra protivnika, koji promeni taktiku i blokirajući lice pesnicama saže glavu i iz mesta se baci na protivnika.

— Ta ti valja! — dreknu neko iz gomile, a Bil, umesto da smoždi protivnika, kao bizon nalete na red kibicera i bar desetoricu obori s nogu.

Videvši šta se događa, tobđžija raširi ruke da spreči Četa da do kraja iskoristi prednost, a li se plavokosi momak i bez toga nije micao s mesta. Gotovo sa dosadom na licu čekao je da se Bil iskobelja ispod celog brda telesa i nastavi borbu.

Sada je Glupanu preostao samo jedan trik. Ili će vižljavog momka šćepati u šake i medveđom snagom slomiti mu rebra ili će svi listom ostati bez večere, a mnogi i bez prebijene pare. Zbog toga je otezao sa ustajanjem nastojeći da povrati dah, a kad se uspravio, izgledao je kao napola grogirani bokser.

Prevejancu iz brda Kentakija nije se prvi put dogodilo da naleti na opasnog protivnika pa je odlučio da odglumi uzdrmanog borca i bezbedno pride protivniku na blisko odstojanje. U tome je gotovo uspeo jer Čet ništa nije preduzimao da ga u tome spreči ili se blagovremeno izmakne, pa konačno zbaci masku ošamućenosti i raširenih ruku jur-

nu da ga dokopa u gvozdeni zagrljaj.

A onda se dogodi nešto što niko ni u snu nije mogao da predvidi. Vižljavi momak munjevito se okrenu na peti desne noge i pri tome levu podiže toliko visoko da narednika — planinu petom udari u glavu.

To mu, međutim, nije bilo dovoljno. Još jednom se zavrteo kao čigra, ali je sada udarac došao u oblast grmaljevog stomaka, posle čega je svaka intervencija pristrasnog sudi je-topnika bila bespredmetna. Bil Vejli se prostro koliko je bio dug, a da se povrati u život bile su potrebne bar tri kofe vode. Ozlojeđeni posmatrači besno su gundali napuštajući utrinu iza štale, ali su izostale sumnje u eventualno lažiranje jer su svi bili svesni da bi Bil Vejli zvani Glupan pre umro nego doveo u pitanje reputaciju narednika — gromovnika sada srozanu u prašinu koju je zaorao svojim mesnatim nosom.

— Ovamo te pare i trk po vodu! — dozivao je Nil svesti unezverne Ajovljane posle čega su ipak stigli na večeru.

*

Na debelu kožu Bila Glupana neuspeh u kažnjavanju brbljivog regruta nije ostavio većeg traga od nekoliko masnica. Čim je došao svesti, odmarširao je u trpezariju gde je svima dokazao kako je jedna dobra muška tuča najbolji način za očuvanje apetita.

Odrastao među brdanimima koji su u svojim pustošima imali istančan osećaj za utvrđivanje mesta na lestvici uspeha ili neuspeha, kao da je svojim ponašanjem svima dao do znanja da lični obračun sa umetničkom u bacakanju nogama nema nikakve veze sa njegovim širitima. Kao da mu je time rekao »ma kako se dobro tučeš, ipak si samo bedni regrut koga uvek mogu da odredim na prekoredno požarčenje.«

Za očuvanje kompaktnosti njihove regrutske družine pobrinuo se i glavni dobitnik sa improvizovane kladionice objavljujući da je još rano za spavanje i da sve poziva na besplatnu čašicu.

Po dolasku u kantu, Bil se ustoboči kraj šanka i grmnu na čoveka sa pregačom:

— Kad se umoriš od točenja reci da te smeni neko od mojih ljudi. A dotle... navali!

Vest o započetoj pijanki stigla je i do majora Ridžisa koji takve događaje uglavnom nije propuštao. Čak je poveo i novootkrivenog kapetana na kome se još uvek nalazila vojnička unoforna od grubog sukna.

Dok su grabili preko vežbališta, važno mu je objašnjavao:

— Trupni oficir ne vredi ništa ukoliko nije spreman da sa svojim vojnicima podeli i dobro i zlo.

Ispalo je da se radi samo o podeli dobroga jer su obojica bili uvršteni u složnu regrutsku vrstu postrojenu uz šank.

— Baš dobro što stiže, Donalde — kreveljio se izvidnik i kostrešio predsedu bradurinu. — A vidim i gospodina novog kapetana.

Gospodin kapetan junački zdrma čašu i pošto malo otkašlja žestoki alkohol, nakrivi vrat i kao slučajno zapita Bila:

— Ono o gerilcima Konfederacije... kako saznade, čoveče?

— Baš kao i vi, ser — spremno dočeka narednik. — Krišom sam svratio do pošte i isterao službenika da ponovo pogleda u one trake sa tačkama i povlakama. Svanulo mi je čim sam čuo da je najbolji akademik iz 1859. godine neki Bert Oldridž iz Džordžije čiji tata, mada veoma učevan čovek, nije umeo da izbroji sve svoje robove i proklete plantaže pamuka.

Major Ridžis tek je morao da prođe osnove naukovanja Glupanove kontraobeveštajne škole.

— To, naravno, nije moralo da znači ništa. Čovek je mogao da bu-

de i dezertir iz armije generala Lija. Zar ih je malo prebeglo na našu stranu?

— Ne kažem da biste mogli biti i u pravu, ser — doterao je na licu izraz sušte snishodljivosti — ali su gospoda iz Vašingtona bili neiscrpni u pružanju dodatnih informacija. Spremno su odrecitovali kako je taj Oldridž izuzetno sposoban starešina kome je prokleti general Robert E. Li poverio važan zadatak da u našoj pozadini izaziva razne diverzije i paniku. A setimo li se naših vojnika koji više od tri meseca nisu dobili svoje plate, to mu je uspeo čak i ovamo na dalekom Severozapadu.

— I to ti je sve rekao taj poštar iz Kaspera? — raspameti se major zbog tako grubog odavanja vojne tajne.

— Pa... s početka i nije žurio, ali... malo sam mu počistio kancelariju...

— Kako počistio? — zapanji se donedavni regrut koji u Bilovim rukama nikada nije video metlu ili kofu.

Ajovljani su se cerekali kao ljudi gledajući narednika koji se premeštao s noge na nogu.

— Pa, sad... možda sam se malo nezgodno izrazio. U stvari, dograbio sam ga za grudi i malo razmahnuo njime po prostoriji. Bogami, sve je letelo oko nas ali sam strogo pazio da ne zakačim telegrafski uređaj. Posle toga, čitao je one tačke i povlake bolje nego pastor Bibliju.

Da bi zabašurio stvar oko primene »trećeg stepena« posle čega su Bilove žrtve obično ličile na lutke od slame, Nil naredi novo točenje čaša a Karpenter kao slučajno zapita:

— A odakle ti na um pade onaj dinamit?

Sa kontraobaveštajnog polja sad su prešli na izvođenje vežbi iz taktike gde se Glupan smatrao genijem ravnim jednom Napoleonu ili pruskom teoretičaru Klauzevicu, ali je

za svaki slučaj prvo zdrmao čašu rakije.

— Oh — prenemagao se — setio sam se starog Karla, ovaj... pruskog generla Klauzevica. Taj čiča je imao običaj da kaže kako je iznenađenje jedna, a koncentracija snaga, druga polovina svake pobe.

Svi zinuše od čuda pa i major Riđis koji se sa vojnim teoretičarima nije sretao još od vremena kada je bubao u akademiji, ali nasede naivni kontraobaveštajac Vilijemson:

— E, sad ga pretera, Bile. Klauzevicevo delo izučava se u svim vojnim akademijama sveta, ali u tvojim brdima...

— U mojim brdima nema doduše akademije, ali je bila jedna knjiga...

— Je l' o vitezovima Ričarda Lavljeg Srca? — zakreštaše podnapiti Ajovljani.

— Bila je i jedna druga u kojoj je mudrovao taj fon Klauzevic. Samo... ne znam kako se zove. Prve tri stranice bile su otkinute.

— Zove se »O ratu« — dobaci sveznalica nažuljenog vrata.

— Naravno da je o ratu, ser. O čemu bi drugom pisao plemeniti Karl kome su vrane pamet popile pa na lepše stvari nije ni mislio. Uostalom kao i svi prokleti Prusi. To su vam veće kavgadžije i od najgorih ispičtura u Kentakiju.

Deks Karpenter nije znao koliko stranica ima Klauzeviceva knjiga »O ratu«, ali je mogao da pretpostavi da bi Bilovo blebetanje moglo da se otegne do jutra, pa brzo reče:

— Pusti Klauzevica, pričaj o dinamitu.

Pomalo uvređen, širitlija ga preko pogleda.

— Ti ćeš, Deks... bogami, do kraja života ostati bedni regrut.

Tome se, sasvim neočekivano, suprotstaviše Ajovljani:

— Regrut? Koješta... Može da otvori svaki katanac. Čak je i Musovu škrinju sasvim očerupao.

Glupi Bil je znao da odredi najbolje vreme kada čovek treba da se

malo izmakne pa odmah stade na njihovu stranu zaboravljajući i dinamit i Klauzevica:

— A-ha, deder, dugajlijo reci nam nešto o tome.

Svi u odeljenju znali su da Karpenter nerado govori o prošlosti i nisu se mnogo raspitivali čime se bavio pre dolaska u vojsku. A imali su mnogo razloga. Kad su putovali iz Omahe za Vajoming, na nekoj usputnoj stanici nepažljivi železničar spustio je gvozdenu šipku na njihovim vratima i tako ih ostavio zaključane u vagonu.

Nastala je prava panika jer su Ajovljani crkavali od žeđi, a Bil je tvrdio kako će istog časa popustiti u gaće.

Sve ih je spasio čutljivi Deks koji je odnekud izvukao neku tanku burgiju, malo čuknuo po drvenim vratima, a onda, na samo njemu znanom mestu, provrteo rupicu u koju je ugurao neku tanku čeličnu polugu i kratkim trzajem skinuo zasun sa spoljne strane vrata.

— Samo ih gurnite, gospodo — rekao im je i izvalio se na slamu posle čega su ga Ajovljani proglasili »proketo veštim kovačem«.

Tada se javio Čet Bejli moleći ga da mu popravi zakovani derindžer. Oružje je bilo veoma precizne izrade sa bogatom zlatnom ornamentikom i vredelo bar hiljadu dolara.

Karpenter ga nije zadržao ni minut u ruci posle čega je oružje funkcionisalo kao novo.

— Nije ni bio pokvaren — saopštio je nabijajući kapu na oči.

— Ko kaže? — sećali su se Četovog iznenađenog lica. — Nosio sam ga mnogim puškarima i svi su rekli da prvo moraju da ga raseku. A ti, popravi ga golim rukama.

Deks je, međutim, uveliko spavao u uglu vagona i na taj način izbegao dalju raspravu o svom zanatu, ali su sada spadala iz Ajove postavila novo neugodno pitanje.

— Ma, šta katanci... gurneš gvozdenu šipku i malo povučeš — pra-

vio se nevešt koščati dugajlija. — Umetnost je ono što Čet radi nogama.

Na to se Bil Vejli malo smrče i do-
dirnu čvorugu na glavi, a Dejv Čens
bubnu s kraja šanka:

— Ja šta nego umetnost. Onako
se nožicama bacakaju balerine kad
plešu kan-kan. Video sam u jednom
salunu u Kanzas Siti. Samo, ruku
na srce, noge su im bile lepše. . .

Dobro raspoložen i podgrejan ra-
kijom, Čet ga pljesnu po ramenima.

— Ne kaže se kan-kan nego kung-
fu.

Na to se nakostrešiše seljačine.

— Da to ti šta, sačuvaj bože, ne
psuješ?

Čim bi se na vidiku ukazala i naj-
manja mogućnost za svađu, Ajovlja-
ni nisu propuštali priliku zbog čega
se uzruja kontraobaveštajni kape-
tan i uskuka tankim glasom:

— To je jedna kineska borilačka
veština.

Plavokosi lepotan zahvalno ga
pogleda. Jedna tuča za danas mu je
bila dovoljna, a sem toga. . . dvojica
tvrdih seljačina bili su teži protivnik
od sporog i glomaznog narednika.

— Baš tako, ser — obrati mu se uz
očaravajući osmeh. — Dok sam ži-
veo u Šangaju, svraćao sam u neku
čajdižinicu iza koje se nalazila vež-
baonica za kung-fu. Tamo su me
malo obučavali. . .

— Reče li to. . . malo — smrsi Vejli
i ponovo pipnu čvorugu. — Šta bi
bilo da si postao pravi majstor?

— Pa i jesam, Bile — nastavi Čet
nevino se osmehujući. — Imam ne-
ke pojaseve i diplome na kineskom
jeziku.

— I sad ih vešaš po mojoj glavi —
smrsi narednik pokazujući oteklinu
od udarca. — Lepo, bogami.

Svi za šankom zgranuto su ga
gledali osećajući da Glupi Bil iz ne-
kog, samo njemu znanog razloga,
menja taktiku i izigrava ojađenog
mučenika. Odnekud kao da je naila-
zila skrivena opasnost zbog koje je
širitlija nastojao da se nađe u poza-

dini, a na brisani prostor isturi ne-
kog od regruta.

Nevolje su stigle u obliku tri veo-
ma energične spodobe od kojih je
jedna bila u suknji, a dve preostale
zagalamile s vrata:

— A-ha, eno bedne lopuže u uni-
formi! Komandant, a običan razboj-
nik!

Okolnosti su htele da se kraj na-
rednika Vejlija nalazio major Ridžis
koji pogrešno shvati da su pogrde
upućene njemu i preblede kao krpa.

— Još jednu reč, čoveče. . .

Sada je i pridošlica pogrešio mis-
leći da major brani glavatog nared-
nika i još bešnje viknuo:

— Pare na sunce ili ću. . .

— Ili ćeš u moj zatvor! — zaurla
sasvim raspamećeni major i pogle-
da Ajovljane koji se razleteše kao
lovački kerovi kad namirišu divljač.

Kapetan Vilijemson smatrao je da
mora da se umeša i spreči dalje ne-
sporazume:

— Ovo su gradonačelnik Kaspera
Lefti Viver i bankar Čarli Evans.
gospoda je tek doputovala u ove
krajeve. . .

— Zovem se Dajana Vudli, majore
— predstavi se žena, ali joj pogled
odluta prema visokom Karpenteru.
— Došla sam u posetu jednom va-
šem vojniku. . .

— I mi, majore! — nadglasaše je
kasperski špekulanti. — Mi smo
prevareni. Rekvirirano nam je. . .

— O čemu vi to, gospodo — uzjo-
guni se sad i major Ridžis kome se
dvojica građana uopšte nisu dopali.
— O kakvoj rekviziciji govorite?

— O. . . o novčanoj, ser. Onaj gla-
vati narednik. . .

— Pazite kako se izražavate — za-
preti im komandant iako je strepeo
za širitliju ubeđen da ljudi nisu ba-
dava zapeli iz Kaspera. Nešto se
moralo dogoditi, a ovih dana samo
se pričalo o novcu.

Nešto smirenijim glasom nastavi
gradonačelnik Viver:

— Gospodin Evans prodao je jedi-
no imanje izvesnom teksašaninu
Oldriždu i u ime akontacije napla-

tio pet stotina dolara. Onda su došli vaši vojnici, pobili većinu južnjaka, a ostatak sproveli u Fort Kerni.

— Da, tačno — potvrdi major. — Reč je o gerilcima armije Konfederacije. Eno ih u našem zatvoru.

— To me, naravno, ne interesuje — odvali bankar i požali brzopletost jer major jedva dočeka da ponovo iskolači oči:

— Ne interesuje vas, a reč je o neprijatelju domovine. Vama su, izgleda, jedino pare na pameti?

— A što da ne — nije se dao ni bankar Evans. — Vi ste plaćeni da ratujete, a ja nastojim da sačuvam ugled svoje banke i ljudima omogućim da zajmljenim novcem brže unaprede imanja.

U tome je, na žalost, bio u pravu pa oficir spusti glavu prepuštajući Evansu punu inicijativu:

— A onda dođe jedan prokleti narednik i uzme mi pet stotina dolara.

Činilo se da će Vejli zaista dospeti u zatvor kao obični pljačkaš jer bankar iz džepa čak poteže i priznaticu sa Bilijevim nažvrljanim imenom, ali se sada javi Nil Morgan, prvi stručnjak za finansijska pitanja regrutske grupe:

— A o kakvim se novčanicama radi, gospodine?

Uvek hladno lice sada mu je imalo ugladen izgled zbog čega bankar nasede na provokaciju:

— Isplatio sam mu pet stotina dolara u zlatnicima.

— Nije moguće — zaprepasti se kockar. — A odakle vam?

Evansa je bezvezni razgovor počeo da nervira.

— Šta brbljaš, vojniče? Zar ne rekoš da sam ih dobio na ime akontacije od teksaškog rančera kome sam prodao imanje. . .

Nilove oči sada su podsećale na kocke leda.

— Dakle, vi kao bankar ne znate da Konfederacija ima samo papirni novac i da je svaki čovek iz tih krajeva sa gomilom zlatnika u džepu, u

najmanju ruku, sumnjiv čovek. Čak niste smatrali da, kao lojalan građanin Unije gde živite i vodite posao, morate prijaviti takav slučaj i omogućiti vlastima da ga ispituju.

Bankar i gradonačelnik zevali su kao ribe na suvom, a Nil se onda obrati prvom čoveku susednog grada:

— Ništa manju krivicu ne snosite i vi. Zašto niste reagovali i u našu tvrđavu svratili iz drugih, mnogo časnijih, razloga?

— Ja, ja. . . nisam se ni setio.

— U redu — sekao je Morgan ne ispuštajući ga olako iz šaka — sada smo vam sve rekli. Da vidim šta mislite da preduzmete.

Sad je gradonačelnik Viver bio sasvim priteran uz zid. Mogao je da bira i bankara optuži zbog nesavesnog poslovanja sa sumnjivim ljudima ili se solidariše s njim i podnese ostavku.

Ovo drugo izgleda da mu je bilo lakše jer se uhvati za srce i počeo da jadikuje:

— Ja sam star čovek i ovaj teški poziv više nije za mene. Povlačim se i čim stignem u grad organizovaću vanredne izbore.

Time je jedan od špekulanata bio skinut sa dnevnog reda pa Nil iz džepa izvuče pregršt novca i na šank odbroja dvadeset i pet „dvoorlaša“.

— Ovo je rekvirirani novac koji će do daljnjeg ostati kao dokazni materijal u blagajni garnizona. Da li, gospodine Evans, imate kakvih primedbi?

Kasperski gulikoža se preznojavao ne skidajući očiju sa svetlučavih zlatnika. Bilo mu je teško da se oprosti od njih, ali nije imao kud drugačije. Na kraju je jedva promrmljao:

— Mislim da ću odustati od zahteva za vraćanje novca.

— Onda imajte na umu da ste izjavu dali pred bar deset svedoka, a kako u Fortu nema hotela, gospodin major će vam dozvoliti da pre-

noćite na seniku. Rode, Henk... vođ... gospodu na spavanje.

Četvorica ljudi naprosto zaglaviše vrata. Špekulanti su žurili da se što pre izmaknu ispred čoveka ledenih očiju, a Ajovljani želeli da se što pre vrata na pijanku.

Na taj način, svi problemi bili su rešeni i pijanka je mogla da bude nastavljena unedogled da sudbina još jednom nije umešala prste. Umesto da se privije uz izabranika svoga srca, Dajana Vudli je prišla Morganu i upitala pomalo promuklim glasom:

— Već danima se pitam gde sam vas srela. Možda se vi sećate?

— Žao mi je, madam, ali nismo se nikada videli.

Glas mu je opet podsećao na hladnoću planinskih potoka, ali su svi načuljili uši verujući da tamnokosa lepotica nije badava postavila pitanje.

— Možda se i nismo sreli, mister Morgan, ali... nisam li u nekim novinama pročitala...

Nil Morgan je bio bleđ kao smrt.

— Šta bi novine pisale o bednom kockaru koji je karijeru završio kao regrut u vojsci? Verovatno ste se prevarili.

Ali Vudlijeva se nije olako predavala. I dalje mu je uporno gledala u lice, a onda joj oči živnuše.

— Sad se sećam. Vaš brod... zvao se „Kajman“...

— Kažem vam da grešite, gospodo. Ja i brod... koješta!

Dajanu ništa nije moglo da zaustavi. Bila je uverena da ga je prepoznala po slikama u novinama i člancima koji jedno vreme nisu silazili sa novinskih stubaca.

— Čoveče, vi ste heroj samo to ne želite da priznate. Čak su vas i ožalili.

Nilova prošlost za sve je bila velika tajna pa su s velikom pažnjom slušali buduću salunerku, a Čet Bejli ga lupao po ramenima.

— Ko bi rekao, dvojica pomoraca u konjici Sjedinjenih Država. Deder, pričaj malo o moru.

Čak je i major Ridžis pokazao interesovanje za prošlost svog vojnika i prijateljski razvukao:

— Što se nećate, vojniče? Sem dobrih drugova, vojnik nema nikog bližeg. Pred nama ne biste smeli da imate nikakvih tajni.

Tek tada je jedva progovorio:

— Kakav sam ja pomorac, obični gusar.

— Znači... bandit. To smo mogli i očekivati! — zagrajaše Ajovljani s vrata. — A mi ti još glancali čizme.

Javna je tajna bila da su seljačine svoj zlehudi finansijski bilans popravljali zahvaljujući sitnim uslugama koje su mu činili. To je podrazumevalo čišćenje vojničke obuće, timarenje konja i opravku orme, zamenu na požarčenju i straži. Što se toga tiče, Nil je uvek mogao da računa na slobodno vreme za kocku, a njih dvojica na dvostruko veća primanja od vojničke plate.

Razočarani saznanjem o njegovoj mračnoj prošlosti navališe na šank zaboravljajući da on plaća piće. Čak uz gadljive grimase uglas izjaviše:

— S njim više nemamo posla.

Nesrećnog Nila sasvim neočekivano uze u zaštitu narednik Vejli:

— Umuknite! Gusari nisu banditi.

Sad Rod Stenli sasvim izgubi pamet:

— Ne zovu te badava Glupan Bil. Zar ne znaš da gusari kolju i pljačkaju sve što stignu na moru?

— To rade pirati, čoveče — strpljivo će narednik — planina. Gusari mu dođu nešto kao borci za pravdu.

— Kakvu pravdu pominješ, budalo. S takvim zlikovcima mogu se meriti samo naši Indijanci. I oni umlate čoveka i skinu ga do gole kože.

Svi su, više verovali bivšim farmerima dok se ne javi Čet Bejli:

— Hej, Nile... drugarčino, mani ih. Gusar ili pirat, svejedno.

— Aaaa, nije svejedno. Ser Francis Drejk dobio je od engleske kraljice titulu lorda zato što je bio najveći gusar u istoriji pomorstva.

— To ti opet iz svojih knjižurina — sumnjičavo zavrte glavom ridokosi Henk.

— A-ha, zar ne rekoh da su u selu bile tri knjige. Jedna o Ričardu i Saracenima, druga o ludom Klauzevicu, kome bi Sijuksi razbucali svu taktiku da mu je palo na pamet da malo krene iz one njegove Pruske i svrati kod nas u Vajoming, a treća... ona je bila najlepša. Gotovo sam plakao kad je starom Drejku njeno veličanstvo kraljica, čini mi se Elizabeta Prva ili Druga, svejedno... stavila vrh mača na rame i rekla: »ustanite milorde«.

— A zar je taj Drejk sedeo pred kraljicom? — sumnjičavo ga je gledao Rod.

— Klećao je, budalo. I da znaš, samo reda radi. Bio je najčuveniji mornar na celom svetu. Tukao je španske galije kako je hteo. A tek krompir... bacio je u more polovinu topova i na brod natovarao vreće. Sada ga sva stara Evropa blagosilja.

— A naši kuvari proklinju — pokušavao je da bar na neki način oponira sveznalici iz Kentakija koji bagatelno odmahnu rukom i okrenu se Nilu:

— A ti, gde si tukao španske brodove?

— Nisam španske, to je bilo pre tri veka. Nego južnjačke, a s vremena na vreme i one sa engleskom zastavom.

— Otkuda sad Englezi? — išćudavao se Henk i mahao ridom glavom, a Morgan se ipak odlučio da kaže nešto o svojoj prošlosti:

— Bilo je to u vreme blokade zaliva Čispik. Sa »Kajmanom« sam se vraćao iz Francuske vozeći tovar baruta. Dočekali su me u praskozorje kod rta Devon, ali sam im, zahvaljujući magli, pobegao na okean. Pokušao sam sledeće noći. Ali nisam želeo da se samo provučem kroz blokadu. Napao sam na dva, suviše blizu, ukotvljena broda uz jednovremenu paljbu topova sa oba boka »Kajmana«.

Ovog puta, čak su i Ajovljani zaboravili na upadice i Nil nastavi priču:

— Brod sa leve strane bio je u požaru, a onaj drugi nije mogao s mesta jer su mu bili polomljeni jarboli. Tada sam naredio da se razviju sva jedra i strugnuo u zaliv. Ujutro sam već uplovio u Potomak pa je vojska, koja se posle Bul Rana povlačila do samog Vašingtona, dobila barut za voje puške i topove.

— Kakav gusar, pravi patriota! — seljačine začas preokrenuše mišljenje i navališe da ga udaraju po plećima. — Trebalo je da ti i orden daju.

— Dali su mi pare — saseče ih. — I to pet puta više nego što je vredelo tovar baruta. Ali Linkoln nije imao kud jer bih u protivnom mogao i da promenim strane. Tako se, bar u to vreme, ponašala većina brodovlasnika. Bio je početak rata i niko nije znao koja strana će da pobedi.

— Bogami... pravi razbojnik — opet Ajovljani promeniše mišljenje što najpre dodija Karpenteru:

— Bolje je da vas dvojica prestanete da pričate, a počnete da ločete. Pustite čoveka...

Morgan se više ni na šta nije osvrtao. Rešio je da im kaže sve i zato energično reče:

— Još nekoliko puta sam opalio plotune sa svog »Kajmana« i na morsko dno poslao nekoliko protivničkih brodova što mi je uvek donosilo materijalne koristi. Birao sam ciljeve: lađe natovarene vrednim teretima, brze »klipere« koji su u Englesku prevozili zlato južnjačkih država namenjeno kupovini ratne opreme, brodove sa pamukom ili one koji su u Nju Orleans dovozili viski. Tamano sam sve što je moglo da koristi pobunjenicima Džefersona Dejvisa i dobit deponovao...

Tu mu glas prepuče. Jedno vreme niko nije smeo da zucne čekajući da Nil otkrije i poslednji veo svoje tajanstvene prošlosti, ali se ponovo javi stasita Dajana Vudli:

— U Galverston. Tamo je živela jedna dama...

— Da, gospodo, živela je. Sve dok nisam shvatio kakva sam zaljubljen na budala bio. Ta dama je bila agent Konfederacije i sve pare koje sam joj donosio posle uspešnih pljački i prodaje plena, davala jednom južnjačkom pukovniku sa kojim se ugodno zabavljala dok sam kao poslednja budala jurišao na protivničke brodove uveren u pobedu Unije i lepši život posle rata.

— Ali svemu jednom dođe kraj — nastavi posle kratke pauze za vreme koje je pribirao misli. — Vratio sam se nenadano i zatekao ih u zagrljaju. Pukovnik je potegao sablju, a ona... ona mi se smejala u lice. Čak ni golotinju nije krila. Sasekao sam ih oboje i... spalio brod. Nije mi bilo ni do čega, a najmanje do života. Počeo sam da lutam i živim od kocke dok u Omahi nisam video onaj plakat kojim se regruti pozivaju u vojsku. Sada vrujem da sam ponovo našao razlog za život.

Gotovo u suzama Henk i Rod zakreštaše uglas:

— Baš si ih našao... podgrejan pasulj za ručak, a indijanske strele kao predjelo. Sve, naravno, začinja no Bilovim svakodnevnim urlanjem.

Na sve to Morgan se samo smeškao i čoveku sa pregačom naredio da im napuni čaše.

— Koješta, momci... pasulj mi prija, od Indijanaca umem da se odbranim, a i Bil zna da umukne kad je najpotrebnije. Čak nas zovu i herojima Fort Kernija.

Sem Ajovljanima, potpuno rastuženim njegovom sudbinom, zbog koje su ronili gorke suze i izgubljenu telesnu tekućinu nadomeštali velikim gutljajima viskija, ni ostalima više nije bilo do proslavljanja ratne pobeđe, pa major Ridžis neko savlada vrtoglavicu od alkoholnih isparenja i zauze zvaničan stav.

— Sad smo, hm... malo pijani, ali ujutro ću da naredim zbor celokupnog garnizona i vašoj patroli odam dužnu zahvalnost. Nadam se da će vas sve obradovati moja odluka da naredniku Vejliju vratim njegov treći širit. Toliko o tome, a sad... naša dama, naravno, ne može noćiti u štali. Vojniče Karpenter, vodite gospodu Vudli u gostinsku sobu.

Mada se držao uspravan kao motka, stari vrag se smeškao u prorede brkove i namigivao izvidniku koji promrmlja u bradurinu:

— Da sam na tvom mestu, dugajlijo... ne bih se vraćao pre sutrašnjeg zbora.

Kraj

U SLEDEĆEM BROJU

M. Zek

VOĐA KARAVANA ZA ZAPAD

Bio je uveren da će ga neko ubrzo prepoznati, i osumnjičiti za ubistvo. Kad je sjahao, poprāvio je opasač, i šešir na glavi, a onda se osvrnuo naokolo. Među konjima ispred saluna prepoznao je Benetovu crnu kobilu. . .

JUGOBANKA

DODITE
DA SE DOGOVORI

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128096